

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

ÉN ÉS AZ ÉN
HAZAM AZ
URNAK
SZOLGÁLUNK

Tizenhatodik évfolyam
2005. augusztus

8

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: A profetikus igehirdetés. (12.) A profetikus igehirdetés – interpretáció.....	363
---	-----

A Biblia antropológiája a szószéken

Boross Géza: Honnét jöttem? 1Mózes 1,26; 2,7	365
Az ember szerkezete. 1Thesszalónika 5,23	368
Az ember igazi tragédiája. Lukács 19,42.....	371
Az ember erőforrása. Jeremiás 2,13.....	373

Vasárnapi prédikációk a liturgia elemeiről (II)

Kurta Bozsena: „Én pedig szüntelenül remélek, és folyton dicsérlek Téged.” Zsoltárok 71,14	376
Kelemen Attila: „Mint arany alma ezüst tányéron, olyan a helyén mondott ige.” Példabeszédek 25,11.....	380
Visky János: A kereszt titka. 1Korinthus 1,18–24.....	383
Szabó László: Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben... János 17,9–12.15–20	387

Bűnbánati prédikációk újkenyér ünnepének nagyhetére

Szép Eduárd: Miért nem szűkölködöm? Zsoltárok 23,1.....	392
Testi, anyagi gondoskodás. Zsoltárok 23,2.....	394
Lelki, erkölcsi gondoskodás. Zsoltárok 23,3	395
Miért van baj? Zsoltárok 23,4.....	397
Miért terít asztalt? Zsoltárok 23,5a	399
Védelem és bőség. Zsoltárok 23,5b.....	401

Prédikációk újkenyér ünnepére

Szép Eduárd: Mi kísér engem? Zsoltárok 23,6.....	403
Gáll Sándor: Eledel az örök életre. János 6,47–54	406

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Istenfélő élet Isten jellemének felöltése. (II.).....	409
---	-----

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre:

Bartos Károly: Pereskedjete a megfelelő fórumon! 1Korinthus 6,7	413
---	-----

Rádioprédikáció:

Bányai László: Jézus az élő víz forrása. János 4,5–15	418
---	-----

Keresztelési igehirdetés:

Szűcs Zoltán: Beoltatás – tanítványság. Máté 28,18–20	419
---	-----

Esketési igehirdetés:

Székely Lajos: Töltsétek be a Krisztus törvényét! Galata 6,2	421
--	-----

Temetési igehirdetés:

Farkas Antal: A hazatért szolgálja. 1Mózes 24,56	422
--	-----

A címlapon Orth István *Én és az én házam az Úrnak szolgálunk* című grafikája látható

A hátlapon Martin Bubertől *Haszid történetek*

Tanulmány

Boross Géza
Budapest

A profetikus igehirdetés (12.)

IV.3. A profetikus igehirdetés – interpretáció

1. Profetikus textus/biblia/értelmezés

A profetikus textusértelmezés az alvó gyülekezet és az alvó, Istentől elidegenedett társadalom ébresztése. A profetikus textusértelmezés abban különbözik a nem profetikus textusértelmezéstől, hogy nemcsak az íróasztalra vagy egyetemi katedrára, elsősorban nem arra, hanem hangsúlyozottan a szószékre tekint. Azaz nemcsak az érdeklő, mit akart mondani a bibliai szerző egykor a maga olvasóinak, kortársainak, hanem sokkal inkább az, mit akar *Isten* mondani ma a textus szavain át népének? A profetikus írás/textus/értelmezés alapvető kérdése az „akkor és ott” tisztázása után az „itt és most” jelentése? Az aktuális, az érvényes, a szituációszerű konkrét üzenet (kérgéma) felismerése és felismertetése, kommunikálása. A profetikus textusértelmezés kérdése, miben van a textus első pillanatra nem világos „többlete”? A profetikus írásmagyarázatra azért van szükség, mert ez a textusértelmezés Jézus Krisztus királyi pálcája a gyülekezetben (Victor J.). Azaz azért, mert a profetikus textusértelmezés verifikálja a II. Helvét Hitvallás, tehát a református bibliaszemlélet megdöbbenhetetlen igazságát: ma is *Isten maga* szól hozzánk a próféták és apostolok szent iratai által. A profetikus textus/biblia-értelmezés az egyház életének és szolgálatának *conditio sine qua non*ja! A szószéki egyházkormányzás (Bohren) eszköze. A Szentlélek vezetésének empirikus eseménye. Ezért van szükség ma is a „tudományos” írásmagyarázat (akkor és ott) mellett a profetikus írásértelmezésre. Ezért kell látnunk világosan, mi a különbség a profetikus és nem profetikus textusértelmezés között. Az alábbiakban ezt mutatjuk be egy konkrét példával, a 2. zsoltár nem profetikus és profetikus magyarázatával.

A 2. zsoltár nem profetikus értelmezése szerint: „Nem helyes a Zsolt 2,3c-t kiszakítani összefüggéséből és messiási értelmet tulajdonítva neki az eljövendő Messiásra vonatkoztatni még akkor sem, ha – mint jelen esetben – az egész egyházi tradíció ezen az úton jár is. Mert ha ezt a versrészletet az egész zsoltár szövegösszefüggésébe állítjuk bele, nem vonatkozhatik a Messiásra, hanem egyszerűen az izráelita királyok felkenésére céloz, amely Isten nevében történt ugyan, de még így is messze áll a messiás fogalmától.”¹

Ezzel szemben íme a profetikus értelmezés: „A búzaszemet a teljesen kifejtett kalászból értjük meg igazán. Az isteni kijelentés kezdetlegesebb ajándékai is teljesebb értelmet nyernek a későbbi teljesebb kijelentés fényénél. Ugyanez áll például a messiási zsoltárookra is. A 2-ra csakúgy, mint a többire. A történet-kritikai exegézis sokszor jogosan mutatja ki, hogy nem is jövedőlni akart a költő, csak dicsőítő királyhymuszokat zengeni. De amit ő korának teokratikus királyában látott, ugyanazt látjuk mi magasabb értelemben az Isten Felkentjében, akinek Isten mindeneket valóban alája is vetett. És ezért nekünk Isten ezekben a zsoltárookban az Ő Krisztusa uralmának az örök szilárdságát és gazdag áldásait hirdeti. Így járunk meggyőződésünk szerint az Újtestamentum nyomdokain, nem is szólva a múlt századok nagy írásmagyarázó igehirdetőiről.”²

¹ In: Vasady Béla (szerk.), *A lelkész mint, avagy a mintalelkész*. Debrecen 1940, 11.

² Uo. 21.

A profetikus textusértelmezésnek klasszikus szép szószéki paradigmáit láthatjuk például Makkai Sándor *Itt és most* című prédikációs kötetében (Bp. 1946). E prédikációk alapján felállíthatjuk a profetikus textusmagyarázat legfontosabb kritériumait. Eszerint tehát a profetikus írásmagyarázat: 1. textusszerű (akkor ott), 2. írásszerű (Krisztusra vezérlő), 3. gyülekezetszerű (itt és most) hasogatása a prédikáció textusául felvett bibliai szövegrésznek.

2. Történelemértelmezés

A Biblia és az egyháztörténet profetikus igehirdetése Krisztus igehirdető egyházát arra ösztökéli, hogy a mi időnkben is folytassuk a profetikus igehirdetés sajátos tevékenységét, a történelem sötét éjszakájának átvilágítását, a történelem teológiai értelmezését. Erre az interpretációra először azért van szükség, mert ahogyan Barth Károly arra helyesen figyelmeztet, a keresztyén embernek tudnia kell eligazodni a történelem drámájában, tragédiájában és komédiájában.³

Dr. Victor János szavaival élve azt kell a profetikus igehirdetésben közhírré tenni, hogy úgymond: „Istennek van egy örök, minden történést felölelő terve, amelynek a megvalósulását Őnagában elvégezte és minden, ami ezen a földön történik, csak ennek az örök isteni tervnek a valóságban történő kibontakozása.”⁴ Hirdetnünk kell, hogy Isten világtervében minden előre meghatározott, ami ezen a világon történik. Hogy Istennek ez a világterve öröktől fogva fennálló, mindent, ami az idők folyamán e világban történik, teljességgel megelőző módon fennálló világterve.⁵ Hirdetnünk kell, hogy Isten számára nincsenek előre nem látható körülmények, amelyekhez alkalmazkodva változtatni kellene tervein. Múltat, jelent, jövőt Őmaga formál világhatalmával.⁶ Hirdetnünk kell, hogy Isten örök tervében a bűn is benne volt. Hogy e tervben benne volt az emberi bűn minden következménye. De ugyanúgy benne van Isten tervében a megváltás dicsőséges műve is. Hirdetnünk kell, hogy az ember sorsa nem egyéb, mint Isten felőle eltervezett örök gondolatainak beteljesedése. Hirdetnünk kell, hogy Isten imádságainkat is belekalkulálta örök terveibe. Summa summarum, hirdetnünk kell a legtömörebb, legevangeliumibb, legvilágosabb történelemértelmezést: Tudjuk, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van. (Róm 3,23) Ez a történelem profetikus interpretációja – in nuce.

3. Emberértelmezés

Napjaink egyik központi problémája: kicsoda az ember? Egyre nyilvánvalóbb Kálvin figyelmeztetése, miszerint az igazi bölcsesség két forrása Isten és önmagunk megismerése. Ezért a profetikus igehirdetés egyik mai akut feladata a profetikus emberértelmezés megszólaltatása a szószéken. Arra nézve, hogyan lehetséges e feladatnak eleget tenni, az alábbiakban tíz konkrét igehirdetést mutatunk be. Ezeket az igehirdetéseket a szerző 1973-ban a Budapest-Törökőri református gyülekezet vasárnap délelőtti gyülekezeti istentiszteletin mondta el.

Íme:

³ Karl Barth, *Kirchliche Dogmatik*. IV. 3, 2, 998.

⁴ Dr. Victor János, *Református hiszekegy*. Budapest 1980, 100.

⁵ Uo.

⁶ Uo.

A Biblia antropológiája a szószéken

Honnét jöttem?

(Az ember származása)

Alapige: 1Mózes 1,26; 2,7

A múltkor egy ismerősöm a következőt mesélte. Éveken át kitűnően működött a lengyel származású villanyvasalója. A napokban azonban felmondta a szolgálatot. Átvitte a szomszédban lakó villanyszerelőhöz, aki készségesen megnézegette, majd visszaadta a tulajdonosnak, mondván: „Sajnálom asszonyom, nem ismerem ezt a külföldi konstrukciót. Ha piszkálom, csak elrontom.”

Az az érzésem, testvéreim, hogy valahogy így van mai világunk is az emberrel, a modern emberrel, ezzel a hallatlan komplex jelenséggel, akinek annyi, de annyi baja és problémája van. És segítőkészségben nincs hiány. Szaktudományok sokasága és szakemberek ezrei boncolják, vizsgálják a mai embert. És az eredmény? Pontosan az, amiktől a villanyszerelő félt: megpiszkáltuk és elrontottuk. Minél inkább igyekszünk reparálni, annál többet rontunk rajta. Igen, mert nem ismerjük a „konstrukciót” Mert hogy a képnél maradjunk, ennek a „szabadalomnak” is, akit így hívunk, hogy „ember”, megvan a titka, megvan a nyitja, s ez az, hogy az ember végső fokon nem a természet produktuma, hanem *Isten teremtménye*. Röviden szólva: *Az ember isteni konstrukció!*

Tökéletesen tisztában vagyok azzal, mennyire nem magától érthetődő ez az üzenet, éppen a mi napjainkban. Teljesen süketnek kellene lennünk, ha nem hallanók a modern embertan rádióját, mely szerint az emberhez semmilyen „istennek” nincs köze. Az ember az állatvilágból fejlődött ki, s a nagy természettudós Linné szerint az ember az úgynevezett főemlősök alosztályába tartozik. Ezért kétszeresen is fontos, hogy meghallgassuk a Biblia tanítását, Isten üzenetét a témáról. Természetesen nem azért, hogy vitatkoznunk kezdjünk azokkal, akik itt sincsenek a templomban. Hanem azért, hogy mi magunk gyógyuljunk. Mai igénk üzenete ugyanis arról beszél, hogy ahhoz, hogy lelkiileg gyógyuljunk, vagy a kezdő képnél maradva, hogy újra „rendeltetészerűen” üzemelhessen a villanyvasaló”, mindenekelett azt kell felismerni, honnan jöttünk? Jertek, azért hallgassuk ma Isten igéjének tanítását az ember származásáról!

I.

Először is arra kell röviden rámutassak, milyen haszna, milyen előnye van az ember életében az ember származásáról szóló bibliai szemléletnek?

1. Íme, mindenekelett az a haszna van, hogy megértjük, illetve jobban kezdjük érteni önmagunkat. Hiszen rengeteg tragédia forrása éppen az, hogy nem értjük magunkat. Nemrég olvastam, valaki nagy ostobaságot követett el. Okiratot hamisított. Ebben a hamis okmányban különféle címekkel tüntette ki magát: magántanár, kandidátus. Amikor leleplezték és felelősségre vonták, egyetlen védekezést tudott kinyögni: „Én magam sem értem magamat. Kérem, higgyék el! Magam sem értem magamat.” Íme, ide vezethet, ha valaki „nem érti önmagát”. Isten ezért akarja, hogy „értsük” magunkat. Ehhez azonban Istenből kell kiindulnunk. Innen kiindulva lehet megérteni, miért van állandó hiányérzetünk? Hogy pogány rímek és muzsikák között miért szomjazunk valami örököt? Hogy miért vagyok kereső, elégedetlen, szeretetre szomjazó, elismerésre áhítozó ember? S ha rendes úton nem, hát bűnös úton is próbálom kielégíteni értékelés,

megbecsülés, elismerés utáni vágyamat. Innen kiindulva lehet felismerni, Isten hiányzik az életemből.

2. De ez a származásszemlélet nemcsak életünk sok „miértjére” magyarázat, hanem fék is az ember állattá válásával szemben. Mert érdekes módon, sőt döbbenetes módon az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember olykor valóságos állattá válik. Megrázó képeket lehetne idézni erre nézve a történelemből, az emberiség vérvivaratos évszázadaiból. Közelebről az első és második világháborúk történetéből. A kínzókamrák, a tömegsírok, a szőnyeg- és atombombázások retteneteiből. De ne menjünk ilyen messzire. Idézzük csak annak az 51 éves iszákos asszonynak a történetét, aki a rendőrségi hírek szerint a cserépkályhához verdeste 81 éves anyja fejét. Ezt akarja megakadályozni az ember származásáról szóló bibliai elbeszélés. És azt, hogy fiatal leányanyák az udvari WC-ken szüljenek és az emésztőgödörbe dobják újszülött gyermeküket. És azt, hogy ne legyen egy-egy névnap, születésnap multság csúcspontja, aki az újságok híradója szerint vasszéket vágott a mulatozók közé. Azt akarja megakadályozni az ember származásáról szóló bibliai elbeszélés, hogy ha az éjjeliőr rászól a tolvajra: „Hová viszed azt a láda almát?”, akkor a tolvaj ne pattanjon fel az egyik traktorra és ne hajtson rá az öregre azt ordítva: „Most úgyis halálra gázollak, te féreg!” Ezek mai történetek, testvéreim! Világos tehát, az állatot nem kell felébreszteni az emberben. Az emberben inkább a maga eredeti istentermészetét kell felébreszteni. Jézus Krisztus is így szemlélte a bűnösöket. Ördögi megszállottban, parázna nőkben, vámszedőkben meglátta az Istentől származott embert, aki menet közben eltorzult.

3. De az, hogy az ember isteni konstrukció, azt is jelenti, hogy az emberrel foglalkozó szakembereknek meg kell változtatniuk az ember „kezelését”, az ember „terápiáját” Tehát a hormoninjekciók, az emberi agy gyógyszerzése, az idegcsillapítók és kúrák, az orvosi hipnózis és pszichoanalitikus kezelés mellé, de inkább „helyett”, fel kell fedeznünk és fel kell használnunk az Istenhez vezetés, az imádság, a hit, a bibliaolvasás gyakorlását, mint orvosságot. Új kúrára van szüksége az embernek. Így is lehetne mondani, hogy „istenkúrára”. Vagy ahogy egy neves teológus (Bohren) mondja valahol: Nem elég az embert gyógyulása érdekében a saját gyermekora történetéig visszavezetni, még tovább kell visszamenni, az őstörténetekig, az ember teremtéséről szóló bibliai történetig. Itt kezdődik az ember valóságos és gyökeres (reális és radikális) gyógyulása.

II.

Igen, de hát milyen bizonyítékai (dokumentumai) vannak a Biblia emberszemléletének, annak az üzenetnek, melyet ma hallgatunk, hogy tudniillik az ember isteni konstrukció?

1. Nos, testvérek, itt van mindjárt a biológiai dokumentáció: az emberi agy csodája, illetve annak sajátos tulajdonsága: az emberi intelligencia. Mi jellemzi az emberi agyat? Sokféle gazdag jellemzője közül csak egyet említek most: a szüntelen való alkotást. Ahogy egy jó háziasszony megtervezi és elkészíti az ebédet, ahogy egy jó szabó „meglehel” azt a ruhakölteményt, ahogy egy építész „felhúzza” először csak magában, saját fantáziájában azt az épületet, ahogyan a nagy zeneszerző papírra veti kották formájában azt a zenét, melyet már előzőleg a fejében hallott, úgy működik az emberi agyvelő. Ez a tervezés, elképzelés, megálmodás az agy egyik sajátos működése. Ilyen munkát, ilyen konstruktív munkát az emberen kívül egyetlen valaki végez, éspedig világméretben, Isten maga. Az az Isten, aki szüntelen alkotás, ötlet, gondolat, teremtés.

2. De van itt egy másik terület is, amely az ember isteni származására utal, az ember művészete. Egyetlen más élőlénynek sincs ilyen sokoldalú művészete. Mit lát a művész? Valami elemi erejű szépséget. A színeknek, a formáknak, a hangoknak olyan formáját, amit avatatlan szem vagy fül nem is gyanít. Nos, ez a látás, ez a hallás, a faragatlan kötömbben Mózes monumentális alakjának a megpillantása, ahogyan az Michelangelóval történt, ez az Isten vonása, illetve ez is isteni vonás az emberben. Hiszen minden szépségnek Isten a forrása.

3. De ne hagyjuk említés nélkül az ember isteni származásának harmadik dokumentációját, az erkölcsi dokumentációt sem. Hiszen mindig voltak emberek, akik egyszerűen rosszul érezték magukat a bűnben és mindig törekedtek a szent, tiszta életre. Idézhetnők itt a középkor híres szentjeit, például Asszisi Ferencet, akik lemondtak világról, családi otthonról, karrierről, pénzről, élvezetekről, s kolostorok hideg termeiben és celláiban szigorú önfegyelemben töltötték az időt. De őket ne idézzük most, nehogy valaki azt gondolja, hogy Isten is ilyen remete, aki megveti a családot, munkát, vidámságot, szerelmet. Idézzük azért inkább a modern szenteket, akik nem mondtak le családról, autóról, zenehallgatásról, és Uram bocsá', talán még cigarettáztak is, de ha kellett, életük egy-egy fordulópontján bátran mondtak nemet az embertelenségnek. És inkább felgyújtották magukat, mint az az amerikai katona, csak azért, hogy ne kelljen ártatlan emberek kis családi otthonát felgyújtaniuk. Emberekre gondolok itt, akik lelki okokból lettek szegények, mellőzöttek, elhagyatottak, sőt meghurcoltak. Ugyanúgy mint Jézus, aki amikor Istennek formájában volt, nem tekintette zsákmánynak, hogy Ő Istennel egyenlő, hanem...

4. De érintsük röviden a bibliai emberszemlélet negyedik bizonyágát is, a valláslélektani bizonyítékot. A valláslélektan számtalan konkrét eset alapján állítja, hogy igenis lehetséges egy-egy bűnös ember „újjászületése"! Vannak emberek, akikről mindenki azt hiszi, hogy mozdíthatatlanok, hogy belekeményedtek a bűnbe. Egyszer azonban találkoznak az igazi, az élő Istennel, és e találkozás következtében kicserélődnek. A Bibliában ilyen ember volt Pál apostol. Az egyháztörténetben ilyen volt Augusztinus, Luther, Kálvin. Az amerikai ébredések történetében Finney, Moody, Torrey, Billy Sunday, vagy legújabban Nicki Cruz, a tizenhétszeres gyilkos.

5. De az igazi bizonyítéka az ember isteni származásának mégiscsak Ő, akit utoljára említék, maga a mi Urunk Jézus Krisztus. Ő, akire Pilátus ezen szavakkal mutatott rá: „Íme, az ember.” S nem is tudta, mit mond! Mi már tudjuk. Íme az ember a maga egyszerűségében, tisztaságában, ártatlanságában, eredeti kiadásában. Amilyenek Isten tervezte, álmodta. Íme az ember, akiben álnokság nem találtatott. Akiről még egy római százados is kénytelen volt elismerni, mondván: „Bizony, ez az ember Isten fia volt.”

III.

Vessük fel végül is a kérdést, milyen evangéliuma/örömmüzenete van ennek a származáselméletnek itt és most számunkra, izzig-vérig mai modern elvilágiasodott ember számára? Csak annyi, hogy minden zsákutcából vissza lehet térni az Atyához! VAN VISSZAÚT AZ ATYÁHOZ! A Biblia mond is erről egy példázatot a Lukács evangéliumában: Egy apának volt két fia... A tékozló fiút a visszatérése mentette meg. Lelkigondozói tanácsom így hangzik hát: Térj vissza lélekben a te Atyádhoz. Elromlott a házasságod? Térj vissza Atyádhoz! Elveszett az életkedved? Térj vissza Atyádhoz! Kettétört a karriered? Térj vissza Atyádhoz! Kifosztott, megalázott az élet, te magad rontottad el az életedet? Térj vissza Atyádhoz! Ott van a gyógyulás! A múltkor a feleségetől azt kérdezték társaságban, árulná már el bizalmasan, milyen gyógyszer

szed, hogy mindig olyan nyugodt? Ő elmosolyodott és ennyit mondott: Nem szedek semmilyen nyugtatót. Én hívő ember vagyok. Van egy hűséges mennyei Atyám az égben. Az ő gyermeke szeretnék lenni itt a földön. És van egy drága Uram, a Jézus Krisztus, „szeretnék lenni mint Ő, alázatos, szelíd.” Ebben a Szentlélek Isten támogat engem. Ennyi az életem titka! Ez az ember istenképiségének titka. Ez a származásunk tudatának a haszna. Fedezd fel hálával, örömmel, ujjongva te is isteni származásodat! Ámen.

Az ember szerkezete

Alapige: 1Thesszalónika 5,23

Az elmúlt hét egyik reggelén, ahogy kiléptem a parókia kapuján, hirtelen fékezéssel éppen itt a kapunk előtt lerobbant egy Skoda. Két elegáns úr ugrott ki belőle s néhány pillanat múlva csavarhúzókkal, fogókkal dolgozni kezdtek a motorházban. Mire visszatértem a közérből, éppen készen lettek. Visszatültek. Csapódtak a kocsiajtók, s a kis Skoda vígan gurulni kezdett.

Ahogy jöttem befelé, önkéntelenül is arra kellett gondolnom, milyen jó lehet ezeknek az embereknek. Ők nemcsak vezetni tudják az autót, hanem ismerik a kocsi szerkezetét is. Nemcsak kívülről ismerik a kocsit, hanem belülről is. Tudják, hogyan van összerakva, s ezért, ha olykor „le is robban” a kocsi, újra élővé tudják varázsolni.

És vajon, fűztem tovább gondolataimat, nem erre volna-e szüksége a mai embernek is a maga élete szempontjából? Arra, hogy ne csak kívülről, hanem belülről is ismerje önmagát! Fedezze fel, hogyan van „összerakva”! Megfigyeléseim, lelkeszi tapasztalataim szerint a lelkigondozói problémák jó része onnan adódik, hogy az ember csak a maga külső, fizikai tulajdonságait ismeri úgy általában, de a belső szerkezetről már vajmi keveset tud. Ezért szükséges az emberről szóló ígírdetés sorozatban legalább egyszer prédikálni arról a kérdésről, hogy az ember, ez a csodálatos isteni konstrukció, hogyan van összerakva? Pontosabban, milyen az egészséges emberi élet a Biblia szerint?

Alapigénk a Thesszalónikai első levélből erről ad tanítást. Mégpedig azt mondja, hogy az ember test-lélek-szellem hármas egysége. Sajnos, a jelenlegi magyar bibliafordításból (RF) ez nem derül ki. Ez a fordítás teljesen hibás. Az eredeti görög szöveg ugyanis nem így hangzik, hogy úgymond: „Maga pedig a békességnek Istene szentelje meg az egész valótokat – kettős pont – azaz lelketek és testetek...” Hanem így hangzik: „Maga pedig a békességnek istene szenteljen meg titeket mindenestül és a ti pneumátok, a ti pszüchétek és a ti szómátok feddhetetlenül őriztessék meg...” Azt hiszem, az ige mondanivalója világos. Az ember három alkatrészből van összeszerkesztve: testből, lélekből és szellemből, és ez a három rész akkor működik jól, ha meg van szentelve. Tehát, ha nem a bűn uralkodik rajta, hanem Isten. Jertek azért hallgassuk meg ma ezt a bibliai tanítást az ember szerkezetéről, és pedig ébredésünk, sőt gyógyulásunk érdekében!

I.

Alapigénk azért sarkalatos helye a bibliai, s így a református antropológiának, mert azt mutatja meg, mikor tekinthető egészségesnek az ember? Nos, igénk szerint:

1. Először is akkor, *ha szent testi életet él*. Ami azt jelenti, hogy Isten megbecsüli az ember testét. Nem tartja alábbvalónak a többi részhez képest. Ahogyan a virágnak szüksége van vázára, a bornak hordóra, a könyveknek könyvespolcra, a tévé

szerkezetének dobozra, ugyanúgy az embernek szüksége van a testére. Ezért Isten védi, becsüli, szükségait gondviselő szeretetével megelégti. Jézus szombatnapon is megengedte tanítványainak a kalászszedégetést, mert a testnek ennie is kell, nem elégedhet meg a leghasznosabb és legigazabb tanítással sem. Isten tehát igenli, akarja az ember testi életét. Csakhogy – s itt a fordulat – nem mindegy, milyen testi életet él az ember! Mert ha a test csak enni, csak inni, csak ölelni akar, sőt ha pusztító szenvedélyek rabjává válik (nikotinfüggőség, alkoholfüggőség, morfium- és heroinfüggőség), akkor már felborult az Isten által gondolt terv és harmónia. Az egészséges emberi élet éppen azért a test megszentelésével kezdődik. Ami nem aszkétizmust jelent, hanem kordában tartást. Szolgálatba állítást. Isten szolgálatába állítását. Röviden egy képpel próbálom megvilágítani az igazi szentség problémáját: Ha szomjas vagy, szabad innod – de nem pocsolyából! Azaz: szabad házaseletet élni, de nem szabad házasságot törni! Szabad könyveket olvasni, de nem szabad a szennyirodalomért pénzt adni, azt kézbe venni és terjeszteni! Szabad televíziót nézni, de nem az erotikát, sőt pornót, és nem a brutalitást kell keresni benne. Szabad élni hálaadással, de nem szabad visszaélni Isten testi ajándékaival.

2. Ugyanez a szabály érvényes az emberi élet második rétegére, az *ember lelki életére* is. Azaz az ember érzelmi és fantázia-életére is. Érdekes jelenség, amin érdemes elgondolkodni, ahogyan a szentség gondolata ment ki a divatból, úgy jött divatba a pszichoterápia, az emberi lélek gyógyászata. Miért lesz egyre több ember hisztériás, neuraszténias, depressziós, sőt nem egyszer még skizofrén is? A Biblia azt feleli, azért, mert nincs az embernek megszentelt lelki élete. Amikor most a héten egyik presbíterünk lakkozta a lelkészi hivatal öreg bútorait, arra gondoltam, milyen érdekes dolog is ez. Amíg nem volt lakk a fán, még az is meglátszott rajta, ha pusztá kézzel hozzáértünk. De most, hogy lakkozott, nyugodtan meg lehet fogni, kezünket rátenni. Nem marad ott a piszkos kéz nyoma. Valahogy ilyesmi a szentség az életünkben. Védőlakk, ami nem engedi, hogy rajtunk hagyja keze nyomát a Sátán. Azt kérdezed nem egyszer tőlem is, miért vagy te olyan ideges belülről? Miért van annyi szorongásod, miért lepnek el tisztátalan gondolatok? Miért tud kiborítani érzelmileg sokszor egy odavetett szó, vagy fölényes, lenéző mosoly? Nos, azért, mert hiányzik a „védőlakk”, Jézus megszentelő vérenek védelme az életedből. Mert nézd csak – ellenpróbaként – a szenteket. Még a viharban is micsoda nyugalom, békesség árad belőlük. Jézus maga nyugodtan aludt a viharban. Pál apostol pedig a hajótörés szélén nyugodtan leült kenyeret enni a hajóban. Ők tudtak valamit. Azt, hogy nem kell félni, mert vigyáz rájuk a gondviselő Kegyelem.

3. Igénk azonban nemcsak a testünk, nemcsak a pszichénk, hanem a pneumánk, a szellemünk megszenteléséről is beszél. És itt az egyik legfontosabb figyelmeztetés az, hogy nem csak teste, nemcsak lelke, de szelleme (pneumája) is van az embernek. Olyasmi ez, mint a rádióba beépített antenna. Olyan műszer, ami képes fogni az URH adást. És éppen az a kérdés, melyik URH adást fogjuk. Ugyanis két URH adás létezik. Az egyik alulról, mondjuk így: az alvilágból, a Sátán világából érkezik, a másik felülről, Isten mennyei világából. Az alvilági adás inspiráció a bűnre. A mennyei adás inspiráció az engedelmességre. Sokak élete azért olyan szegényes, áldatlan és tisztátalan, mert nem ismerik az ember eme szerkezetét. Mert csak az egyik URH adást fogják. Amíg ugyanis a pneuma nincsen megszentelve, addig csak az alvilági adást fogja. A pneuma megszentelése azt jelenti, hogy átállítja Isten az antennát az Ő adására.

Foglaljuk össze igénk eddigi üzenetét, ami az elmondottakból remélhetőleg kivilágosodott: Az ember test, lélek és szellem csodálatos egysége, s ez az egység, ez a szerkezet akkor működik jól, ha meg van szentelve. Akkor ezek az alkatrészek nem

egymás ellen dolgoznak az emberben, hanem akkor összhang uralkodik az emberben. Ez az ige világos tanítása.

II.

De hát így vannak-e ezek? Így van ez az életben is, ahogyan a Bibliában és annak nyomán a mi pozitív református elméleti teológiánkban? A kérdésre felelni kell, mert bármilyen igaz és nyilvánvaló is a Biblia igazsága, a meg nem szentelt emberi értelem még a napot is hajlandó kétségbe vonni az égen. Nézzünk hát szembe a kételkedő ember, vagy ahogyan ma mondjuk, a szkeptikus generáció kérdésével. Igazolja-e az antropológiai tapasztalás (empíria) a Biblia tanítását az emberről? A kérdésre azért lehetséges a felelet, mert rá tudunk mutatni Isten szentjeinek az életére. Páduai Szent Antalól kezdve Schweitzer Albertig és Teréz Anyáig. Mindegyikükben szemlélhetjük, milyen összhatás van, mi is az az „összhang” test, lélek és szellem között, ha az ember „mindenestül” áll benne Isten megszentelő kegyelmének a folyamatában. És mindezekon túl, utalhatunk magára Pál apostolra, aki miként Illyés, ugyancsak ember volt, hozzánk hasonló természetű. Mit láthatunk rajta?

1. Először is azt, hogy a szenteknél a pneuma áll az első helyen. Náluk a képlet nem ez, hogy „test-lélek-szellem”, hanem ez: Szellem – lélek – test. Maga alapigénk is mutatja ezt. Pál egyáltalán nem véletlenül említi első helyen az ember szellemi (pneumatikus) életét: „A ti pneumatok...” Azért teszi ezt, mert ő, mint hívő ember, elsőrenden szellemi (pneumatikus) életet élt. Azaz életének elsőszámú alaptevékenysége volt a rendszeres imádság, bibliaolvasás, Isten dolgain való töprengés, Isten útjának kutatása, a Lélek vezetésének keresése. Ugyanígy volt Asszisi Ferenc, Páduai Szent Antal, Kálvin, Bonhoeffer, Njemöller esetében. A régi és a modern szentek életében. A szentek elsősorban „istenkereső”, „istenkutató” emberek voltak. Mindennél fontosabbnak, előbbrevalónak tartották az élő, eleven kapcsolatot (kontaktust) az Úrral.

2. A második, amit a szenteknél, de különösen is Pál apostolnál láthatunk az az, hogy a megszentelt pneuma milyen pozitív hatással van a lelki életre, a pszüchére is. „Nagy örömmel dicsekszem azért az én szenvedéseimmel” írja Pál a 2Kor 12-ben, miután pneumatikusan megértette tövise értelmét. Ezért „nem borult ki” Ezért nem kapott migrént! Ezért nem mondta azt: „Torkig vagyok! Elég! Semmi pénzért nem csinálom tovább!” Ezért tudott örülni, ahogyan a Filippi levélből látjuk. Ezért tudott tervezni, ahogyan a Cselekedetek könyve mutatja. Ezért tudta újra felvenni a harcot az evangéliumért. Azért, mert az alulról érkező negatív inspirációkat (Látod, te csak egy kis púpos vagy, meg szembeteg is) kiszorították, semlegesítették a pneumatikus inspirációk (Tövised, erőtlenséged által is Isten akarata, sőt ereje jut el a céljába).

3. De hogy a kép teljes legyen, vessünk egy pillantást, ha csak oly futót is, Pál apostol *testi életére* is. Mindnyájan tudjátok, hogy Páltól származik az egyik legszebb aranymondás: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít!” El sem tudjuk sorolni szinte, mi mindenre volt ereje, és pedig fizikailag. Hogy törekeny teste micsoda teljesítményekre volt képes! Nemcsak utazásra, hanem arra is, hogy több alkalommal végigszenvedje a megostoroztatás gyötrelmét. De beszéljen ő. Nyissuk csak fel a bibliánkat, mit olvasunk a 2Kor 11,25 s köv-ben? Íme... Mí volt a titok? Jól működött a hármas egység. A pneuma erősítette a pszüché, az pedig a szómát. Azt hiszem, nem kell folytatni. Világos az ige üzenete: A szenteknél jól működik, azaz összhangban van a hármas egység, de – ebben a sorrendben: pneuma, pszüché, szóma!

III.

Az elmondottak után mi az én lelkigondozói tanácsom számotokra, testvérek? Így próbálom megfogalmazni, talán kicsit kiélezve is: Szeretett testvéreim! Törökóri gyülekezet! Csináljatok már valamit az Isten szerelmére avégből, hogy megszenteltesék szellemi, lelki és testi életeket! Csináljatok ügyet a megszentelésből! Mert ha azt csináltok, rá fogtok ébredni, hogy nekünk nem sikerül megszentelni magunkat! Ámde ugyanakkor: lehet kérni Istentől a megszentelést („Hadd lehessenek szent!”). A megszenteltetésért könyörgő ember azt a választ fogja nyerni az Úrtól, rendben van, csak te ne állj ellene e megszentelő kegyelmének. A megszentelés – Isten kezenyoma rajtunk. Azé az Istené, aki alapigénk szerint a „békesség” Istene. Ami azt jelenti, hogy a megszentelt életű ember részesedik Isten békességében. Abban a békességben, mely feleslegessé tesz minden szorongást és minden nyugtatószeret. De hát, végül is, mit jelent mindez konkrétan? Mi az, amit te tehetsz életed megszenteltetéséért? Egy egész egyszerű dolgot: fordítsd meg az életed sorrendjét! Eddig ez volt a menet talán nálad is, mint általában sok embernél: első a reggeli feketekávé és cigaretta, aztán a hírek a rádióból, s ezután esetleg, ha hívő ember vagy, 5 perces csendesség. Igénk azt mondja: fordíts! Első legyen a szellemi, pneumatikus érintkezés Istennel az ige és az imádság által! Aztán jöhet a többi, ha még szükséges. Rövidesen rá fogsz jönni, hogy a cigaretta el is maradhat, talán még a fekete is. Lényeg: nem a test az első, a szellem az első, a test az utolsó. Ha ezt a sorrendserét megteszed, meglátod, nem kell tovább bütykölni a Skodát, ami a te életed. Egy láthatatlan kéz szelíden lecsukja a „motorházat”. A dolgok elrendeződtek. Újra üzemképes „a kocsi”. Most üzemképes igazán. Adjon erőt nektek Isten ehhez az átrendezéshez. Ámen.

Az ember igazi tragédiája

Alapige: Lukács 19,42

Mivel a lelkészcsalád élete nyitott könyv a gyülekezet előtt, mindenki tudja, mi történt a télen a nagyobbik fiammal. Rosszul lépett az iskolában. Elvágódott és eltörte a kezét. Az SZTK-ban annak rendje-módja szerint begipszelték. Ámde a fiam keze tovább fájt, úgyhogy le kellett szedni a gipszet. Akkor derült ki: rossz helyen gipszelték be. Nem ott, ahol kellett volna. Nem az alsókarja, hanem a hüvelykujja volt eltörve. Ezért újra kellett gipszelni.

Mínthogy nemcsak a lelkészcsalád élete nyitott könyv a gyülekezet előtt, hanem a gyülekezet élete is a lekipásztor előtt, ennél az esetről azonnal arra gondoltam, valami hasonló a mi helyzetünk is. Nem ott vagyunk „begipszelve”, ahol kellene. Van itt „gipsz”, van itt „kezelés”, van itt „flastrom” elég. Se szeri, se száma az úgynevezett terápiáknak, jótanácsoknak, ideggondozásoknak, lelki klinikáknak. Folyik itt a lelki gipszelés. Mégis: minden fáj, fáj, fáj. Mivel nem döbentünk rá még mindig, hol is van a baj tulajdonképpen? Hadd szóljak azért hozzátok ezen a mai lelkigondozói vasárnapunkon arról, hol van hát a baj? Mi az ember igazi tragédiája?

Igen, de ma virágvasárnapot ünnepelünk. Látjuk magunk előtt Jézus Krisztus bevonulását Jeruzsálembé. Eszünkbe jutnak a virágvasárnapi tanítványok. Aztán a zarándokok, akik tulajdonképpen partizánok voltak, akik csak jeladásra vártak, hogy görbe késeikkel nekiessenek a megszálló római katonáknak. Halljuk a tömeg kiáltását: „Áldott aki jó az Úrnak nevében” A gyermekek kardalát: „Hozsánna! Hozsánna!”. S íme, úgy tűnik, itt valami másról van szó, mint amiről ma mi szeretnénk beszélni. Mi

köze van virágvasárnapnak a Biblia antropológiájához, azonban is az ember igazi tragédiájáról szóló témához? Nos, testvérek, nem hogy köze van, hanem épp ma, virágvasárnap lepleződik le, mutatkozik meg, válik láthatóvá az, amiről ma prédikálnom kell közöttetek, miben van az ember igazi tragédiája. Erről beszélnek a virágvasárnapi király könnyes szavai: „Vajha megismerted volna csak e te mostani napodon is...” Jertek, lássuk azért a virágvasárnapi történet fényében először azt, hogy mi az ember igazi tragédiája? Másodsor: miért lehet segíteni ezen? Harmadszor, hogyan történik, hogyan részesülhetünk ebben a segítségben?

I.

Mi az ember igazi tragédiája? A Biblia felelete sommásan erre a kérdésre az, hogy a „bűn”. A Biblia első könyvétől az utolsó könyvéig egy egész sereg bibliai elbeszélés írja körül s teszi szemléletessé ezt a fogalmat, hogy *bűn*. Ott van mindjárt Ádám és Éva esete a kígyóval. Ott van Káin és Ábel gyilkossággal végződő konfliktusa. Ott van Dávid király nagy botránya Betsabéval. Ott van Júdás árulása! Ott vannak a korinthusi gyülekezet bűnei... A Biblia tehát nem elméleti síkon, hanem konkrét szemléltetés síkján beszél a bűnről. Érdekesen, színesen, mint egy nagy történelmi „kék fény” Itt aztán láthatjuk, milyen az, amikor támadásba lendülnek az ösztönök. Amikor az ember kiéli magát, amikor azt cselekszi, ami neki tetszik.

De hát miért beszél erről a Biblia? Azért, hogy feleletet adjon az örök és gyötrelmes emberi kérdésre, miért nem boldog az ember? Mi az ember tragédiája? Ezek a történetek megmutatják, mi a bűn. Íme, nem is egy-két erkölcsbe ütköző cselekedet, hanem „*elidegenedés Istentől!*” S ennek következtében: „*elidegenedés egymástól!*” Itt láthatjuk, milyen védtelen is az ember a bűnnel szemben. Íme, milyen „kísérhető” az ember! Íme, ide vezet az Istentől való elidegenedés. Erről beszélnek ezek a bibliai „krimik”, a különböző bűneset-történetek.

Mégis azt kell mondanunk testvérek, hogy az ember tragédiáját egyik bibliai krimi sem szemlélteti olyan világosan, mint az első virágvasárnap története. Mert figyeljétek csak, ez a történet nem az Isten elleni lázadásban, nem is az embertárs iránti gyűlöletben, de még csak nem is a Sátán különféle szellemi, lelki és testi kísértéseinek való engedékenységekben mutatja meg az embert, hanem – az embert a maga vakságában. A virágvasárnap története úgy mutatja fel az embert, mint aki nem ismeri fel élete legnagyobb lehetőségét (sanszát), azt, ami az ő békességére való. Olyan az ember, mint a kereskedő, akinek aranyat kínálnak ajándékba, de nem fogadja el, mert réznek nézi. Íme, Jeruzsálemba eljön az Isten, a testté lett Ige, a világ Megváltója, az Isten Fia személyesen, és az ember nem ismeri fel benne az Istent! Itt világosodik ki, hogy az igazi problémája életednek nem az, milyen a hangulatod, temperamentumod, környezeted, neveltetésed, származásod és egész előző életed. A kérdés az, hogy felismered Istent az életedben? Felismered-e a kegyelmi időt? Azt, hogy te most élsz a kegyelem idejében? Hogy még mindig nincs késő! E mostani napodon, illetve vasárnapodon sem? Hogy Isten Krisztus által most és itt téged keres, szólít, közel van hozzád? Hogy a te békességedért adta, küldte, engedte keresztre Jézust? Hogy Isten igazi ajándéka számodra JÉZUS KRISZTUS? Mert, *ezt nem látni*: ez az ember igazi tragédiája.

II.

De hát lehet-e ezen a tragikus helyzeten változtatni? Nem teljesen reménytelen az ember helyzete? Nos, a Biblia hatalmas antropológiai üzenete az, hogy lehetséges a segítség. Éspedig azért, mert Isten szereti az embert. Honnan lehet ezt látni? Onnan,

hogy Jézus sír Jeruzsálem felett. S ide nem kell egetverő teológiai műveltség, hogy megállapítsuk, micsoda hatalmas jeladás ez. Egy kis emberi tapasztalás kell csupán. S a tapasztalás fényében máris kiderül, az ember azt szokta siratni, amit vagy akit szeret. Ezek a könnyek – egy egészen mai hasonlattal élve – „forintok” voltak. Ezekkel a könnyekkel Jézus megvásárolta magának Jeruzsálemet Istentől. A vérével, e drága váltságdíjjal a Sátántól vásárolta meg. Mit hirdetnek Jézus könnyei?

1. Hirdetik azt, hogy Istennek nem közömbös az ember. Egyáltalán nem mindegy neki, mi lesz velünk. Bár rengeteg keserűséget, csalódást, bánatot okoztunk Istennek, Isten mégsem lett cinikus, kiégett, közömbös velünk szemben.

2. De hirdeti azt is, hogy Istennek nagyon fáj a mi békétlenségünk. Teljesen átérzi mindazt, amit mi szenvedünk. Őt is gyötri. Isten a mi nyomorúságunkban szolidáris velünk.

3. De hirdeti azt is, hogy immár nem Istenen múlik az ember boldogsága. Ő nem vádolható. Ő közel jött hozzánk. Ő elhozta a békességet. Ő felkeres minket. Ő kínálja. A boldogságunk isteni része tehát rendben van.

III.

Felvetődik tehát a kérdés, mi a teendő? Tehetünk-e valamit? Textusunkból úgy tűnik, nem sokat. Hiszen mit is olvastunk: „Elrejtettek a te szemeid elől” Mintha beleütköznenék Isten dekrétumainak, a predestinációnak gránittömbjeibe. Mit tegyünk, ha „elrejtettek”? Egyet tehetünk. Azt kérhetjük, amit annak idején a bibliai vakok kértek Jézustól, nyisd ki a mi szemeinket! Vagy amit az énekíró kér: „Mindig közel lévő, jelentsd magad nékem!” Virágvasárnap kettős ünnep. Egyrészt figyelmeztet a tragédiára, de ugyanakkor hirdeti a Szabadítót. A Megváltót. Ne játszd azért tovább a tragikus hős szárnalmas szerepét! Ezen a te mostani napodon ismerd fel a te békességedet, Krisztust, a Királyt! Ámen.

Az ember erőforrása

Alapige: Jeremiás 2,13

Még a tavasszal az Amerikai Egyesült Államok elnöke azzal a meglepő üzenettel fordult a Kongresszushoz, gondolják át alaposan Amerika természeti energiakészleteinek ügyeit, mert úgymond, az energiaforrások kimerülőben vannak. Fogyóban a földgáz, a szén, a kőolaj. Ami természetesen nem azt jelenti, hogy már holnap beáll az energiaínség. De azért jó már most alaposan átgondolni a helyzetet.

Nem tudom testvéreim, ti hogyan vagytok vele, de nekem rögtön a dolog lelki oldala jutott az eszembe. Mikor lép már színre az a világhírű ember, aki azt jelentené be: Álljunk meg, gondolkodjunk egy kicsit! Mivelhog nemcsak a földgáz és a kőolaj van fogyatkozóban, hanem az ember belső lelkiereje, életereje! Az energiaínség nemcsak gazdasági és politikai probléma. Valami különös fáradtság, sőt, mondhatni bágyadság lett úrrá a mai emberen. Egy generációval előbb egy 30–40 éves ember maga volt a robbanó temperamentum. Ma pedig 16–17 éves ifjak „holtfáradtan” ülnek a presszóban, diszkóban, a járdaszélen, azon medítálva, miért él az ember, hogyan lehetne minél előbb, szépen, simán meghalni? Ezért tehát nemcsak földgázra, nemcsak új fizikai energiaforrásokra van itt szükség, hanem elsősorban lelki erőforrásra. Az ember nem élhet belső erőforrás nélkül! De hát éppen az a kérdés, van-e ilyen erőforrás? Hol van ez az erőforrás?

Mai igénk erre a kérdésre felel, amikor azt mondja, hogy az embernek egyetlen élő erőforrása van, s az a Biblia Istene. Az ember olyan, mint Izráel népe. Erről a népről mondja Jeremiás próféta, hogy amíg hitben járt, templomba járt, imaéletet élt, addig volt forrása – Isten maga. De elhagyták Istent, s azóta csak „repedezett kútjaik vannak, melyek nem tartják meg a vizet” Ezért térítgeti, hívogatja Jeremiás Izráel népét vissza, Isten felé. És most minket is. Mivelhogy sohasem Isten hagyja el az embert, hanem az ember hagyja el Istent. „Elhagytak engem...” olvassuk az igében. Ezért nincs más megoldás, nekünk kell visszatérni Istenhez és nem Őneki mihozzánk. Jertek azért, lássuk közelebbről ezt az igazságot!

I.

Lássuk meg először is mai igénk alapján azt, milyen valóságos erőforrás Isten az Ő népe számára?

1. Először is olyan, amilyenek a Biblia Isten embereit mutatja! Nézzétek Illést, aki-ről szentleckénken olvastunk. Milyen holtfáradtan hever ott a pusztában. Nem bír tovább menni már. A végére jutott. Elég! Nincs értelme tovább. S akkor vizet és pogácsát talál. Isten felébreszti. Eteti. Kétszer is. Itt nem a tápanyag az érdekes, hanem a tény maga. Isten erőt ad neki az erőfeletti úthoz. Mert ennek az ételnek erejével ment Illés negyven nap és negyven éjjel egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig. De idézhetjük Pál apostolt is. Micsoda gyenge, aszténiás, törekeny ember volt. S mégis ő mondja az egész Biblia egyik legrészesebb biztonyságtételét: Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít. S Pál itt elsősorban fizikai erőre gondol (vö: 2 Kor 11).

2. De ott vannak az egyháztörténet híres emberei is. Kálvin a maga sokféle testi betegségével micsoda teljesítményre volt képes Isten ereje által. A magyar reformátusok, akik számára nemcsak elvi kérdés volt a Krisztushoz való hűség, hanem...

A nagy gyászolók. Cromwell, aki mikor hírül vette egyetlen fia hősi halálának hírért, a Bibliát nyitotta fel vigasztalásért és talált is benne valóságos vigasztalást. De említhetném azt a kicsi idős nénit is, aki itt ült éveken át mindig a második sorban, a szószékkel szemben. Minden napját a Bibliával kezdte, mert úgymond: „innen kapom az erőt”.

3. De itt vannak az egyház modern mártírjai is. A fiatal professzor, Bonhoeffer. Az egyházelnök Niemöller. A fekete bőrű Luther, Martin Luther King. Micsoda megaláztatásokat kellett elviselniük. Honnan volt erejük? Bátorságuk? Nos, attól az Istentől, aki Illés mellé is odalépett a pusztában, s aki a Biblia embereinek a legnehezebb szolgálatok elvégzéséhez is erőt adott. *Csak a Csúcsra, Jézus Krisztusra gondoljatok!* Hiszen a mártírok Benne, Általa, Tőle kapták az erőt. Ő volt számukra az áldott forrás, a gazdag élet „kútja” – ahogyan egyik énekünk mondja.

II.

De hát vessük fel a kérdést, miben áll az erőközlés? Miért tud a Szentháromság Isten valóban erőforrássá lenni az övéi számára? A következő okokból:

1. Először azért, mert Isten emberei magyarázatot kapnak mindarra, ami velük történik. Megértették, hogy vannak értelemfeletti titkok. De mind jó, amit Isten tesz. Sidrák, Misák, Abednégó az mondották: Ki tud szabadítani minket a mi Istenünk, de ha nem tenné is... Ábrahám sem értette, miért kéri vissza Isten tőle Izsákot, csak egyet tudott, Isten az, aki kéri, s akkor nem vészelt el minden, mert Isten még a halálból is képes feltámasztani. Mi a sorsunk magyarázata? Isten uralkodása. Isten bölcsessége, Isten gondviselése. Isten jósága.

2. Isten azért erőforrás, mert feladatot ad minden gyermekének. Akire szüksége van, annak ereje is van. A nyugdíjasok olykor a semmittevésbe roppannak össze, nem abba, ha be kell járni még dolgozni. Mennyi teendője volt Pálnak! Mennyi feladata volt Kál-

vinnak. Rövid ötven esztendő alatt mi mindent végzett el. Igen, mert a feladat éltet. Érted-e a feladataidat? Látod-e végre, hogyan éltet feladataid által téged is Isten jósága?

3. Isten azonban nemcsak magyarázatot, nemcsak feladatot ad az övéinek, hanem perspektívát is. Gyülekezetünk történetéből tudjuk, hogy valamikor a török időkben itt volt a városhatár. Ide is ki volt írva: Non plus ultra! Nincs tovább!

A mai ember is így érzi sokszor. A temető a határ. Non plus ultra! Csakhogy húsvét óta van tovább! Még a halál után is van tovább! Miért ne lenne akkor a mostani betegágyból? A rossz széria után? A mostani sötét napok után? VAN TOVÁBB! Mert Isten a tovább! Isten nemcsak mögötte van az övéinek, hanem előtte is. Ezért Ő az erőforrás.

4. És végül azért, mert Őnála van a bocsánat! A Biblia emberszemlélete szerint az embert a bűn teszi gyengévé. „Életerőm ellankadt, megavultak csontjaim az elhallgatott bűn miatt” – mondja a sokat tapasztalt zsoltáríró a 32. zsoltárban. De ugyanő beszél arról is, hogyan tér vissza az erő, sőt a boldogság az ember életébe, ha átéli bűnei bocsánatát. S itt derül ki, hogy maga az Úr Jézus miért tudott testi betegeket meggyógyítani a bűnbocsánat hirdetésével. És itt lesz világossá egészen, miért kell Istenhez visszatérni? Miért egzisztenciális szükség az ember számára Isten? Miért torkollik az antropológia teológiába? Azért, mert Isten erejét semmi sem pótolja az ember életében! Sem irodalom! Sem filozófia! Sem keleti vallások! Sem ideológia! Ezek „repedezett kutak” Nem tartják a vizet. Vagy Bovet hasonlatával élve, olyanok, mint a tűzoltócső, amiből nem jön víz.

III.

Mi hát a teendő? Mi az Úr lelkigondozói tanácsa hozzánk? Rövid és egyszerű: ne azt várjuk, hogy Ő térjen mihozzánk, hanem mi térjünk vissza Őhozzá. Mit jelent ez?

1. Lehet, hogy azt jelenti némelyeknek, térj vissza a templomba! Isten most üzen azoknak, akik valamikor szívesen jártak Isten házába, de aztán az Idők Viharaiban elmaradtak, lemorzsolódtak. Ha találkoztok velük, ne azt mondjátok nekik, hogy erről meg erről beszélt a papunk, hanem azt, hogy Isten azt üzeni, hagyd el végre repedezett kútjaidat és térj vissza az Ő házába. Ha visszatérsz, meggyógyulsz lelkileg. Ha nem, beteljesedik a végzet: egyszer végképp elfogy a víz, az utolsó cseppje is. Mert a repedezett kutak „nem tartják a vizet”!

2. Igen, de mit üzen Isten azoknak, akik itt vannak ma is? Nos, nekik azt üzeni: Beljebb! Mélyebbre! Térj meg a csak vasárnapi keresztyénségből. Járj a bibliaórákra is! És járj a hétköznapiakban is Istennel! Ne csak vasárnap, nem csak a bibliaórás napon. A hétköznapiakban is. Kövesd Krisztust! Tanuljunk az Ő szemével látni! Fülével hallani. Szívével érezni. Közeledjete az Istenhez és közeledni fog hozzátok!

3. Mit üzen mindnyájunknak? Egyetlen szót üzen. Ezt, hogy *vissza!* Vissza a csüggedésből! Vissza a letargiából! Vissza a disznók vályújától. Vissza az Atyához! A tékozló fiú sorsa ott, abban a pillanatban fordult jobbra, amikor meghozta a döntést: „Felkelvén visszatérek az én Atyámhoz!” Még nagyon távol volt, még el sem indult, még csak belül döntött, de már abban a pillanatban meg volt mentve. Már nem a halál rabja volt. Már kiszabadult a börtönből. Már nem volt egyedül. Már feltámadott. Azért hát ne tántorogj egyedül az élet nagy országútján erőtlenség, roskadozva, a szomjhalál szélén. Van Erőforrás, aki visszavár. Most, ebben a pillanatban fordulj Feléje a szíved mélyén, s már átméltél a halálból az életre. Értsd meg, egyedül Tőled függ, nem az Atyától, mikor lesz számodra konkrét, valósággá, tapasztalássá a bocsánat, a kegyelem, az üdvösség! Adja Isten, hogy itt most a tiéd lehessen! Ámen.

Vasárnapi prédikációk

Kurta Bozsena

Kolozsvár

„Én pedig szüntelenül remélek, és folyton dicsérlek Téged.”

(A prófétai imádságról)

Alapige: Zsoltárok 71,14

Bibliaviasítás: Zsoltárok 71

Egy imádságot olvastam fel a Szentírásból: a 71. zsoltárt, melynek szerzője valószínűleg Dávid király. A mai igehirdetés a felolvasott Ige alapján a gyülekezeti imádságaink egyikéről fog szólni, amelyet istentiszteleti rendünk, református liturgiánk szerint prófétai, vagy mivel ez az imádság általában rövid, kis imádságnak nevezünk. Ha megnézik otthon az új énekeskönyvünk végén megtalálható istentiszteleti rendtartást, a prófétai imádság a bűnvalló imádságot és feloldozást követő, és az igeolvasást megelőző ének közti imádságot jelenti. Ennek az imádságnak a lényegét, az értelmét szeretném az Ige üzenetén keresztül megértetni, hogy amikor a lelkipásztor a gyülekezet nevében, annak egyik, de olyan tagjaként imádkozik az egész közösség nevében, amelynek igényeit, örömeit, bajait, helyzetét ő ismeri a legjobban, egészen pontosan tudhassátok, hogy ez alatt az imádság alatt mi történik. Sőt, ismerve a prófétai ima lényegét, valóban egy szívvel és lélekkel vehettek részt benne. Hiszen a gyülekezeti imádság nem csupán a lelkipásztor ügye! A gyülekezeti imádságban mindnyájan részt vesztek. Ez az egész közösségért, az egész közösség nevében történik! Ezért fogalmazunk többes számban: Urunk! Ti mondjátok rá az elhangzottakra az áment – és higgyétek el, hogy nem kis felelősség ez. Ezért jó, ha tudatosan vesztek részt benne! Nagy ereje van az egy szívvel és egy lélekkel elmondott imának! És, hogy a gyülekezet lelkipásztorának a felelősségéről se feledkezzünk meg: bizony, becsületesen és alázatos szívvel kell készülnie erre az imára, hogy szava Isten jelenlétéhez és a gyülekezethez, azaz Isten szeretett, kiválasztott és szent népéhez méltó legyen!

Röviden összefoglalva a prófétai imádság a gyülekezet előkészülése az igehallgatásra, és a lelkipásztor előkészülése az igehirdetésre. Azért kérjük Istent, hogy Szentlelke által készítse elő a hallgatók szívét az Ige üzenetének megértésére és befogadására, az igehirdetőt pedig arra, hogy mindaz, amit mond, ne emberi szó legyen csupán, hanem Isten Élő Igéje.

Vegyük hát most elő a Biblia üzenetét! Nézzük meg, mit tudat velünk a prófétai imádság lényegéről!

A prófétai imádság a minket megszólító és megszabadító, szent Isten magasztalása.

Szinte mindig elhangzik a prófétai imában Isten magasztalása: szent, szent, szent az Úr, Akinek a jelenlétében és a szentek seregéhez csatlakozva vagyunk jelen az istentiszteleten.

Minden kapcsolat kialakulásában van egy kezdeményező és egy válaszoló. Talán két ember közti kapcsolatban utólag nehéz eldönteni, hogy ki volt az, aki először lépett a másik felé, hiszen az első lépés lehetett már a megszólítás előtt egy kedves és biztató tekintet vagy egy konkrét cselekedet. A prófétai imádság, úgy, ahogy minden imádság, tulajdonképpen *válasz* Isten megszólítására és szabadítására. Maga a tény, hogy

megjelentünk Isten házában is Isten megszólítására adott válaszuk. „Mi szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket!” Isten már akkor szeretett minket, amikor mi még nem is tudunk az ő szeretetéről. Isten volt az, aki anyánk méhében a testünket formálta. Sőt! Ő már a világ teremtése előtt kiválasztott minket magának! Közte és köztünk azért lehetséges a kapcsolat, mert ő a kezdeményező, ő az, aki elhív minket Szentlelke által, hogy az Egyház élő tagjai legyünk, ő hív minket a gyülekezet közösségébe, az istentiszteletre. Senkinek sem jutna magától eszébe, hogy Istent keresse. Nincs, aki Istent keresse, nincs egyetlenegy ilyen ember sem. Senki sem mehetne Istenhez, ha Isten nem szólította volna meg, mert mindnyájan vétkeztünk Isten ellen, és elszakadtunk Istentől. Olyan a bűn, mint egy fal, amely miatt nem láthatjuk meg Istent. De ami nekünk, embereknek lehetetlen, Istennél lehetséges. A bűnnel szembeni szenvedélyes haragja nem felejtette el vele nagy szeretettel és gondossággal megalkotott teremtményét, az embert. Újra lehetővé tette számunkra, hogy az ő jelenlétébe lépjünk és megszólítsuk őt. Bizalommal járulhatunk Isten királyi székéhez. Bizalommal járulhatunk Isten színe elé, mert ő már lépett felénk, sőt *mindent elvégzett* annak érdekében, hogy megtalálhassuk nála a segítséget – eltörölte Jézus engesztelő áldozatáért, azaz kereszthaláláért azok bűnét, akik szívből bánják azokat, és hisznek Jézus Krisztusban. A prófétai imát a kálvini bűnvalló imádság előzi meg liturgiánkban. Nem véletlen a sorrend! Csak miután megkaptuk bűneink alól a feloldozást, válunk méltókká arra, hogy magasztaljuk Istent.

Ki magasztalná Istent, ki bízna benne, ha Isten nem bizonyította volna már addig is, hogy neki hatalma van és *megbízható* Isten. Ha nem bizonyosodott volna be, hogy ő a teremtő, a Mindenható Isten – sőt az Örökkévaló Isten, az Élő Isten, aki volt, aki van és aki eljövendő, azaz lesz, aki olyan ma, amilyen tegnap volt, és holnap sem lesz más, az egyetlen, akinek módjában áll a szabadítás. És neki éppen ez a célja: hogy megszabadítson minket! Isten megbízhatóságának gyönyörű dicsérete a 71. zsoltár! Mit vallott meg benne a szerzője Istennek? Azt, hogy hozzá mindig lehet menni, szilárd, mint a kőszikla, biztonságot jelentő támasz, bizodalom, erős oltalma annak, aki hozzá folyamodik. Hűséges! Aki Istenhez fordul, azt ő nem taszítja el! Aki benne reménykedik, az nem csalódik soha!

A prófétai imádságban hálát adunk az elvett jókért.

Ahányan itt vagyunk, annyifélek vagyunk, annyi helyzetből jöttünk, és még több dolog történt velünk a múltban. Nincs köztünk egy sem, akivel ne cselekedett volna valami jót az Úr! Ő a Szabadító, a Gondviselő, és mi azért járulunk hozzá, mert ezt megtapasztaltuk. És meg is akarjuk neki köszönni. Anyánk méhében ő alkotott minket, ő segített meg születésünktől fogva, ifjúkorunkban, és öregkorban is, amikor erőnk elfogy, az ő erejéből lehetséges élni! Egyik gyülekezeti tag beszélt nekem az elmúlt öt hónap nehézségeiről, és megvallotta, ha nem adott volna neki Isten erőt és bölcsességet az ő Szentlelke által, akkor nem lett volna testi-lelki ereje a megpróbáltatásokban helytállni. Isten olyan jó hozzánk, hogy jótetteit nem tudjuk felsorolni! Sokszor mégis olyan nehezünkre esik bevallani: ez az Úr munkája az életemben, én ezt önerőből nem tudtam volna megcselekedni.

A zsoltárfő tapasztalatairól szól, amelyek anyja méhétől kezdve Isten megbízhatóságát bizonyították be neki. A bajban, amit láttatott vele, sem hagyta magára, hanem kihozta őt a nyomorúságból, a legnehezebb próbákból is győztesként vezette ki őt, és megvigasztalta. Egyik hívő testvéremmel osztottam meg nemrég szomorú tapasztalataimat, mire az illető rámondta: dicsőség Istennek. Kimondottan bosszantott abban az összefüggésben ez a két kiejtett szó. Azt hittem, megszokásból mondja, ezért

rákérdeztem, hogy miért ad dicsőséget Istennek, amikor én éppen múltbéli nehézségeimről beszéltem. Miért? Mert Isten azt a rosszat azért engedte meg nekem, hogy jót hozzon ki belőle. Valóban így volt – azokat a tapasztalatokat, amiket szereztem abban a bizonyos nehéz időszakban, most mások figyelmeztetésére és vigasztalására tudom felhasználni. Testvéreim, azoknak, akik Istent szeretik, minden a javukat szolgálja. „Az ő akaratától nélkül egyetlen hajszál sem eshetik le fejemről, sőt, mindennek üdvösségemre kell szolgálnia.” És ha leesik az a hajszál, ha az Úr akaratából történt, akkor is javamra lesz, mert a mi Legfőbb Jónk Isten.

A prófétai imádságban kérjük Istent, hogy árássa ki ránk Szentlelkét.

A zsoltár írója, valószínűleg Dávid király, erős, tehetséges ember volt, életének története és zsoltárai azonban arról tanúskodnak, hogy szüksége volt Isten kegyelmére és gondviselésére. Mindig veszély és kísértés leselkedett rá: Saul király ölni akaró haragja, Dávid elleni összeesküvés, melyet fia, Absolon szervezett, paráznaság és elbizakodottság. Valahányszor kihagyta számításaiából Istent, hibázott, vétkezett, és bajt hozott családjára és népére! Tudja, hogy jobb az Úr erejére és bölcsességére támaszkodni, mint a sajátjában bízni. Tudja, hogy lesz még életének időszaka, amikor rá lesz szorulva az emberek jóindulatára, Isten kegyelmére – talán éppen öregkorában. „Ha elfogy erőm, ne hagyj el!” – kiált fel. Tudja, hogy ha az Úr ereje, támogatása, jelenléte nélkül jut el erejének, képességeinek határáig, akkor kilátástalanná válik sorsa és csüggedés lehet úrrá rajta, de az Úr erejével akadályokat győz le: még a magas kőfalon is átugrik! Az Úrral csodálatos dolgokat visz végbe.

Testvéreim, saját erőnk és képességeink, bármilyen kimagaslók is, nem elegendők, amikor az élet még azoknál is többet követel tőlünk. Hát még mennyire kevés az értelmünk ahhoz, hogy felfedezzük életünkben és megismerjük Isten irántunk való szeretetét, hogy belőle életet és erőt meríthessünk! Addig biztos a jövőnk, amíg Isten velünk van! És Isten velünk, bennünk akar lakozni Szentlelke által.

Szentlélek nélkül az emberi élet olyan, mint a kifeszített vitorla, amelybe nem kapaszkodik bele, amelyet nem hajt a szél: erőtlenség, eredménytelenség, hiábavalóság! Ahol Szentlélek van, ott fogékonnyá válunk az ő akaratának megismerésére. Ahol Szentlélek van, ott kivirágzik és gyümölcsöt terem az ember és a közösség. Hiszen ahol Isten van, ott eltűnik a félelem, és szeretet, tiszta látásmód, öröm, békeség, jóság, szívesség, hűség, mértékletesség van. Ahol Isten van, ott igazság, erő és szabadság van. Ezért kérjük a prófétai imában a Szentlelket:

– hogy felfedezzük és megbánjuk az életünkben levő bűnt;

A prófétai imában is helyet kap nem csak a hitvallás, hanem a bűnbánat is, bár a bűnbánat elhangzott a bűnvalló imában. A prófétai imában a Szentlelket kérjük, hogy ismertesse fel velünk az Ige hallgatása által napfényre kerülő titkos bűneinket. Azt kérjük, hogy a Szentlélek világossága hatoljon be életünk minden területére, és leplezze le azt, ami nem kedves Isten előtt. Egyben az Ige hallgatására készülünk fel, melyben Isten tanít, fedd, buzdít minket. A bűn akadály, olyan, mint egy vérrög, amely megakadályozza, hogy valamely testrészünket elárássa az életet jelentő nedv. Ezt az akadályt fel kell fedoznünk.

– hogy tegyen nyitottakká üzenetének befogadására és képessé szabadításának elfogadására, azaz öniátadásra: Rád bízom magam, Uram!

Nem elegendő azonban felismernünk a bűnt és a bajt. Isten megoldást tud és akar adni nekünk. Vezetni akar minket. Gyógyító-helyreállító kegyelmében akar részesíteni minket. – Nekünk azonban alkalmasakká kell lennünk az igehallgatáskor nyújtott ajándékainak átvételére, és erre csak Isten tehet minket képessé. Amíg bűn terhel

minket, nem áradhat ki Isten áldása életünkre, nem tudja meggyógyítani lelkünket, testünket, kapcsolatainkat. Hiába halljuk Isten beszédét, akaratát a prédikációban, ha nem akarjuk elengedni a bűnt, ha nem engedjük meg Istennek, hogy eltávolítsa a romlásunkat okozó vérrögöt.

A prófétai imában Isten iránti bizalmunkat fejezzük ki. Úgymond megengedjük Istennek, hogy átvilágítson minket. Rábízuk magunkat, hogy ő szabadítson meg úgy, ahogy ő akarja, mert az a lehetséges legjobb megoldás. Kérjük, hogy mutassa meg, miben kell engedelmeskednünk, változtatnunk, és tegyen készekké erre a megtérésre!

A prófétai imában dicsőítjük Istent.

Isten az ő népének dicséretei közt lakozik. Az istentisztelet is Isten különös jelenlétének a helye. Nincs ezen a világon magasabb rendű cél, mint Isten dicsősége! Amikor eljutunk Isten szívből való dicséretéig, imádásáig, Isten trónusát közelítjük meg, amely körül szüntelenül hangzanak a magasztaló szavak! Dávid király ebben is példát mutat nekünk. Így ujjong: dicsőítelek minden nap, éneklek neked, Izráel Szentje, ujjong az ajkam, ha tenéked zenghet, lelkem is, amelyet megváltottál, nyelvem minden nap emlegeti igazságodat! Istenem, igazságod a magas égig ér, mert hatalmas dolgokat vittél véghez! Van-e hozzád hasonló, Istenem? Önfeledt öröm sugárzik ezekből a szavakból! Van a sorok között egy nagyon fontos üzenete ennek az önfeledt dicséretnek, ami csodálkozásra késztet! Amikor Dávid király imádkozni kezdett, nem a gondtalan jólét és biztonság miatt szólította meg Istent! Éppen menekül! Ellenség szorongatja, gúnyolódnak nehéz sorsa miatt rosszakarói, életveszélyben van. Dávid mégis dicséri az Urat: ujjong az ajkam, ha tenéked zenghet, lelkem is, amelyet megváltottál! Nem állt még fel az imából, mégis egészen biztos abban, hogy Isten megmentette életét, megadta neki a szabadulást! Hiszen eddig is így volt! Hiszen Isten nem hagyja övéit a bajban. Hogy ezt hogyan cselekedte meg Isten, nem számít. Módszerekben válogathat Isten, de népe iránti hűségéről nem feledkezik meg soha! Amerre Isten gyermekei járnak, arra győztesek járnak, mert a Győztes jár előttük! Ez már nem más, mint prófécia, és Isten gyermeke teljes szívvel bízhat megbízható Atyjában! Ez a hitnek az a része, amelyet a Káté így fejez ki: szívbéli bizalom. Ez a vigasztalás, amelyet így fejez ki: „sőt, mindennek az én üdvösségemre kell szolgálnia” Istent dicsérni nem csak a múltra való visszatekintést jelenti, hanem reménységgel való előretekintést a jövőre, Isten szabadítására, hiszen ha eddig hűséges és megbízható volt, ezután is az lesz. Nem csak nekünk, hanem a jövő nemzedéknek is.

Bizalommal járulhatunk Isten királyi székéhez, Ő méltó magasztalásunkra, dicséretünkre, hálánkra, egyedül Ő az erő, bölcsesség, szabadítás biztos forrása gyermekei számára!

Ha mostantól fogva a prófétai imádságot itt a gyülekezetben együtt imádkozzuk, akkor így dicsőítsük, áldjuk és magasztaljuk Istent, és így kérjük az istentiszteletünk és az ott szolgáltevők szolgálatának a megszentelését! Ámen.

„Mint arany alma ezüst tányéron,
olyan a helyén mondott ige.”

(A prédikációról – formailag)

Alapige: Példabeszédek 25,11

„Jó bornak nem kell cégér!”

„Nem minden arany, ami fénylik.”

Két magyar közmondás, vagy bölcsmondás, melyeket egy bibliai bölcsmondás, példabeszéd előzött meg. Mindhárom egy olyan jelenséggel kapcsolatos, melyből manapság elegünk kezd lenni. Ez a jelenség a reklám. Reklámszakemberek túllicitálják egymást, és ennek mi, a fogyasztók látjuk sokszor kárát. Nemcsak a pénztárcánk, hanem nyugalunk, egészségünk, épségünk van a reklámok miatt veszélyben. Bent a házban, otthonunkban, ha újságot olvasunk, ha televíziót nézünk (szinte mindegy, hogy mit, már a közszolgálati adók komolyabb adásait is állandó rendszerességgel megszakítják, nemcsak a kereskedelmi adókét) alattomos, vagy éppen erőszakos reklámtömkeleg céloz meg minket. Kint az utcán bárhová nézünk, visszatekintenek ránk, vagy éppen ránk vigyorognak a színpompázó reklámok. Lenéznek ránk a legmagasabb épületekről, hogy már felfelé se lehessen szabadon nézni. Pozsony és Prága közt az elmúlt nyáron, az autópályán négy kisebb-nagyobb karambolt láttam. Éppen az előtt beszélgettünk feleségemmel arról, hogy milyen veszélyesek a pálya mentén felállított, nagy tartórendszeren díszelgő óriásreklámok, feliratok. A sofőr akarva-akaratlan félrenéz, és máris, az autópályán jellemző nagy sebességgel belerohanhat az előtte haladóba. Állítólag tiltják is az ilyen fajta reklámot, csak hát, sajnos, itt is csak a pénz beszél.

Igazunk van hát, amikor azt mondjuk szívesebben, hogy a jó bornak nem kell reklám? Úgy tűnik, hogy igen, és mégsem ennyire egyszerű a válasz. Éppen példabeszédünk nehezíti meg dolgunkat. Anélkül, hogy a két bölcsmondást összemossám (nehogy aztán valaki úgy vigye tovább, hogy mint arany almalé ezüst kehelyben, olyan a helyén ivott jó bor!), az Isten igéjeként hallott ószövetségi példabeszéd, bölcsmondás azt sugallja, hogy a jó bornak is kell a reklám. A helyén mondott igének is kell a reklám. Szükség van a jó reklámra! Ezt ma szinte hangosabban és színesebben, de biztos reklámszakszerűbben kellene tenni, hogy a nagy reklámdömpingben az ige felé fordítsuk az amúgy túlterhelt figyelmet. Az Igét tehát reklámozni kell, tudjuk meg a példabeszédből. De van még egy idézett magyar közmondásunk (Nem minden arany, ami fénylik), amely arra figyelmeztet, hogy nem elég a reklám, nem elég a csomagolás. Ha a tartalom, ha az, amire a reklám ráutal, nem arany, hanem csak a reklám fénylik és kápráztatja a szemeket, akkor csak szemfényvesztéssel van dolgunk. Milyen értéke lehetne az arannyal befűjt, rothadt almának? A látszat megteveszthet. Gyakran meg is téveszt.

A lényeg és a látszat, a tartalom és forma örökzöld kérdéséhez érteztünk el. Már a latin is belesűrít egy bizonyos látást a magyarul is jól megismert frappáns reklámmondatba: A forma adja a dolgok lényegét. (Forma dat esse rei.) Azóta sokszor és sokan nem értettek ezzel egyet. Én sem. Mert nem a forma adja a lényegét. Nem a csomagolás,

nem is a reklámozás. A forma nem adja a lényegét, de hordozza, vagy tartja, ahogy az Igében ezt nemcsak halljuk, hanem látjuk is. Az arany alma ezüst tányér nélkül elgurulhat. Vagy, ha valaki markába szorítja, zsebébe, vagy divatos reklámzacskóba teszi, láthatatlanná válik. Ha nem látjuk, nem tudjuk, hogy mi van a csomagban, akkor meg sem kívánjuk, akkor nem akarjuk magunknak megszerezni. Fontos tehát az, hogy milyen külsőségek közt, milyen formában jelenik meg a tartalom. Nem mindegy, hogy egy szomjas embernek egy tiszta, ép pohárban kínálunk fel vizet, vagy ugyanazt a vizet egy piszkos és lyukas csuporban. Azonban, ha a tiszta pohár eltörik, mi lesz az epekedve óhajtott vízzel? Forma nélkül nincs tartalom.

Most már nem almáról, nem is vízről beszélek, hanem az Igéről. Isten Igéje formát öltött magára. Testté is lett (Jézus Krisztusban), írott betűvé is vált a Bibliában, és kimondott, hallható beszéddé is lett a prédikációban. Ebben is, mely most hangzik el a gyülekezet istentiszteletén, és az igehirdetés sok-sok más formájában (katekézisben, bibliaórákon, személyes lelkigondozásban betegágy mellett, kórházban). Sok helyen és sok formában. Az Ige ugyanaz. A forma a helytől függ. Jobban mondva (jobban fordítva) az időtől, vagy az időszaktól, a szezonról.

Nézzünk most a dolgok lényegére! „Mint arany alma ezüst tányéron olyan az idejében mondott Ige.” Nem az igehirdetés helyére kell elsősorban gondolnunk. Nem arról van szó, hogy a templomban mondott Ige, a prédikáció olyan, mint arany alma ezüst tányéron, és az otthonokban, munkahelyeken stb. mondott ige csak ezüst alma, esetleg arany tányéron. Ilyen megkülönböztető értéksorrend felállítására nem hatalmaz fel az Ige. Nem a hely az elsődleges perdöntő tényező, hanem az idő. Nem véletlenül mondja a prédikátor, hogy mindennek rendelt ideje van (Préd 3,1). Az idejében mondott Ige vonja magára figyelmünket. Arany Jánossal együtt gondoljuk át, hogy vannak alkalmak, melyek nem térnek vissza! „Hajt az idő gyorsan, rendes útján eljár, ha felülünk felvesz, ha maradunk, nem vár.”

Ha felülünk a szekérre és idejében mondjuk az Igét, akkor nemcsak Filep ajkán, és nemcsak a szerezcsenországi komornyik számára lesz nyilvánvaló a példabeszéd igazsága. Az ApCsel 8,26–40-ben (le)írassá lett Ige akkor lesz számunkra hasonlatos az ezüst tányéron felkínált arany almához, ha otthon, vagy magányosan, vagy a család közösségében elolvassuk ezt a történetet. Érdemes lesz még ma elolvasni, mert ki fog derülni, hogy az idejében mondott Ige ott, a járatlan úton, a pénzügyminiszter számára valóban egy arany almához lett hasonlatos. Igazi érték lett számára, márpedig ő, komornyikként (pénzügyminiszterként) kellett hogy értsen a kincsekhez.

Idejében mondta oda Náthán is az Igét Dávidnak: „Te vagy az az ember”, aki elvette a szegénytől az egyetlen bárányát, Bethsabét. Ismerős ez az ószövetségi történet. A 2Sám 12-ben olvashatjuk (röviden el lehet mesélni) és láthatjuk az idejében kimondott Igét, mint arany almát ezüst tányéron. Mi lett volna, ha Náthán próféta akár félelemből, akár kényelemből halogatta volna a szembesítést? Lehet, hogy nem született volna a legszebb bűnbánati zsoltár, az 51., de az a felmentés sem, hogy „az Úr elvette a te bűnödet” (2Sám 12,13). Valóban, aranynál is drágább érték az idejében mondott ige, mert tetszett Istennek, hogy életmentő legyen (1Kor 1,21).

Azt, hogy a szezonnyezőt (idejében mondott) nem szabad szem elől téveszteni, az évszakok- és az időjárás változása is szépen igazolja. Tavasszal egy szőlősgazda sem földeli el a venyigéket, azt ősszel, a szüret után szokták végezni, hogy télen ne fagyjon meg. Nem nyáron ássák fel a szőlőt, azt tavasszal szokták elvégezni. Metszeni sem nyáron szoktak, hanem tavasszal. A kertészkedő embert is megtanítja az évszakok változása arra, hogy mit mikor kell végezni. Aki odafigyel a természet hangjára, az mindig időszerű (aktuális) munkába kezd. Az Ige munkásai, a lelkipásztorok sem

mellőzhetik ezt a nagyon fontos tényezőt, melyet ismét egy ismert közmondással idézek fel. Hadd legyen formájában is egy kissé példabeszédszerű ez a prédikáció! Eső után köpenyeg. Vigyázat, nehogy a mondott Ige eső után köpenyeg legyen! Aki Igét mond, annak tudnia kell, hogy mikor minek van az ideje, mert nem mindegy, hogy mikor mit mond. Igemondók felé, magunk felé, lelkipásztorok felé így hangzik a figyelmeztetés: éljünk a jelenben, lássunk aktuálisan és halljuk meg a gyülekezet „időjárásjelzését”. Igehallók felé, gyülekezet felé pedig valahogy így: éljünk a jelenben, lássunk aktuálisan és jelezzünk a közösség „időjárás viszonyairól” az Igemondó lelkipásztor felé. Ennek a jelzésáramlásnak előfeltétele is van. Ez a feltétel egy nagyon szép szó: a közösség. Igemondónak és Igehallónak közösségben kell élnie egymással, illetve ezt vállalniuk kell. Ez hitközösség, szeretetközösség, sorsközösség, kulturális közösség, és nem utolsósorban nyelvi közösség. Ezzel a mondott Ige formai részéhez érkeztünk.

A nyelviség, a maga rendjén, mint a tartalom számára nélkülözhetetlen edény, az ezüst tányér szerepére irányítja a tekintetet. Erre is oda kell figyelni, mert az idejében mondott ige nem a tányérról levett arany almához hasonlít, hanem az ezüst tányéron lévő arany almához. A tartalom és forma együtt fontos. Jó, hogy a példabeszéd csak hasonlat, és nem azonosítás. Hasonló, de nem arany alma. Ha az lenne, önmagában lehetne nagyon értékes, de nem lenne táplálék, márpedig az idejében mondott ige az valóságos (lelki) táplálék. Ha nem hasonlat lenne, akkor akár függetleníteni is lehetne egymástól a tányért és a rajta lévő almát. Az ezüst tányérnak arany alma nélkül is elég nagy értéke lenne. Lehet, hogy ez így is van, de nem választhatjuk szét, éppen azért, mert tetszett Istennek, hogy a kettőt összeillessze. Gondoljunk arra, amit már korábban felidézünk: „tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket.” (1Kor 1,21)

Szavaink, mondataink, azoknak sorrendje, beszédünknek a szerkezete ebben a szép hasonlatban azt a szerepet töltik be, mint az ezüst tányér. Ahhoz, hogy ezt a nem kis feladatot a nyelv be tudja tölteni, igemondó és igehalló ugyanazt a nyelvet kell, hogy beszélje. Ezzel nem csak azt mondtam, hogy mindkettőnek például a magyart kell beszélnie, hanem azt is, hogy a használt szavaknak ugyanaz legyen a tartalma. Ez a kommunikáció szempontjából egzisztenciális közös kódoknak a kérdése. Ha ebben a most kimondott mondatban három szó (kommunikáció, egzisztenciális és kód) érthetetlen, akkor mondatom haszontalan, és nem tölti be lényeghordozó rendeltetését. Rá is kérdezek: értitek ezeket a kifejezéseket? Ha bólogatás a válasz, nem kell magyarázkodnom. Ha az értetlenség *nem* jeleivel az a jelzés érkezik, hogy üres járatú szavakat mondtam, akkor be kell helyettesítenem azzal, hogy közlés, hogy létfontosságú és hogy jel. Ha ezt nem tenném meg, akkor üres edények maradnának, és így haszontalanok.

Az arany alma ezüst tányéron hasonlatban az arányokra is fel kell figyelni. Valami nem lenne a rendjén, ha ez után a prédikáció után bárki is azt mondhatná, hogy olyan volt, mint ezüst tányér az arany alma alatt. Ebben a hasonlatban a forma a tartalom elé kerülne. Az igehordozó kerülne előtérbe. Az lenne a megközelítési szempont, hogy ki mond, és hogyan mond Igét, és nem az, hogy milyen Igét mond. Ez pedig teljességgel helytelen megközelítés. A ki és hogyan csak másodlagos tényező, de tényező, és a maga helyén fontos. Az igemondó teszi érthetően hallhatóvá az időszzerű Igét. Hangosan és érthetően (még a hangerő kérdésében is normaértékű a Piél törzs intenzív és gyakorító jellege) hivatott az igemondó idejében mondani az igét. Ez nem csak járulékos és elhanyagolható eleme az igemondásnak. Azonban nem az erőszakos hangoskodás vagy az ízléstelenül feldíszített szóáradat a célszerű, mint a reklámtechnikákban, hanem az Igének hallható és látható tálcázása, azaz felszolgálása. Ha hallhatatlan (így, két ll-el, és

nem egyel, mert jó lenne, ha egy l-es halhatatlan lenne minden igemondás), akkor érthetetlen, és ha érthetetlen, akkor haszontalan, illetve értéktelen a mondott Ige. Ha ilyen az igemondónak a beszéde, akkor az igehallónak jeleznie kell, hogy az adás minőségét idejében fel lehessen javítani. Erre a bátor visszajelzésre is biztat Isten minden igehallgatót ezen a példabeszéden keresztül. Neki mindig időszerű mondani-
valója van hozzánk. Ezt mindig érthető formában, ékes és jó rendben akarja felszolgálni.

Hogy mindannyian egyformán és jól értsük azt, amit Isten mond, és az alá-, illetve fölérendeltségi viszonyokat is észrevegyük, szabad átrendeznem a példabeszéd szavainak sorrendjét. Így hangzik tehát Isten szava: „Az idejében (érthetően) mondott Ige olyan, mint arany alma ezüst tányéron.” Legyen ilyen! Ámen.

Visky János

Kolozsvár – Bulgária-telep

A kereszt titka

(A prédikációról – tartalmilag)

Alapige: 1Korinthus 1,18–24

Bibliaolvasás: 1Korinthus 2,1–13

A liturgiáról szóló sorozatunkon belül ma a prédikációról szeretnénk szólni tartalmi vonatkozásban. Minden prédikációnak ugyanúgy, mint egész keresztyén hitünknek a magva a kereszt. Ezért ma erről a titokról, a kereszt titkáról fogok szólni.

Ezzel a megfjejtetlennel látszó titokkal szembeít minket Pál apostol az alapigénkben. Ugyanakkor szeretné megfjejteni ezt a titkot, azért, hogy ne maradjunk továbbra is értetlenül a nagypénték drámája, a kereszt előtt, sok-sok megoldatlan kérdéssel a szívünkben.

A neves német drámaírónak, Bertold Brechtnek van egy színdarabja, *A szecsuaní jólélek*, ami különös módon végződik. Egy színész, miután legördült a függöny, a nézők elé lép, s mintegy bocsánatkérően így fordul a közönséghez: „Tisztelt közönség, csak semmi harag, / Tudjuk: nem jól végződik a darab, / Arany legendát terveztünk, derüset, / S mire megfirtuk, a vége keserű lett. / Mi is csalódtunk: a függöny lehull, / S marad száz kérdés megoldatlanul.”

Nos, testvérek, miről is beszél a Jézus nagypénteki keresztje? Arról, hogy a „főhős” elbukott, magára maradva meghalt. A függöny lehullt, s a nézők, a messziről béméízkodók lelkében száz megoldatlan kérdés maradt. Mi is azt kérdezzük a kereszt alatt állókkal együtt, döbenten: Miért volt szükség minderre? Vajon Isten, a szerető Atya nem találhatott volna szalonképesebb megoldást a mi bukott életünk megváltására? Miért ez a véres dráma, ez a visszataszító iszonyat, amivel a csiszolt kultúrájú görögök sem tudtak mit kezdeni, és amit az istenkáromlás vádját kiagyáló zsidók sem tudtak hova tenni.

Igen, a mai napig is ott van sok ember szívében a kereszt kapcsán rengeteg kérdés megoldatlanul. Akárcsak az emmausi tanítványok lelkében, akik húsvét után két nappal szomorú szívvel bandukoltak az úton hazafelé. Velük együtt kérdezzük értetlenül: miért engedte ezt meg Isten? Mert valahányszor fölteszed magadnak ezt a kérdést egy-egy súlyos próba mélyén, egy sötét pillanatodban, nagy csalódásodban, akkor valójában a kereszt, a szenvedés titka előtt állva töprengesz te is önmagadban. A szenvedés értelmetlenségét látva, nem tudod kibogozni ennek a titkát, ezért vagy olyankor annyira

összetört. A kereszttel, a szenvedés titka előtt állunk hát. Ráadásul a Jézus igazságtalan szenvedésének, jogtalan halálának a titka előtt. Mert ha így jár az igaz, akkor mi lesz velünk, bűnösökkel? – kérdezzük szorongva. Ha ilyen súlyos a büntetése a szentnek, akkor mi jár majd nekünk, Isten ellen lázadóknak?

A mi szemünk már hozzászokott a templomok, a templomtornyok, az útszélek, az értékes festmények, keresztheihez, és semmi idegent, zavarót nem találunk már rajta. A kereszttel formája, a két szár harmonikus egybeilleszkedése is olyan megszokott számunkra. A kereszttel drágaköves, arany nyakék lett, ott van díszként sok ház és múzeum falán. Egyáltalán nem riasztó már, nem az igazságtalan szenvedés jut sok ember eszébe a csiszolt, aranyékké változtatott kereszttel látván. De, hogy a kereszttel eredetileg bitófa volt, az ókor legkegyetlenebb kivégzési eszköze, erre már nem szívesen gondol a harmóniára vágyó ember. Nem szívesen gondolt rá régen sem, mert botrányt, ostobaságot látott benne. Felesleges vérengzés eszköze sok ember szemében.

Bizony, bennünk is feltolul a kérdés: miért kellett mindennek végbe mennie? Hát ez a keserű vég tetszik-e egyáltalán a szerető Atyának, Istennek? Örömet lelte abban, amikor az ő szerelmes egyszülöttjét látta, mindenkitől elhagyottan és megcsúfoltan a kereszttel?

Mi most Pál apostol korinthusiakhoz írt leveléből hallottuk az Igét. Maga Pál sem tudott mit kezdeni a kereszttel, a Megváltó borzalmas halálával, amíg az ótestamentumi törvény merev világának a foglya volt. Törvénytisztelő farizeus korában, amikor Saulusként ott állt ő is a kereszttel titka, Krisztus kereszttelének a botránya előtt, egyáltalán nem tudott mit kezdeni vele, sőt, szentül meg volt győződve arról, hogy a kereszttelről szóló beszéd bolondság. Ebben a hitében akkor rendült meg legelőször, amikor végig kellett néznie Jeruzsálem kapui előtt István vértanú megkövezését. Igen, akkor gondolkozhatott el legelőször azon, hogy is lehet meghalni egy meghalt, de számára fel nem támadott Krisztusnak egy halott eszmének a nevében. Hogy lehet úgy meghalni, ahogyan István, ragyogó arccal, mennyre függesztett tekintetekkel? Itt van valami titok, amit ő nem ért. Ekkor kezdett megrendülni ez a kemény szívé, törvények paragrafusán nevelkedett, merev gondolkodású farizeus.

Akkor, ott még nem értette, hogy a kereszttel lehet az Isten ereje. Később, a damaszkuszi úton őt is meglepte már a feltámadott Krisztus a maga vakító fényességével. S az a Saulus, aki Jeruzsálem kapui előtt még bolondságnak minősítette a kereszttelről szóló beszédet, Damaszkusz kapui előtt már átélte, hogy ez az Isten megtartó ereje. Igen, a két kapu között ez a kereszttel nem botrányként és bolondságként, hanem az Isten megtartó erejeként ragyogott föl előtte. Megragadta őt is, s végérvényesen legyőzte. Ezért fogalmaz így alapigénkben, hogy a kereszttelről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik megtartatunk, üdvözülünk, Istennek ereje.

Igen, a kereszttel kettéválaszt. Itt Pál apostol elveszettekről és megmentettekről beszél. Nincs harmadik csoport. A kereszttel szembesülve dönteni kell mindenkinek, neked is! Vagy elmész mellette, kikerülve azt, mert bolondságnak és botránynak minősítéd, – vagy térdre roskadsz bűneid súlya alatt a kereszttel előtt, hittel átkarolod a kereszttel és azt mondod: egyetlen reménységem, Isten ereje. Enélkül végleg elveszett vagyok. De, ha megragadom, én, a korábban elveszett, végérvényesen megmentett lehetek.

Mert, igenis, a kereszttel kettéválaszt, bármennyire fájdalmasan is hangzik. Vannak elveszettek, és vannak megmentettek. Ez kemény igazsága a kereszttelnek, megrázó és félelmetes. A kereszttel kettéválasztja az emberiséget, bárhogyan is tiltakozik ellene a jóérzésű, meg a látszategységre törekvő ember, aki azt mondja, hogy jaj, vigyázzunk népünk s gyülekezeteink egységére, nehogy a kereszttel botránya kettéválassza, megtértekre és meg nem tértekre, megmentettekre és elveszettekre az embereket. Már-

pedig ez itt van az Igében. Ezt nem mi találjuk ki, hanem ezt az Ige, maga Isten mondja. Vagy megmentett ember vagy, – vagy elveszett. Nincs középút!

Sjöberg svéd teológus írja: „Vajon Jézus csupán egy a sok próféta közül, csak egyike azoknak, akik messiásnak mondták magukat? E kérdésnél megtorpan a történelemkutatás és kezdetét veszi a hit, vagy netán a hitetlenség.”

Vagy beszállsz hittel az üdvösség szekerébe, vagy végérvényesen kívül maradsz, és akkor elvesztél! Mersz-e végső igent mondani ennek a halálba menő Krisztusnak? Tudod-e hittel vállalni a megcsúfolt, a véres arcú királyt? Kell-e neked ez a kereszt? Az, ami a világ botrányává, az okoskodó elmék számára megütközés kövévé lett? Felismered-e, hogy ez számodra a megtartatás eszköze?

Egy városka főterén magasan kifeszített acélhuzalon kötélhányós végzi nyaktörő mutatóvonalait. A végső bravúr következik. Talicskát tol át az imbolygó huzalon. Amikor átér rajta, a nézők tapsa után leszól hozzájuk: Mit gondoltok, vissza tudom-e tolni a talicskát? A tömeg kiabál, ujjong, ő meg ismét felteszi a kérdést. A biztató taps jelzi, elhiszik, hogy sikeres lesz az újabb attrakció. Akkor a kötélhányós odaszól a legközelebb álló emberhez: vajon ön is így véli? Igen, egészen biztosan – hangzik a válasz. Akkor jöjjön, szálljon be a talicskámba, s együtt megyünk át a túlsó oldalra.

Testvér, te beszálltál volna abba a talicskába? Örülni és tapsolni a végrehajtott tettek ugyanis nem ugyanaz, mint együtt átélni az eseményt, azaz beülni a kocsiba. Lehet a kereszt eseményét messziről szemlélni, talán döbönt lélekkel, sok-sok megoldatlan kérdéssel a szívben, s más dolog az, amikor odamész egészen közel ehhez, felnézel reá, mint a pogány római százados, s feltör lelked mélyéről a felismerés és a nagy vallomás, amit nem szégyelsz világgá kürtölni: Bizony, ez az ember Isten Fia volt.

Pál apostol azt mondja: nekünk, akik beszálltunk az üdvösség kocsiába, akik megtartatunk, igen, nekünk a kereszt az Isten ereje. Jó, jó, de a világ bölcs okoskodói mindezt bolondságnak minősítik. Hát, mégiscsak oda kell figyelni az ő véleményükre is, – mondod. Mert, ugye, a kereszt megalázza az embert. Mert a kereszt a megszegyenülés fája. A kereszt az Ószövetség tanítása szerint az átok fája. Azért mondja az Ószövetség: átkozott az, aki fán függ. Az az elítélt, aki ilyen bitófára jut, átkozott. Igen, Jézus átkozott lett, Isten haragja szegezte oda a keresztre a mi bűneink miatt. Ezért senkinek nem lehet közömbösen elmenni e kereszt mellett.

Testvérek, a felvilágosodás bölcs embere azt tanította, élén a filozófusokkal, mint pl. Kant vagy Hegel, hogy a fejlődés az emberiséget nagyobb szabadsághoz segíti, emberhez méltóbb élete lesz, s mindig több igazságosságban lesz része. Ehelyett a felvilágosodás nagy százada, a fejlődésbe vetett hit után jött a legvéresebb, a huszadik század, a két világháborújával, a holocaust borzalmaival, jött a századvég a balkáni háborúval, s egyre jobban kiderül, mi telik ki az embertől. Igen, az emberibb élet helyett újabb és újabb démonok szabadultak fel az emberből, s egyre inkább fel kell ismernünk azt, hogy menthetetlenül elhibáztunk valamit. Hogy az ember az embertől egyre jobban kell féljen.

Testvérek, ez nem pesszimizmus, hanem, sajnos, véres valóság. Erre nézve egy szörnyűséges esetet említenék. A történetet egy háborúból hazatért amerikai katona írta le valamelyik újságban. Egy falu bombázása után szembe jött vele egy tizenegy éves kislány. Véres volt a ruhája. De, ami ennél sokkal szörnyűbb volt, egyik kezével tartotta a másik, bombarepesz által leszakított karját. Könnyek nélkül, de szemében iszonyú szenvedéssel nyújtotta a katona felé a leszakított karját, hogy tegye újra a helyére. A katona sietve a tábori kórházba vitte a kislányt, ahol rettenetes kínok után néhány nap múlva meghalt. Igen, ezt műveli az elveszett ember. Az, aki nem akar szembesülni a Krisztus keresztjével. Az, aki a maga okoskodásában bolondságnak minősíti azt az

egyetlen megoldási lehetőséget, amit Isten talál ki az ember iránti mentő szeretetétől indítatva: a keresztet.

Hiába okoskodik a világ: a maga bölcsességében nem fogja megismerni Istent – mondja Pál. S bizonyítja ezt a történelem. A civilizáció legmagasabb csúcsára jutott ember sem ismerheti meg a maga okoskodása és felkapaszkodó törekvése révén az Istent. S nem tud eljutni önmaga megmentésére, megjobbítására, és szüksége van, akarva-akaratlanul erre az isteni megoldásra, a véres keresztre. Arra, amelyik először olyan visszataszító, olyan botrányos, nem kívánatos, és mégis olyan egyetemes érvényű.

Testvéreim! Nekünk nem azon kell elsősorban csodálkoznunk, hogy egyáltalán elveszett emberek vannak, hogy a kereszt kettéválasztja az emberiséget. Hanem azon kell csodálkoznunk, mélységes hódolattal állva az Isten felfoghatatlanul nagy szeretete előtt, hogy egyáltalán vannak még megmentettek. Mert mi mindnyájan megérdemeljük, hogy elveszettek maradjunk. S íme, mégis van esély arra, hogy az elveszettek megmentetteké váljanak. Te is, a bűneid miatt elveszett, az Isten szeretete által megmentett emberré válhatsz! Ne kerülgesd hát többé a keresztet, ne élj úgy, mint aki hátat fordít annak, noha tudsz róla, csak talán nem akarsz szembenézni vele. Élj ezután úgy, hogy a kereszt botránya váljon számodra olyan örömhírré, ami nyomán életed megváltozik, megújul, megtartatik.

A megmentetteknek ugyanis a kereszt az Isten megtartó erejévé lesz. A bolondság ellentéte ugyanis nem a bölcsesség, hanem az Isten ereje. Igen, aki a maga okoskodásában bolondságnak, botránkozásnak minősíti az egyetlen megmenekülési lehetőséget, a Krisztus keresztjét, az mit sem tud az Isten erejéről. Aki föladja a maga gögös okoskodását, s megalázkodik Isten eme megoldási lehetősége előtt, az átéli Isten megtartó erejét, ami fölemel, ami letörli könnyeidet, ami meg tud vigasztalni, új reményt sugároz bele a szívedbe, eltünteti a félelmet, a nyugtalanságot, az aggodalmat lelked mélyéről, s erőtlenségedben, elhagyatottságodban, gyászodban, öregségedben, betegségedben, halálfélelmedben átéled a megtartás csodáját.

Testvérek, ezért ajánljuk a világ minden nyomorúságának megoldására egyetlen lehetőségként a keresztet, és hirdetjük, mint Pál apostol, a megfeszített Krisztust, akiben Isten győzelme lett nyilvánvalóvá – még a maga elhagyatottságában is.

Hadd kérdezzek, drága testvérem: ebből az erőből élsz-e? Elveszett vagy-e még, vagy már megmentett?

Luther Márton azt mondja: „Akinek a predestináció félelmet okoz, az meneküljön a kereszthez!” Mert, igenis, a kereszt arról beszél, hogy vannak elveszettek és megmentettek. Lesznek üdvözülők, és lesznek elkárhozottak. De ugyanez a Luther mondja, hogy „aki az üdvbizonyosságot tagadja, kiköpi a hitet” Nyersen fogalmaz itt Luther, de hadd kérjelek az ő szavaival téged, testvérem: ne köpd ki a hitet! Mert ez fog megtartani. Ez lesz számodra az üdvösség forrása. Add fel hát emberi okoskodásod minden erőfeszítését, azért, hogy az Isten megtartó ereje átjárhasson egészen, s válhasson a kereszt az Isten irántad való szeretetének legkézzelfoghatóbb jelévé. S te, a megtartott ember, légy ebben a világban élő bizonyítéka annak, hogy a Krisztus keresztje a Golgotán nem hiába állítatott fel, mert íme, ennek a megváltásnak vagy te is az áldott gyümölcse. Ámen.

Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben...

(A nagy imádságról)

Alapige: János 17, 9–12.15–20
Bibliolvasás: 1 Mózes 32,7–14

Istentiszteleti liturgiánk elemeit tanulmányozó sorozatunk mai folytatásában az igehirdetés utáni *nagy imádság* szerepére, formájára keressük az Ige eligazítását: Mózesnek, Isten emberének a bálványimádó népért végzett közbenjáró imádsága és Jézusnak, az emberré lett Istennek a főpapi imádsága tükrében. Az első ószövetségi és a második újszövetségi Ige egybehangzó üzenete is jelzi, hogy a teljes Írás következetes és egységes a legfontosabb kérdésekben.

Ki imádkozza a nagy imádságot?

A lelkipásztor az igehirdetés és ráfelelő ének után mondja el a nagy imádságot, amelyet a gyülekezet végighallgat és hangos „Ámen”-nel emeli azt a saját személyes imádságának a szentjére.

A katolikus egyház gyakorolja, hogy a prédikáció utáni úgynevezett nagy imát vagy egyetemes könyörgést a lelkész kiosztja önkéntes jelentkezőknek, akik azt az oltár mellől mondatonként hangosan elimádkozzák, és csak a befejező dicsőítés marad a lelkésznek. Minket sokszor ér a vád, hogy a református szertartás túlságosan lelkész-központú, hogy jó lett volna a nemrég végrehajtott liturgiai reformmal egy füst alatt bevezetni a hasonló szerep-megosztást a szertartás végzésében. Amíg más egyházak már rég azon dolgoznak, hogy a liturgiában minél több szolgálatot bízzanak „angyalbőrbe” öltözött vagy civilruhás kisgyerekekre, fiatalokra, önkéntes férfiakra és nőkre, mi még mindig azzal vagyunk elfoglalva, hogy a legátus viseljen-e palástot?

Neoprotesztáns testvéreinknél is látható annak áldása, hogy az istentiszteleti szolgálatokat megosztják a hivatásos lelkipásztor és az önkéntes hívek között. Egy ilyen „hívó” prédikátor sem érzi veszélyben emiatt a kenyerét, és egy neoprotesztáns gyülekezeti tag sem gondolja azt, hogy *'azért fizetjük a papot, hogy imádkozzon ő'* Lehet, hogy a mi híveink most még azt mondanák: *'Miért imádkozzon a templomban egy presbiter, egy tanítónő vagy egy iskolágyerek, nehezebbre esik ez a tiszteletes úrnak?'* Természetesen ezt a változtatást csak fokozatosan, ékes és szép renddel lehetne bevezetnie a Zsinatnak, az egyház vezetőinek és hittudósainknak, a teológiai tanároknak az útmutatása szerint, megőrizve egyházunk egységét. Az imádság-szövegek, a munkatársak kiválasztása, a liturgia előkészítése amúgy is a lelkészek feladata maradna. Mínderre azért volna szükség, mert a liturgiában az imádság és az ének azok az elemek, amelyek által a *gyülekezet* felel Isten Szavára, tetteire. A reformáció óta istentiszteletünk amúgy is annyira prédikáció-központú lett, hogy ezen ráfelelő elemek nélkül szolgálatunk elveszítene az Istennek szóló tiszteletadás (kultusz)-jellegét és csupán egy ember-központú népnevelő, kispolgári összefüggéssel alacsonyodna.

A ma hallott két Ige azonban mintha inkább a jelenlegi egyházi gyakorlatunkat igazolná, hiszen itt sem arról van szó, hogy Áron, Mirjám vagy Józsué imádkozik, hanem Mózes, és nem Péter vagy János apostol könyörög Jézus helyett. Arra a kérdésre tehát, hogy ki is mondja el a nagy imádságot, azt válaszolhatjuk, hogy amíg nem

változik mostani gyakorlatunk, addig a lelkipásztor könyörögjön, úgy, mint a gyülekezet szószólója. Mózes és Jézus is, mint közbenjárók imádkoztak a Mennyei Atyához.

Kiért imádkozunk a nagy imádságban?

Az Igéink alapján azt értjük meg, hogy Mózes és Jézus is a *népért* könyörgött. A közbenjáró nem saját magáért esedezik, nem önző, kicsinyes kéréseket visz Isten elé, hanem a gyülekezetet egyetemlegesen érintő kéréseket. Ezért helyeselhetjük, hogy új liturgiánkba beiktattuk, hogy saját egyéni, családi örömeinket, gondjainkat, kéréseinket a nagyimádság utáni *imacsendben* visszük Isten elé. Eszembe jut Petőfinek az egyik verssora, amelyet költőtársaihoz írt: „Ha nem tudsz mást, mint eldalolni saját fájdalom, s örömed, nincs rád szüksége a világnak, ezért a szent fát félretedd.” Még akkor is, ha a lelkipásztor hangszíne gyakran tükrözi lelkiállapotát, hangulatát, a szószéki nagy imádság mégsem lehet a szócsöve saját szubjektív emberi érzéseinek, gondolatainak, vágyainak, kéréseinek.

Isten próbára tette Mózeset, amikor azt mondta neki: 'Hagyj békét, hogy pusztítsam el ezt a keménynyakú népet' Mintha csak azt mondaná, hogy 'ezért a hálátlan, bűnös népért nem érdemes semmit tenni. Gondolj csak magadra, családotra. Ne érdekeljen a nép sorsa.' Mózes azonban, ahogy a Zsidókhöz írt levél mondja (Zsid 11,25) „inkább választotta az Isten népével való együttnyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét”. Tiszteletreméltó, hogy nem magáért, családjáért, hanem a népért esedezett. Ma sok választott közéleti ember inkább saját karrierjét, családjá vállalkozásait részesíti előnyben a közösség érdekével szemben, mondván, hogy 'egy életem van, úgysem fognak szobrot állítani nekem'.... és tényleg nem fognak.

Kérdezhetjük, hogy Jézus a főpapi imádságában kikért könyörgött, hiszen a Jn 17,9-ben azt olvassuk, hogy „nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál.” Vajon azt jelenti ez, hogy a nagy imádságban mi csak saját falunk/városunk gyülekezetéért, saját Református Egyházunkért szabad imádkozunk, esetleg *csak* azokért a „megtért”, igazi hívekért, akik rendszeresen adakoznak, templomba járnak, úrvacsorát vesznek, naponta olvassák a Szentírást...? Vajon Jézus ilyen szűkkeblű belterjességre, felekezeti önzésre, farizeusi kizárólagosságra tanítana minket? Nem hiszem! Valószínűbb, hogy itt egyszerű sorrendi kérdésről van szó: mint ahogy mennybemenetelekor a tanítványait előbb Jeruzsálem, Júdea lakóihoz és csak azután Samária és a Római birodalom népéhez küldte, Jézus *először* az Ő tanítványaiért imádkozik, *és utána* azokért, akik majd a tanítványok igehirdetése nyomán hinni fognak benne (Jn 17,20), vagyis az idegenekért. A tanítványok húsvét utáni hitbeli talpraállása és a misszió reménye is benne van ebben a mondatban, mint ahogy Péternek jövendölte Jézus: „Simon ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát. De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.” (Lk 22, 31–32)

Miután Isten elé vittük családjainkat, gyülekezetünket, Református Egyházunkat, az egész Keresztyén Egyházat, szabad és kell imádkozni a Világért, amelyet úgy szeretett Isten, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy aki hisz Őbenne el ne vesszen. Imádkozhatunk magyar népünkért, a faluért és városért, amelyben élünk, úgy, ahogy Jeremiás próféta levelében is olvassuk (Jer 29), az országért, amelynek polgárai vagyunk, a többi népek fiaiért, akik szintén Isten gyermekei. „Tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberért, királyokért és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel” – írja Pál apostol Timóteusnak. És ezzel el is érkeztünk a következő nagy kérdéshez, hogy *milyen dolgokért szabad és lehet a nagy imádságban imádkozni?*

A Heidelbergi Káténk 118. kérdése arra tanít, hogy minden testi-lelki szükségletünket Isten elé lehet tárni. A sok mindenből alkalmanként válogathatunk, hiszen gyász esetén nem hálát adunk, árvíz esetén sem esőért könyörgünk. Mindennek megvan a maga ideje. Attól lesz élő és ható az imádságunk, ha nem megszokott, elkoptatott dicsőítésekből és kérésekből áll, hanem alkalomra, közösségre, egyénekre szabott, eredeti kérésekkel zörgetünk Isten ajtaján. Nyugodtan hiányozhat egy-egy nagy imádságból a „özvegyekért, árvákért” – formula, ha például munkanélküliekért, szenvedélybetegekért, árvízkárosultakért imádkoztunk.

Mózes és Jézus egyaránt a *nép megmaradásáért* könyörögtek. Nem azért kéri Mózes Istentől a nép szaporodását, hogy oly sokan legyenek, mint az ég csillagai, hogy neki biztosítva legyen a népvezéri posztja. Jézus sem azért kéri, hogy „Szent Atyám tartsd meg őket”, mert fél, hogy követők nélkül marad. Jézus dicsősége teljes attól függetlenül, hogy hányan követik. „Ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani” – mondja Lk 19,40-ben. A nyája sorsát szíven viselő gondos, lelkiismeretes pásztor nem saját kenyeréért aggódik, hanem jószágai egészsége, megmaradása, növekedése, biztonsága érdeklik. Mózes és Jézus nem öncélúan csak azért imádkoztak, hogy a nép fizikailag megmaradjon, hanem, hogy maradjon meg Isten nevében: az igaz hitben. Amikor azt kérdezte tanítványaitól Jézus a Jn 6,67-ben, hogy „Ti is el akartok menni?” nem azt sajnálta volna, ha Ő magára marad, hanem, hogy a tanítványok élete sínylené meg a hitehagyást. Jézust bántja, hogy Ő, a Jó Pásztor is elszalasztott egy báránykát. A veszedelem fiának, Júdásnak a sorsáról sok vita folyik, hogy mit is jelent, hogy „elveszett”? Hogy elkésett bűnbánata és öngyilkossága végképp kárhozatra ítélték-e, vagy pedig Isten különös kegyelme méltányolhatja-e őszinte bánatát és esetleg ő is bocsánatot nyer? Minket, lelkészeket és imádkozó híveket is kell, hogy bántson, ha valaki kimarad a gyülekezetből, elhanyagolja hitét, vallását. Nem anyagi, statisztikai megfontolásból, hanem az illető embertársunk jövője és üdvössége érdekében. Ezért imádkozhatjuk a nagy imádságban, hogy Isten őrizze meg gyülekezeteinket, népünket, a világ keresztyéneit a hitben.

„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem, hogy őrizd meg őket a gonosztól.” (Jn 17, 15)

Jézus főpapi imádságában nincs semmi „világ”-ellenesség. Az Ő útmutatása az, hogy magát az Isten által szépnek, jónak teremtett Világot szeressük. A bűnt tartjuk ellenségnek, gyűlöletesnek, amely ennek a világnak és benne az embernek a tönkretételére és elpusztítására tör.

Az igazi Főpap nemcsak a nép megmaradásáért és a bűntől való megtisztulásáért, hanem az *egységért* is könyörög. Ha szükség volt erre az első században, ma az új évezred első éveiben is időszerű megosztott világunkban, pártoskodó, széthúzó korunkban, generációs problémákkal küszködő családokban, ahol a Diabolosz, a nagy szétdobáló, az ördög a meghasonlás, nézeteltérés, versengés konkoly-magvait veti.

Hogyan imádkozzuk?

Milyen legyen az imádságunk nyelve? Pál az 1Kor 14-ben beszél az érthető imádságról, hogy a gyülekezet tudja: mire mond áment. Szép lehet egy idegen nyelven elrecitált ima, de igazán építő az érthető nyelven elmondott könyörgés. Természetes is, hogy Istenhez mindenki a saját anyanyelvén fordulhat. Így kellene legyen ez a mindennapi életben is, hogy ne szidjanak meg egy beteget, ha az anyanyelvén panaszkodik orvosának, vagy anyanyelvén jajgat.

Régi hagyomány több családban, hogy a gyerekek, unokák a tisztelet jeleként magázzák szüleiket. Bizonyára lehet tiszteletlen, hálátlan egy magázódó gyerek, aki

külsőleg képmutatásból tiszteletet tanúsít, de őszintén szeretheti szüleit az is, aki tegezi őket. Régen a héber nyelv nem ismerte a magázódást és a mai világnyelv: az angol is csak a tegeződő alakot használja. Mózes és Jézus imádságaiból is látható, hogy nem kevésbé szeretik és tisztelik a Mennyei Atyát azok, akik tegeznek, mint ahogy régen a királyokat az alattvalók. De az a tény, hogy Istent Jézus nevében Édesatyánknak nevezhetjük, nem jogosít fel minket arra, hogy tiszteletlenül szólítsuk meg, ha nem akarunk Isten nevének hiábavaló felvevői lenni. Tiszteletlenség lehet az is – és óh be gyakran elkövetjük –, hogy különösebb felkészülés, „lelki bemosakodás” nélkül (Kömlösi Piroska budapesti egyetemi tanárnő kifejezése), rutinosan rögtönözünk egy imádságot.

Az imádság időtartama és a testtartás is kérdésünk szokott lenni. Jézus a hegyi beszédben azt tanította, hogy (Mt 6,7) „ne legyetek sok beszédűek, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg” Illés idejében Baál papjai hangerővel, bőbeszédűséggel és testük kínzásával próbálták istenségüket meghallgatásra, szóra bírni. (1Kir 18) Mózes és Jézus imája rövid volt. A lelkipásztorok nagy imádsága legtöbbször kissé hosszú. Talán úgy érezzük, hogy a gyülekezet is elvárja tőlünk, de talán mi is szeretnénk „becsületesen” elvégezni közbenjárói szolgálatunkat, szeretnénk kitenni magunkért. Az amalekitákkal vívott csata idején az idős Mózes kénytelen volt hosszasan ülni imádkozni, két munkatársa, Áron és Húr segítségével.

Mózesnek ez a mostani könyörgése összesen két kérdésből és két kérésből áll: „Miért gerjedne fel haragod a nép ellen?”, „Miért gúnyolnának ki az egyiptomiak?”, „Múljk el haragod.”, „Emlékezzél meg a pátriárkáknak tett ígéreteidről.” Mózes úgy próbálja rábírnI Istent a nép iránti irgalmasságra, ahogy csak egy gyerek törekszik édesapját rábeszélni kívánsága teljesítésére. Felidézi Isten múltbéli dicső tetteit, Isten kijelentésére és ígéretére apellál:

- „A Te néped vagyunk” = 'A te gyereked vagyok.'
- „Nagy erővel és hatalmas kézzel hoztál ki Egyiptomból” = 'A múltkor is elengedté, akkor is vettél nekem ezt-azt...'
- „Miért mondanák az egyiptomiak...” = 'Azt akarod, hogy az osztálytársaim azt mondják, hogy milyen rossz szüleim vannak?'
- „Emlékezzél meg az Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak tett ígéretedről” = 'Karácsonykor, amikor nagytatáék és keresztapámék nálunk voltak, akkor is azt ígérted...'

Bármilyen nagyon szeretnénk rábeszélni Istent imádságainkban szándékunk teljesítésére, ne feledjük imáinkat mindig a „Legyen meg a Te akaratom” szellemében elmondani!

Jézus a főpapi imádságát az Olajfák hegyén mondta el. Nem tudjuk, hogy ennek az imádságnak ki lehetett a fölattanója, és hogyan tudta ezt írásba foglalni János apostol. A többi evangélisták Jánostól eltérően nem közlik a főpapi ima teljes szövegét, hanem arra helyezik a hangsúlyt, hogy Jézus a szenvedése előtt a Gecsemáné kertben úgy imádkozott, hogy „Ha lehet, múljék el tőlem e keserű pohár, mindazonáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogy Te.” Tehát ez is a Főpapi ima része volt, még ha Jánosnál szó szerint nem is szerepel. Ha nincs is benne ez a mondat minden imádságunkban, de ez a szellem kell, hogy áthassa imáinkat.

Végül: *amiért imádkoztunk, azért tenni is kell.* Mózes alázatos imádsága után, amelyben jóságos apukaként járt közben engedetlen gyermekeiért Isten színe előtt, a hegyről lejöve szigorú bíróként rendszabályozta meg népét a megmaradás és megtisztulás érdekében.

Jézus az imádság elmondása után valóban kész volt az áldozatra, az Olajfák hegyéről lejöve odaszentelte magát érettünk, bűnösökért, „hogy életünk legyen és bővülkjünk”. A nagy imádság szerepe az is, hogy elmélyítse bennünk a hallott ige üzenetét és készsé tegyen minket annak megcselekvésére. Régen ezért fejezték be az istentiszteletet ezekkel a szavakkal: *Ite missa est*. El vagytok bocsátva, hogy amiért imádkoztatok, azt igyekezzétek megtartani. Az ige megcselekvőiként járjatok békességben. Az imádság és az Istent dicsőítő, érette munkálkodó élet így kell egy egységes egésszé formálódjon életünkben! Ámen.

Samuel Hebich és a tigris

*„Bízzatok az Úrban mindenkor, mert az Úr
a mi kösziklánk mindörökre!” (Ézs 26,4)*

India ismert úttörő-misszionáriusa, Samuel Hebich (1803–1868) egyik nap felkerekedett, hogy egy távoli településen misszionáljon. Akkoriban Indiában az egyetlen közlekedési eszköz a kétkerekű ökör vontatta kordé volt. Előtte imádkozott ifjúsági munkásával együtt, és bizonyosságot nyert Istentől, hogy ezt a missziós utat épségben meg fogja járni. Amikor azonban már úton voltak, egészen a közelükben felüvöltött egy ragadozó. Munkatársa felkiáltott: „Massa, elvesztünk, a tigris szét fog tépni bennünket, forduljunk vissza!” Isten tapasztalt embere azonban csendesen ezt mondta: „De fiam, hiszen ma reggel olyan buzgón kértük az Urat, hogy őrizzen meg bennünket, hogyan téphetne minket szét egy vadállat? Hajts tovább!” Az indiai remegve engedelmeskedett, és a vadállatok ismételt üvöltése ellenére, mindketten szerencsésen célhoz értek.

Samuel Hebich bízott Istenben, hitt Istenben, rábízta magát Istenre, ezért Isten megőrizte őt. Hogyan imádkozhatott volna védelemért és megőrzésért előzőleg, ha azután az első vészhelyzetben kudarcot vall és visszafordul. Nem, ezt nem tehetette, ő egészen és teljesen rábízta magát Istenre. Legyen ez így nálunk is. Minden nap újra meg újra bízunk Őrá magunkat teljesen. Minden élethelyzetben keressünk Őbenne oltalmat, akkor nyugodtan mehetünk át életen és halálon.

Bűnbánati prédikációk újkenyér ünnepének nagyhetére

Szép Eduárd
Magyarblikkös

A Mennyei Pásztor

Hétfő

Miért nem szűkölködöm?

Alapige: Zsoltárok 23,1

Az Ószövetségben többször is találkozunk Isten pásztoroként való megnevezésével, aki úgy van jelen népe életében, hogy biztonságot, segítséget és gondviselést jelent számára. Találkozunk a Pásztor szeretetével, gyöngédségével (Ézs 40,11), vezetésével, figyelmeztetésével és büntetésével is (80. zsoltár).

A zsoltárfő idős korában visszatekint eltelt éveire és fölteszi magának a kérdést: Kicsoda számomra Isten? Egy életen keresztül Istentől függött, Tőle kért és kapott mindent, mégis fontos, hogy újra tisztázza, hogy mit jelent számára Isten a jelenben. Ez azt jelenti Testvéreim, hogy nem lehet a múltból élni, nem elég a múltra tenni a hangsúlyt és nem lehet megelégedni azzal, hogy ki volt Isten számomra valamikor, hanem mindig a jelenre kell tennünk a hangsúlyt. Kicsoda Isten számunkra most? Hogyan jelenik meg Isten szeretete, gondviselése, gyöngédsége, figyelmeztetése és vezetése a jelenben? És mi hogyan viszonyulunk Istenhez most? Dávid mindezekre választ ad ebben a zsoltárban, és magatartásával, hozzáállásával buzdít bennünket is, hogy fogalmazzuk meg válaszukat ezen a nagyhéten, amikor különösképpen arra figyelhetünk, hogy *Isten ma is ezzel a szilárd hitvallással akar megajándékozni: nem szűkölködöm, mert a Mennyei Pásztor tölti be szükségleteimet.*

Emberileg számítva nekünk talán könnyebb megfogalmazni válaszukat, mert tudjuk, hogy Krisztus Urunkban testet öltött a Mennyei Pásztor, aki abban mutatta meg szeretetét, hogy életét adta a juhokért.

Talán nincs olyan területe életünknek, amelyről kimondhatnánk, hogy nem szűkölködünk. Szűkölködünk az anyagiakban, testiekben és lelkiekben egyaránt. Ez így volt háromezer évvel ezelőtt is, amikor a zsoltárfő élt. Mégis ő ki tudta mondani, hogy nem szűkölködik, mert az Úr volt a pásztor. A mi életünkben is ez az egyetlen megoldás, csak az Úr töltheti be minden szükségünket!

1. Amennyiben az *anyagiakra* tekintünk, bizonyára kimondhatjuk azt, hogy nincs olyan ember, aki nem szűkölködik. Van aki azért szűkölködik, mert a mindennapi kenyér napról-napra kérdéses számára. Van aki azért, mert noha a mindennapi és egyéb szükséges dolgok megvannak, de többet szeretne és az általa kitervelt többlet nincs meg. Van aki azért szűkölködik, mert sohasem tudja kimondani azt, hogy elég. Bármennyire sok minden van birtokában, egyre több és több kellene.

Lehet, vannak közöttünk, akik azt gondolják, hogy bizonyára azok az emberek, akiknek sok pénzük és minden gazdagságuk megvan, azok nem szűkölködnek. Ha az ember gazdag és gazdagságát Isten kezéből vette és neki ad érte hálát, akkor valóban nem szűkölködik. Viszont ha fősvény, akkor élete minden pillanatára a szűkölködés

nyomja rá a bélyegét. Álljon előttünk egy példa, ami éppen erre mutat rá. Egyszer egy nagyon gazdag, de fősvény ember azt álmodta, hogy egész vagyonát eladta és szétosztotta a szegényeknek. Annyira átélte álmát és szörnyű valóságnak képzelte, hogy amikor felkelt, a kötél után nyúlt és felakasztotta magát, mert úgy gondolta, hogy teljesen értelmetlen az élete az összekapart vagyona nélkül.

Kedves testvéreim, nem azért nem kell nekünk szűkölködni, mert nincsenek anyagi gondjaink, hanem azért, mert az Úr a pásztorunk, aki az anyagi gondjainkat is meg tudja oldani!

2. Nem kell az embernek sokat forgolódnia a világban, hogy rádöbbenjen, hogy a *testében* is szükségét szenved. Az egyszerű megfázástól, enyhe kis betegségektől kezdve a gyógyíthatatlan betegségekig mindegyik arra mutat, hogy szükséghelyzetben vagyunk akkor is, amikor a testünkre gondolunk. Annak ellenére, hogy az orvostudomány sok mindent meg tud oldani, mégsem tudjuk teljes mértékben kézben tartani, ellenőrizni és megvédeni testünket a betegségektől.

Tehát nem azért nem szűkölködöm, mert az orvosok meggyógyítanak, mert őrizkedni tudok a betegségektől, hanem azért, mert az Úr a pásztorom. Mert egy-egy betegségben is Ő tud erőt adni annak elhordozására, Ő tud reménységet adni és amennyiben akarataival megegyezik, Ő tud meggyógyítani.

3. Bizonyára tapasztaltatok Testvéreim, hogy milyen sokszor és milyen nagy mértékben szűkölködünk a *lelkiekben*. Ő de hányszor élünk szeretetlenül, annak ellenére, hogy parancsunk van arra, hogy ellenségeinket is szeretnünk kell. Milyen sokszor élünk békesség nélkül, noha tudjuk, hogy Ő a mi békességünk és nekünk a világ minden békételensége ellenére ezt a békességet kellene megélnünk és továbbadnunk. Nem mindig csak akkor veszítjük el a türelmünket, amikor a másik ember vagy a környezetünk rászolgál erre. Sokszor úgy érezzük, hogy valamilyen oknál fogva megsérül önző kis világunk, és ennek következtében elveszítjük türelmünket és megkeserítjük önmagunk és embertársaink életét. A legnagyobb szükségünk pedig az, hogy nem érezzük szükségét annak, hogy naponta ápoljuk közösségünket a Mennyei Pásztorral.

4. Kedves testvéreim, van-e nekünk igazi szeretetünk, békességünk, türelmünk? Tudjuk-e mi ápolni önmagunk erejéből a Mennyei Pásztorral való kapcsolatunkat? Nem, mert önmagunk erejére támaszkodva, mindezekben szűkölködünk. S ha nem szűkölködünk, nem azért nem szűkölködünk, mert nekünk van szeretetünk, békességünk, türelmünk, hanem azért, mert a mennyei Pásztornak van. Azért, mert a Mennyei Pásztor a szeretetem, a békességem, a türelmem és mindenem. Ő vezet, erre a vezetésre szükségünk van, nem érdemeink szerint, hanem az Ő nevéért és érdeméért. Mindez azért lehet a miénk, mert a *Mennyei Pásztor önzetlensége* rendelkezésünkre bocsátja. Az önzetlenség útján a végtelenségig ment, megüresítette önmagát, hogy bennünket gazdagítson és hit által akar a szívünkben lakozni, hogy éljünk többé nem mi, hanem éljen bennünk az önzetlen mennyei Pásztor.

Nem elég tehát megfogalmazni a hitvallást: „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm”, hanem szembe is kell nézni ezzel a hitvallással, és kérni azt, aki minden hitvallás fölött van, hogy elevenítse meg bennünk mindazt, amit az Ige szerint hiszünk és vallunk. Így fogja a nagyheti készülésünk, újszengői hálaadásunk és úrvacsoravételünk azt szolgálni, hogy életünk bizonyítéka legyen annak, hogy csak a mennyei Pásztor mellett nem szűkölködünk. Ámen.

Testi, anyagi gondoskodás

Alapige: Zsoltárok 23,2

Dávid, a 23. zsoltár írója, jó juh- és nyájismerő pásztor volt. Gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezett a pásztorkodás területén, hiszen sokáig édesapja, Isai nyáját őrizte Betlehem környékén. Visszatekint a küzdelmes életútra és egyre jobban látja, hogy milyen egy jó pásztor és nyája közötti kapcsolat, valamint hogy milyen a mennyei pásztor és a benne bízó ember kapcsolata. A jó pásztor nagyon jól tudja, hogy mire van szüksége nyájának és a nyájon belül a juhoknak. A nyáj nyugalma négy komoly feltételhez van kötve: a félelemtől, feszültségtől, izgatástól és éhségtől való teljes mentesség. Ezeket a feltételeket csak a pásztor tudja biztosítani. Próbáljunk ma különösképpen arra figyelni, hogyan gondoskodik az Úr testi, anyagi gondjainkról.

1. Tegnap este láttuk, hogy életünk minden területén szűkölködő emberek vagyunk, akik a Mennyei Pásztor önzetlenségéből és gondoskodó szeretetéből élünk. Sokszor azonban úgy gondoljuk, hogy mi vagyunk azok, akik adunk valamit Istennek. Ez a gondolat és hozzáállás akkor jelentkezik, amikor valamilyen egyházi, gyülekezeti munkát kell elvégezni, egyházfenntartói járulékot kell fizetni, vagy éppen önkéntes adománnyal támogatni a gyülekezeti munkát. Felmerül azonban két nagy kérdés, testvéreim: *Miből élünk és miből adunk?* A mai igénk azt teszi nagyon érthetővé számunkra, hogy mi *abból élünk, amit a Mennyei Pásztor hirdet nekünk* az Egyházon keresztül. Jó észrevenni, hogy *nem mi vagyunk, akik adunk, hanem mi vagyunk azok, akik egy parányi részét adhatjuk vissza annak, amit a Mennyei Pásztortól napról-napra kapunk.*

Tudjuk, hogy magától nem kerül kenyér az asztalra, nem áll elő a ruházatunk, sok fáradsággal és küzdelemmel lehet biztosítani mindezeket a magunk és családjunk részére. Annak, aki ugyanazt a gondoskodást és vezetést tapasztalta, mint a zsoltáríró, örömet, biztatást és folytonos reménységet jelent a mai Ige. Az Ő jelenléte biztosítja a szükségességeket.

Lehet így készülni a hálaadás ünnepére, tudva azt, hogy a Mennyei Pásztor jóvoltából élünk és semmink nincs, amit nem Istentől kaptunk volna. Jó így készülni, mert ennek a készülésnek boldogság az osztályrésze, hiszen a Mennyei Pásztor jelenléte nem a múlté, hanem a folyamatos jelené: Ő terelget és vezet minket. Kérjük Istent, hogy segítsen így készülni a hálaadás ünnepére!

2. Nagyon sok ember magának tulajdonítja az érdemeket, hiszen ő az, aki dolgozik, fáradozik, hiányt szenved azért, hogy a mai nehéz világban családjá ne legyen szükségben a testiek, azaz az anyagiak területén. *Nem mindenki ismeri fel, hogy a füves legelő és a csendes víz a Mennyei Pásztor jóvoltából létezik* és az Ő vezetése, gondoskodása által élvezheti azt az ember. Az az ember is, aki önmagának tulajdonít mindent, amit az életben elért testi, anyagi vonatkozásban, tulajdonképpen a Mennyei Pásztor gazdag tárházából kapja. Ha van valaki közöttünk, aki így látja életét, annak ez a zsoltárvers segíteni szeretne, hogy megértse, *mielőtt ő dolgozott volna, a Mennyei Pásztor már dolgozott érte; mielőtt ő megtalálta volna a lehetőségeket, a Mennyei Pásztor már előbb előkészítette azokat.*

Aki még nem ismerte fel a gondoskodást, annak a mai zsoltárversen keresztül annyit szeretne üzeni a Pásztor, hogy érdemes elgondolkodni és föltenni a kérdést: vajon a véletlenek sorozata vette körül életemet? Vajon helyén van-e a hitem, ha többet

tulajdonítok a véletlennek, mint Istennek? Kicsoda tehát Isten számomra az anyagiak területén?

Nagyon sokan azok közül is, akik nem tagadják Isten létezését, valahogy úgy képzelik el, hogy Isten ennek a világnak a partvonalán túl ül és tétlenül szemléli, hogy mi történik a világban. Egy egyszerű munkás ezt így fogalmazta meg egy beszélgetés során: „Elhiszem, hogy van Isten, de mi itt a földön túlon túl magunkra vagyunk hagyva.” A beszélgetés után sokat foglalkoztatott ez a szemléletmód, ez a hozzáállás. Kerestem a választ arra a kérdésre, hogy vajon miért látja egy (talán nagyon sok!) ma élő ember ilyennek Istent, ugyanis nekünk nem egy közömbös Istenünk van, hanem olyan, aki igenis törődik velünk és javunkat akarja. Arra a végkövetkeztetésre jutottam testvéreim, hogy azért van a téves látás, mert magunkból indulunk ki. Előbb alkotunk magunknak egy képet Istenről, aztán elvárjuk, hogy Ő a mi elképzeléseink szerint cselekedjék, ha pedig Isten nem illik be a magunk alkotta képbe, vagy nem aszerint cselekszik, ahogy mi elvárnánk, akkor egyszerűen azt mondjuk: magunkra hagyott, nem is akárhogyan, hanem egészen. Ha az ember magából indul ki, csak azt látja, amit nem kapott meg. De sokszor mi magunk templombajáró, Istenre figyelő emberek csak azt látjuk, amit nem kaptunk meg Istentől, és oly természetesnek tartjuk és könnyen elfelejtjük azt, amit megadott. Ez mindig megtörténik, valahányszor magunkból indulunk ki.

Mit látunk a zsoltáírónál? Nem magából indul ki, hanem a Kijelentésből (1Sám 16,13). A mindenkori Istenre figyelő ember csak akkor képes az élő hitvallásra, ha nem magából, hanem az Isten által adott Kijelentésből indul ki. Dávid is megjárta, eltávolodott Istentől és bünt követett el, amikor önmaga bűnös természetéből indult ki (2Sám 11 és 1Krón 21).

Ha azt akarod testvérem, hogy élő hitvallást zengjen a szíved és élő hitvallás legyen a mindennapi életed a testiek és anyagiak területén is, akkor ne önmagad bűnös, megromlott természetéből indulj ki, hanem a kijelentésből. A Mennyei Pásztor naponta ki akarja jelenteni magát neked. Szánj időt az igeolvasásra, mert a Kijelentés mindennap tartalmaz számodra vezetést és gondos irányítást a testiek és anyagiak sokféle kínálata között. Szánj időt, mert az Ige tápláló legelő és élő víz forrása számodra. Szánj időt, mert a Mennyei Pásztor közelében rádöbbsz, hogy az Ő szava rád is érvényes, a tied is, és boldogan adhatsz hálát és mondhatod a zsoltáíróval együtt: „Füves legelőkön tereget, csendes vizekhez vezet engem”. Ámen.

Szerda

Lelki, erkölcsi gondoskodás

Alapige: Zsoltárok 23,3

A testi, azaz az anyagi jellegű útvesztőkkel próbáltunk foglalkozni tegnap, valamint azzal a gondoskodással, mely ezen a területen jelentkezik a Mennyei Pásztor részéről az életünkben.

A Biblia egyik központi igazságát fogalmazza meg Ravasz László, amikor így ír: „A Szentírás szerint a test és a lélek egy műremek.” (Kis dogmatika 162.) Az egységes műremekkel foglalkozik Isten. Dávid ezt a nagy igazságot ismerte fel. A Mennyei Pásztor részére az egységes műremek nagyon drága. Nemcsak az egyik részével foglalkozik, hanem mindkettővel: testtel és lélekkel. Jó tudni és a 23. zsoltár alapján ezen a bűnbánati nagyhéten jó feleleveníteni önmagunkban, és jó újra meg újra

megbizonyosodni, hogy a Mennyei Pásztor gondoskodása nem részgondoskodás, hanem teljes gondoskodás, mely a bűnben megromlott műremekkel foglalkozik, vagyis az egész emberrel.

Ezt a szép zsoltárt olvasva ne feledkezzünk meg arról, hogy a Mennyei Pásztor egyik juhának a hitvallásával foglalkozunk. A mai igeveres azt tárja elénk, hogy mennyire fontos a lélek felüdülése, megvidámítása, de azt is, hogy az erkölcsös magatartás, cselekvés, sőt az egész életvitel csak akkor lehetséges, ha Ő, a Mennyei Pásztor igaz ösvényen vezet.

1. Találkoztam már olyan képmutató keresztyénekkal, akik a tökéletesség képét próbálták kifele mutatni, a szívük mélyén azonban tele voltak szomorúsággal és levertséggel. Téves hitvallásukból és büszkeségükből származó vélekedésük valahogy így fogalmazható meg: ha egy ember élő kapcsolatban van Istennel, akkor mindig vidámnak, jókedvűnek kell lennie. Ha ez így lenne, akkor Dávid itt egy nagy valótlanságot fogalmaz meg, mert a hívő embernek nincs szüksége a lélek megvidámítására, felüdítésére.

A keresztyén élet mindennapi és állandó gyakorlata azonban másról tanúskodik. Igenis gyakran vagyunk szomorúak és leverték. A vidám és felüdült léleknek a szomorúság és levertség az ellentéte, de egyben az ellensége is. Vigyázzunk, ne öltünk magunkra a hamis tökéletesség képét, mert ezzel két irányba rombolunk, embertársaink és önmagunk felé.

Mily nagy alázatot és szelídséget látunk ebben a vallomásban: lelkemet felüdíti, megvidámítja. Hiszen Dávid ezzel elismeri, én hullámzó lelkületű ember vagyok, bármikor szomorú és levert lehetek. „Maga Dávid, a zsoltár szerzője, akit annyira szeretett Isten, sokszor megtapasztalta, mit jelent szomorúnak, csüggedtnak lenni. Átélt sok súlyos csapást, kudarcot, ki volt téve sok kísértésnek. Ismerős volt számára a lélek keserősége, és sokszor érezte magát erőtlennek és tehetetlennek.” Mindezekben a saját kicsiségét és gyengeségét látta. Nem titkolta, nem képmutatószkodott, hanem vallotta, hogy neki szüksége van a Mennyei Pásztora, aki felüdíti és megvidámítja lelkét.

Nálunk sem szabad ennek másképp lennie, ha hiteles keresztyén életet akarunk élni, ha azt akarjuk, hogy miénk legyen a felüdülés és az Isten megvidámítása. Ő, de hányszor tévesen látjuk magunkat: erőseknek és nagyoknak. Annyira erőseknek és nagyoknak, hogy még Istennek sem akarunk engedni. Pedig nyomorultak, kicsik és gyengék vagyunk.

Nemrég olvastam, hogy a juhtenyésztés területén a „levert” juh tulajdonképpen egy szakkifejezés, azt a juhot jellemzi, mely hanyatt fekszik, kétségbeesetten kapálódzik, igyekszik felállni, de hiába. Ha a pásztor nem jön idejében, a juh elpusztul. Segítsen ez a kép önmagunkra ismerni, Isten nélküli erőlködéseinkre! Valljuk meg őszintén ezt és kérjük a Mennyei Pásztort, hogy nagyságával, erejével és tökéletességével legyen lelkünk felüdülésére és megvidámítására.

2. Egy juhásztor írását olvasva tudtam meg, hogy „a juhok megrögzött rabjai a szokásaiknak. Ha rájuk hagyják, ugyanazt az ösvényt követik, míg mélyre ki nem tapossák; ugyanazon a domboldalon legelnek, míg kopár sivataggá nem változtatják.” A zsoltáríró mindezeket szem előtt tartva, ismerve a sok hasonlóságot, melyek közöttünk és a juhok között vannak, mondja ki teljes felelőséggel: „igaz ösvényen vezet.” Vagyis az igaz ösvényre nem véletlenül talállok rá, nem járhatok rajta vezetés nélkül. Az igaz ösvény a mennyei Pásztor ajándéka és csak az Ő vezetésével járhatok azon.

Tegyük fel magunknak a következő kérdést: mennyire vagyok rabja saját szokásaimnak? Válaszoljunk erre a kérdésre és próbáljuk az Ige nagyítója alá tenni macacsságunkat, csökönyösségünket, szeszélyeinket. Ahol a macacsság és szeszély

uralkodik, ott egyre inkább a magunk uralkodása, nem pedig a Pásztor vezetése domborodik ki. Ott nem a Pásztor iránti engedelmisség, hanem a magunk megromlott akarata hódít teret.

A mai névleges keresztyénségben egyre jobban ez látszik. Figyeljük meg, milyen nagy igazságot rejt magában a következő történet: Egyszer egy remete elment a piacra, hogy juhokat vásároljon, de egy juh sem tetszett neki. – Milyen juhokat akar maga vásárolni? – kérdezték tőle az emberek. – Hát, jó emberek, én remete vagyok, nekem nincs időm pásztorkodni a juhok mellett, mivel napokon keresztül imádkozom. Nekem olyan juhok kellene, melyeknek olyan fogaik és körmeik vannak, hogy harapni tudjanak és meg tudják védeni önmagukat... Az összegyűltek elkezdtek kacagni és egyesek közülük azt mondták, hogy bolond. – Kedveseim, ti testesítitek meg azokat a juhokat, melyeket én keresek – mondta a remete –, hiszen azt mondjátok, hogy juhok vagytok és a Krisztus nyájához tartoztok, de harapjátok egymást, mint a farkasok. Krisztus juhainak nevezitek magatokat, de távolról látszik a farkasköröm és farkasfog, mellyel egymást tépitek szét. Mennyire ismerős ez a történet! Mily sokszor megisméltódik! És hányszor voltunk mi is főszereplői ilyen eseményeknek! Ide jutott és ide juthat az ember. Ide juthatok én. Ide juthatsz te is a Mennyei Pásztor vezetése nélkül.

3. Nézzük meg testvéreim azt is, hogy mennyire elválaszthatatlan ebben a versben az igaz ösvény és az Ő neve. A Mennyei Pásztor nélkül nincs igaz ösvény és nincs vezetés.

Az ösvényre nem az jellemző, ami a széles országútra. Azt is jelenti ez az Ige, hogy az igazságnak ösvénye van, nem széles országútja. A Megváltó arról beszél, hogy az életre vivő út keskeny. A mai Igével mondhatjuk, hogy ösvény keskenységű az az út! Az ösvényen nem lehet száguldani, az ösvényen csak odafigyelve lehet járni. A Pásztorra figyelve járni az igaz ösvényen azt jelenti, nem lehet kétfele sántikálva menni, nem lehet fél szívvel követni az Ő vezetését. A keresztyén élet teljes embert igényel. Minden örömmel, bánatunkkal, munkánkkal, üzletünkkel és embertársi kapcsolatunkkal. A Mennyei Pásztor teljes embert igényel, hogy teljes vezetést adhasson.

Az igaz ösvénynek és a rajta történő vezetésnek drága ára van. Hiába gyűjti össze az ember a világ minden kincsét, úgysem találja meg ennek az ösvénynek és ennek a vezetésnek az árát. Önmagunkban is hiába keressük, nem találjuk meg, mert mindez az Ő nevéért van. A Mennyei Pásztor nevéért, aki azért jött, hogy megkeressen minden elveszettet, és élete árán igaz ösvényt és vezetést biztosítson. Testvéreim, legyen a szívünk tele örömmel és hálával, mert mindez ránk is érvényes, ha hívó szívvel elfogadjuk őt. Ámen.

Csütörtök

Miért van baj?

Alapige: Zsoltárok 23,4

Egy életen keresztül félünk és menekülünk a bajtól. A Biblia sehol sem tanítja azt, hogy aki Istenben bíz, hitben él és engedelmeskedni akar Neki, annak nem lesz baj az életében. Ha figyelmesen lapozgatjuk a Bibliát látjuk, hogy az istenfélő embereknek sem volt bajmentes az életük. Maga az Úr Jézus Krisztus, a Mennyei Pásztor azt mondta egy alkalommal tanítványainak, hogy e világon nyomorúságuk lesz, de bízzanak, Ő meggyőzte a világot (Jn 16,33). Baj volt, van és lesz, amíg élünk. Ismervén a zsoltáriró életét tudjuk, hogy nem azért nem félt a bajoktól, mert mentes volt az élete tőlük, hanem azért, mert a mennyei Pásztor volt vele a bajban is.

1. Ádám óta minden ember a halál árnyékának völgyében jár. Ki jobban, ki nem annyira, de minden ember foglalkozik egy bizonyos mértékig az elmúlás, a halál gondolatával, ami kimondott és ki nem mondott félelmekkel jár együtt. Ezért szétnézve magunk körül és a világban elmondhatjuk, hogy *a bajt, annak sokféleségét a haláltól való félelem okozza*. Minden baj gyökere az elmúlás tudata és annak elkerülhetetlen valósága.

A hitben élő ember reménységgel jár a halál árnyékának völgyében, reménységgel gondol a halálra, mert tudja, hogy a mennyei Pásztor akkor is vele van, amikor a halál árnyéka vastagon rávetődik életére, sőt amikor halála órája elérkezik, Ő fogja a kezét. Neki hatalma van a halál fölött is, hiszen Ő legyőzte az utolsó ellenségünket, a halált.

A hitetlen ember reménysége csak a földi élet korlátai közé szorul. A földi élet határain túl már nincs kilátás, ezért a földiek megszerzésében határok nélkül tevékenykedik, és nem számít, hogy magatartásával, beszédével és tevékenységével valamilyen bajt idéz elő embertársai életében.

A Mennyei Pásztor példája szerint kell nekünk élnünk, aki tanításával és tevékenységével, nem okozója volt a bajnak, hanem enyhítette és szüntette azt. Testvéreim, ha a Mennyei Pásztor vezet bennünket, akkor ez meglátszik a szürke hétköznapiakban is.

Egy vallásórán a hitről és a keresztyén életről beszélgettünk a gyerekekkel. Arra a kérdésre, hogy hol látszik meg az ember életében, hogy van hite, sokan azt felelték, hogy a templomban. Amikor példákat mondtam el arról, hogy sok embernek az életében nincs összhang a templom és templomon kívüli élete között, akkor az egyik kislány felkiáltott, hogy az „hitetlen keresztyén élet” Megdöbbenő testvéreim, van „hitetlen keresztyén élet” is, olyan, hogy az ember annak vallja magát, de szinte semmi köze nincs ahhoz, akinek a nevével nevezetik: Krisztushoz. Sokszor nehéz nekünk megértenünk, hogy a hitünknek nem csupán a templomban kell látszódnia. Siralmas az a hit, mely csak a templomban látszik. A templomban, otthon a Bibliánk melletti csendességben a hitünk táplálkozik. A Mennyei Pásztor erősíti és növeli azt. A templomon kívüli, a hétköznapi tevékenységünk során a hitünk meglátszik, világot és gyümölcsöt terem.

Ország országnak, nemzet nemzetnek, ember embernek, sőt keresztyén keresztyénnek bajt okoz, mert tele van ez a világ hitetlen keresztyénekkal és olyan hittel, mely a templomok, imaházak falai közé van bezárva. Legyen a mi célunk a Mennyei Pásztor célja. Tápláljuk hitünket, kérjük Őt, hogy növelje azt, hogy a magunk helyén enyhíteni tudjuk a bajt, ha alkalom adódik, még ellenségeink életében is. Hogy ez megtörténjen, ugyanarra a vezetésre van szükségünk, melyről tegnap este hallottunk.

2. Sokan úgy vélekednek, hogy a baj Isten szeretetlenségének a jele. Annak a jele, hogy Isten elhagyott. Azok szokták egymást elhagyni, akiknek a szívében kihűlt az egymás iránti szeretet. Ha az emberi szívben ki is hűl a szeretet mind Isten, mind embertársaink felé, annak dacára nekünk jól meg kell tanulnunk, hogy Isten szívében soha nem hűl ki az irántunk való szeretet. Nekünk nem szeretetlen és rosszindulatú Istenünk van, hanem kegyelmes, ami egyszerűen azt jelenti, hogy jó indulattal közeledik hozzánk.

Nézzük csak mit mond a zsoltáríró: „nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy”. Áldott dolog tudni azt testvéreim, hogy Isten velem van a bajban. Áldott dolog hinni és tudni, hogy *Isten nem úgy engedi meg a bajt, hogy az eltávolítsa Tőle, hanem hogy közelebb vigyen Hozzá*. A mennyei Pásztor nem elfordulni és elhagyni akar bennünket a bajban, hanem velünk akar lenni. A bajt is átéli velünk. Fáj neki a mi fájdalmunk, és szenvedést okoz Neki a mi szenvedésünk. Mindezt azért hihetjük el testvéreim, mert a

Mennyei Pásztor ennek a világnak a legnagyobb baját, a bűn büntetésének a baját vállalta magára és hordozta el értünk és helyettünk.

3. Nem kevesen gondolkodnak úgy, hogy sok esetben maga Isten sem tud segíteni. Azért van olyan sok baj az életben. Vajon bennünk nem merültek fel ilyen gondolatok? Nem fogalmazódott meg bennünk soha az, hogy Isten nem akar, vagy nem tud rajtam segíteni? Hadd mondjam nagyon nyersen: nekünk nem tehetetlen Istenünk van, hanem olyan Istenünk, aki úgy munkálkodik, hogy a rosszat is javunkra fordítja. Ez a zsoldár a maga teljes egészében arról tesz nekünk bizonyosságot, hogy Isten akar és tud segíteni. *Sőt, a baj is Isten kezében van. Nem a baj rendelkezik velünk, ahogy sokszor gondoljuk, hanem mi a bajainkkal együtt Isten tenyerén vagyunk.*

Egy perzsa király megkérdezte tanácsosaitól, országa legbölcsebb embereitől, hogy melyik a legnagyobb baj és nyomorúság az emberi életben. Tanácsosai megpróbálták válaszolni erre a kérdésre. Ebből a próbálkozásból többféle válasz született. Az egyik azt mondta, hogy a legnagyobb baj a betegség, a másik a szegénységet látta a legnagyobb bajnak. A harmadik az öregséget, a negyedik a halált tartotta a legnagyobb bajnak. Végül valaki azt mondta, hogy a legnagyobb baj, szerencsétlenség és nyomorúság az, ha elérkezik halálad órája és akkor döbbsz rá, hogy eltékozoltad életedet és nincs örökéletbe vetett hited!

Önvizsgálatra buzdít ez a kis történet. Van-e a Mennyei Pásztorba vetett hitünk, melyben ott van az örökélet reménysége is?

Boldog az az ember, aki tudja, hogy minden földi bajával együtt a Mennyei Pásztor gondoskodó szeretetében van és minden nap elteltével közelebb kerül az örökkévalósághoz. Bárcsak mindnyájan felismernék a Mennyei Pásztor által felkínált örök életre szóló vigasztalást. Ámen.

Péntek

Miért terít asztalt?

Alapige: Zsoltárok 23,5/a

Ismerjük házigazdai kötelességeinket, ha vendéget fogadunk. Nem tesszük oda, hogy megterítse az asztalt és nem várjuk el tőle, hogy a szükségés ételeket magával hozza, mi szeretnénk biztosítani mindazt, amire szükség van. Egyben tisztában vagyunk azzal is, hogy a kötelességeink mellett jogaink is vannak. Ezek mind a házigazda személyéhez és hatásköréhez tartoznak.

Testvéreim, most egy nagy igazságot kell újra felelevenítenünk. Mégpedig azt, hogy a Mennyei Pásztor itt mint gazda áll előttünk, aki gondoskodni akar rólunk, aki védelmet biztosít nekünk és aki az ellenségeket is el akarja érni. Vizsgáljuk meg most részletesen az Igének ezt a három fontos üzenetét.

1. Tudnunk kell, hogy egy jó pásztor mindent megtesz annak érdekében, hogy nyáját olyan legelőre vigye, amely tápláló és biztonságos. Gyakran előfordul, hogy a legelőt meg kell tisztítani a mérges növényektől. De az is előfordulhat, hogy a legelőig vezető út veszélyekkel van tele. A pásztor részéről áldozattal jár az asztalterítés, ha táplálékot és biztonságot akar biztosítani nyájának.

A Mennyei Pásztor asztalt terít, gondoskodik, szeretné, hogy Ő tápláljon bennünket. De nekünk nagyon jól kell tudnunk, hogy ez csak az Ő nagy áldozata árán lehetséges. Az asztalterítés tehát áldozattal jár. Mégis miért tette és teszi ezt a Mennyei Pásztor? Mert látja a veszélyeket és tudja, mennyire nincs veszélyérzetünk a lelkiek területén. Azt

is tudja, hogy nemcsak Ő terít nekünk asztalt, hanem az ellenségünk is, aki nagyon szépen becsomagolja, amit felkínál. Kívánatosná tudja tenni azt, ami nem táplál, és értékesnek tünteti fel azt, ami nem érték.

Olvastam egy történetet két testvéréről, akik egyetlen juhot örököltek. Mivel nem akarták levágni a juhot és így nem tudták hogyan osszák el az örökséget, megegyeztek abban, hogy mindketten készítenek egy adag ennivalót. A mai Igével mondhatjuk, hogy asztalt terítenek mindketten. Az elkészített takarmányt külön helyezik el az udvaron. Megegyeztek abban, hogy a juh annak a tulajdonába kerül, akinek a takarmányát választja. Az egyik testvér gondosan elkészített mindent: zsenge füvet vágott, ami mellé lisztet, sót és vizet tett. A másik semmit nem tett, de mielőtt kiengedték volna a juhot, összegyűjtött egy öl zöld falevelet, ami nem is volt jó enni. Amikor szabadon engedték a juhot az udvaron érdekes dolog történt, az odarohant a falevél csomóhoz.

Vajon nem a mai keresztyénséget és egyben önmagunkat kell fölismernünk a fenti példázatban szereplő juhban? Az Úr elkészíti a lelki takarmányt, az igazit. Mellé teszi az élet sóját (meg akarja ízesíteni az életünket!) és az élet vizét. Minden megvan nála, amire egy embernek szüksége van. De a juhok, a mai keresztyének, mi(?), futunk a Sátán zöld levelei után, melyek kívánatosak a szemnek.

Kérjük Isten Szentlelkét, hogy erősítsen meg az Ő kegyelmében és maradjunk a Mennyei Pásztor közelében életünk végéig. Ha még nem vagyunk ott, akkor segítsen felismerni a Mennyei Pásztor hangját és adjon mindannyiunknak engedelmes szívet, hogy csak Őutána akarjunk menni. „Ő vezessen minket, Ő, és senki más” – mondja egyik énekünk.

2. Régen, Keleten, nagyon sokat jelentett az együtt étkezés. A gazda feladata volt az asztalterítés és ő kellett hogy gondoskodjon vendége(i) biztonságáról, védelméről, oltalmáról. A becsületes gazda nagyon sok esetben inkább önmaga megkárosítását vállalta vendége oltalmáért. Gondolhatunk itt Lótra, aki inkább családjá tagjait, pontosabban leányait áldozná fel Sodoma férfiainak, csak hogy vendégeit megmentse, oltalmazza. A gazda kötelessége, erkölcsi magatartása, áldozatkészsége mind arról beszél, hogy Istenre figyelni nem azt jelenti, hogy mondjuk a szép szavakat, de ha szorul a helyzet, akkor mentjük a bőrünket, és fölládozzuk a másikat. Valahogy ez jellemző a mai világra! És legyünk őszinték, nem egyszer ránk is, mert könnyebb a másikat feláldozni, mint áldozatot hozni. És mi is a könnyebbiket választjuk, még akkor is, ha az nem Isten akarata. A Mennyei Pásztor, a „Gazdánk”, aki nemcsak asztalt terít, hanem a védelmünket biztosítja. Ha azt mondtuk, hogy az asztalterítés áldozattal jár, akkor itt most azt kell mondanunk, hogy a védelem biztosítása is áldozattal jár. Mégpedig ugyanazzal az áldozattal, a Krisztus áldozatával. Ebben az áldozatban van a védelmünk.

Mielőtt megvizsgálánk mai Igénk harmadik üzenetét, álljon előttünk és ébresztgessen kötelességtudatra, erkölcsös magatartásra és áldozatkészségre a lóti ige: „...ezekkel az emberekkel ne tegyetek semmit, mivel hajlékom oltalma alatt vannak” (1Móz 19,8b). Csodálatosan egybecseng a gecsemánéi eseménnyel az idézett ige, amikor az Úr Jézus ezt mondja: „ha tehát engem kerestek, engedjétek ezeket elmenni” (Jn 18,8b). Mintha azt mondaná, az én áldozatom hajlékának az oltalmában vannak ők. Engedjétek el őket! A Krisztus hajlékának az oltalmában lehetünk. Mekkora kegyelem ez! Kérjük ezt az oltalmat naponta!

3. A Mennyei Pásztor nemcsak asztalt terít és nemcsak a védelmet biztosítja, hanem használni is akar. Hogy ellenségeim előtt teríti az asztalt azt is jelenti, hogy az ellenségeinket is el akarja érni, mégpedig rajtunk keresztül. A Mennyei Pásztor áldozata nemcsak érettünk van, hanem ellenségeinkért is. Nehéz ezt nekünk megérteni, de annak ellenére így igaz.

A 23. zsoltár írója tapasztalta, mit jelent, amikor a Pásztor ellenségei előtt terített neki asztalt. Tapasztalta, hogy ez nemcsak biztonság számára, hanem szolgálati lehetőség is részéről. Amikor kétszer kíméli meg ellensége, Saul életét, először a barlangban (1Sám 24), csak a köpenyének a sarkát vágja le, noha megölhette volna; másodszer, amikor a táborában alvó Saul feje mellől elveszi a lándzsát és a vizes korsót és nem tesz semmit ellene (1Sám 26).

Miről tanúskodik ez a két példa? Hogy Dávid lelki asztalát a Mennyei Pásztor terítette meg bőségesen és biztonságban. Azért tudta megkímélni ellenségét. De egyben arról is, hogy ő kapcsolópont volt a Mennyei Pásztor és ellensége között. Az elvetett és megkeményedett Saul újra szembesült az isteni kegyelemmel.

Ne felejtsetek el testvéreim, a Mennyei Pásztor azt akarja, hogy rajtunk keresztül érje el ellenségeinket is. Arra van tehát szükség, hogy te senkinek se legyél ellensége, azoknak sem, akik ellenségként viselkednek veled szemben. Isten használni akar, hogy az Ő kegyelme és szeretete eljusson ellenségeidhez. Ő asztalt terít, védelmet biztosít. De megbízatást is kapsz Tőle: szeresd ellenségedet! Engedd, hogy a Mennyei Pásztor szeretete gyümölcsöt teremjen benned és általad. Engedd, hogy kapcsolópont gyanánt használjon fel téged és rajtad keresztül találkozzon ellenséged a Mennyei Pásztoral. Ámen.

Szombat

Védelem és bőség

Alapige: Zsoltárok 23,5b

Napról napra olvasva és egyben haladva a zsoltár mélyebb megértésében, rádöbbenünk arra, hogy milyen nagy kincseket rejt magában ez a rövid, közismert és ugyanakkor egyik legkedveltebb zsoltár. Újra védelemről lesz szó, amivel már foglalkoztunk tegnap este, de egy másik fajta védelemről. Vagy jobban mondva, más veszélyek ellen biztosított védelemről. Azután pedig bőségről, arról a bőségről, melyről csak a Mennyei Pásztor tud gondoskodni. Ő azonban gondoskodni is akar! Arról a bőségről, mely a Mennyei Pásztor szenvedéséből árad szerte ezen a világon és befogadásra vár. Mi pedig ajtót nyithatunk, befogadhatjuk a bőség megteremtőjét, Jézus Krisztust, aki azért jött, hogy életünk legyen és bőségben éljünk.

1. Mennyi minden van, testvéreim, ami veszélyezteti testi, lelki életünket, éppen ezért nem kell csodálkoznunk, hogy újra a védelemről szól nekünk az Ige. A Mennyei Pásztor részére nagyon fontos a mi biztonságunk, aprólékosan gondoskodik biztonságunk minden részletéről. Tegnap láttuk, hogy mennyire fontos odafigyelni azokra a veszélyekre, melyek testi, lelki életünket nagyban károsítják, mert van ellenség, aki nagy dolgokra képes. Arra is képes, hogy közömbössé tegyen mások kiszolgáltatottságával szemben, vagy arra, hogy fölládozzam a másikat a magam biztonságáért. Nagy dolgokra képes az ősellenségünk. Arra is, hogy egymás ellenségévé tegyen!

Most arra kell figyelniünk, hogy az ősellenség nem mindig hasonló módon dolgozik. Nem mindig nagy dolgokkal, súlyos bűnökkel közeledik hozzánk. Van amikor apró kis csekélységekkel éri el a célját életünkben.

Érdemes tudni, hogy Dávid, jól ismerve a pásztoréletet, itt különösképpen arról szól, hogy a pásztornak a figyelme ki kell terjedjen a legyekre és rovarokra, védelmet kell nyújtania ezek ellen is. Az olajjal való megkenés ezt a fajta védelmet biztosítja. A nyáj számára különös nagy veszélyt jelent nyáron az úgynevezett „orr légy”, ami bosszantja,

és nem utolsósorban a halálba is kergetheti a juhot. A pásztor, hogy ettől megvédje a juhokat, egy olajjal kevert készítményt használt, ami távol tartja a legyeket. Ezt a műveletet többször meg kellett ismételni, mert mindig a friss kenet használt a legjobban.

A fenti példa arra mutat rá, hogy testi, lelki életünkben sok kárt okozhatnak az izgalmaink, bosszankodásaink, aggodalmaink. Nagyon sokszor az apró kicsi bosszúságok teszik tönkre nyugalmunkat. Az úgynevezett kicsi bajokból származnak a nagy idegességek, melyek rányomják bélyegüket egyéni, családi és gyülekezeti életünkre. Milyen jó tudni, hogy neki, a Mennyei Pásztornak ezekre is gondja van, csak nekünk kell minden gondunkat reá vetni és tőle kérni a vezetést.

Ahogy a friss kenet használt a legjobban a legyek ellen a juhoknál, úgy a mi életünkben is a Mennyei Pásztorral való élő és friss kapcsolat óv meg a mindennapi idegesség, bosszankodás, gyötrődés sokféle káros hatásától. A vele való élő kapcsolat ad békességet, biztonságot és örömet.

2. A csordultig tele pohár a bőségnak a jele. Aki megteríti számomra az asztalt, annak bőségesen van mindene. Mondhatnánk így is: gazdag az, aki a más poharát csordultig tele tudja tölteni. Pásztorának a gazdagságáról tesz bizonyosságot a zsolttáríró, amikor csordultig tele pohárról vall.

Dávid zsolttára és élete csordultig tele pohárról prédikál, de mindenek előtt a poharát csordultig teletöltő Istenről. A mi életünk és mindennapi beszédünk miről vall, miről tesz bizonyosságot? Amikor panaszkodunk, siránkozunk és elégedetlenek vagyunk, a Mennyei Pásztor bősége és gazdagsága ellen vallunk. Bárcsak megtanulnánk, ha kell először, s ha kell újra: a mi Pásztorunk csordultig akarja teletölteni poharunkat, bővülő életet akar nekünk adni, hogy az Ő bőségéről és gazdagságáról prédikáljon a szívünk és a szánk.

Hogyan mondhatta Dávid, hogy csordultig van a pohara, hogy bőségben van része, amikor tudjuk róla, hogy az ő életében is volt zaklatás és üldöztetés, volt kísértés és bűn, volt szűkölködés is.

Testvéreim, a csordultig tele pohár nem arról prédikál, hogy mindezek nem lettek volna ott Dávid életében, hanem arról, hogy olyan gazdag Pásztorunk van, aki a zaklatás és üldöztetés közepette tele tudja tölteni csordultig életünk poharát békességgel. A csordultig tele pohár arról prédikál, hogy amikor kísértés és bűn üti fel a fejét és uralkodni akar fölöttünk, akkor a Mennyei Pásztor csordultig tele tölti életünk poharát bűnbánattal és a bűntől, kísértéstől való szabadulás örömeivel. Végül pedig a csordultig tele pohár arról prédikál, hogy amikor szűkölködünk, akkor a Mennyei Pásztor teletölti életünk poharát Benne való gyönyörködéssel és bőséggel.

A mi bőségünkről beszél ez a zsolttár részlet. Kenyeret tehetünk az asztalra: testit és lelkit egyaránt. Ennek a bőségnak van egy titka, mégpedig az ő pohara, a Mennyei Pásztor szenvedéssel csordultig tele pohara (Lk 22,42).

Készülünk az Úr asztalához, az úrvacsorai közösségre a gyülekezetben, amikor hálát adunk szeretetéért és gondoskodásáért, fel tudjuk-e mérni, milyen nagy árat fizetett a Mennyei Pásztor azért, hogy ezt az asztalt elkészítse számunkra?

Álljon előttünk végezetül Phillip Keller szép gondolata: „emlékezünk a legnagyobb és legmélyebb szeretetre, amely csak valaha volt a világon. Mert Isten letekintett a szomorú, gyötrődő, bűnös emberiségre és megindult az általa teremtett ember szenvedésén. Nem nézte, milyen mérhetetlen árat kell fizetnie a szabadításunkért. Leszállt személyesen, emberré lett, hogy megszabadítson bennünket.” Ámen.

Prédikációk újkenyér ünnepére

Szép Eduárd
Magyarbükös

Mi kísér engem?

Alapige: Zsoltárok 23,6
Bibliaolvasás: János 10,1–18

Kedves Testvéreim! Újszengi hálaadó istentiszteletre gyűltünk egybe ezen a vasárnapon. Mindannyian, akik jelen vagyunk és őszinte szívvel szeretnénk megállni Isten előtt, elmondhatjuk a zsoltárossal együtt, hogy a mennyei Pásztor jósága és szeretete kísért eddig. Ez a jóság és szeretet kísért egy éven keresztül. Ezért adhatunk hálát ma az új kenyérért, vagyis azért a gondoskodásért, mely megáldotta a mi munkánkat, tevékenységünket, hogy az ne legyen eredménytelen.

Az ő szeretete és jósága kísért nemcsak a kétkezi munkánk során, hanem a lelkiekben is. A Mennyei Pásztor gondoskodott a mindennapi kenyérről, ruházatról. De ő gondoskodott a lelki kenyérről is és mindarról, amire szükségünk volt. Vajon mennyire engedjük, hogy ne csak a testünkről gondoskodjon, hanem az örökéletre szükséges táplálékról is? Mert ő ezt is naponta akarta és akarja adni!

Az ő szeretete és jósága kísért és egyben előttünk is ment az elmúlt héten, hiszen napról napra közel jött hozzánk a mennyei Pásztor a gyülekezeti közösségben és az otthoni csendességünkben egyaránt. Az ő kegyelméből készülhettünk az ő asztalához, együtt olvasva, versről versre a 23. zsoltárt. Készíteni és gazdagítani akart bennünket, hogy ne csak a testi kenyérért tudjunk hálát adni, hanem az élet kenyéréért is. Ne csak azért tudjunk hálát adni, amit megadott, hanem azért is, amit nem adott meg. És ne csak azért, amit megadott nekünk a múltban, hanem azért is, amit a jövőben fog megadni.

Újszengi sorozatunk záró verse áll előttünk. Ebben a versben is a Mennyei Pásztor gazdagsága, jósága, szeretete, de ugyanakkor a benne bízó ember hite, meggyőződése és üdvbizonyossága található.

1. Nagyon elgondolkodtatott az, hogy vajon mire tudom és mire tudjuk kimondani, hogy életünk minden napján jelen van nálunk. Vannak olyan dolgok, amelyekkel büszkélkedünk, és vannak olyanok, melyeket szégyellünk, viszont a bűn és a kegyelem kivételével semmire sem tudjuk kimondani, hogy napról napra végigkíséri életünket. A fogantatásunktól, születésunktől kezdve egészen a halálunk pillanatáig végigkísér bűnös mivoltunk, mely a Mennyei Pásztor jóságában, szeretetében és áldozatában tisztul meg és talál megoldásra. Mert az Ő vére megtisztít minket minden bűntől. Nagyon sok ember semmit nem tud erről. Vannak olyanok, akiknek halvány fogalmuk van róla és vannak olyanok, akik tudják és bizonyosságot tesznek róla, mint a zsoltárfró.

Bűnös mivoltunk kísér és szinte lépésről lépésre megtermi a maga gyümölcsét. Látjuk sokszor, hogy egy-egy ember életét a gyűlölet kíséri. Látjuk, hogy egy másik életét az irigység kíséri végig és annak megfelelően él. Hiszen ami kíséri az embert, az befolyásolja is. Vajon mit látunk önmagunkban? Mi kísér engem és téged? Dávid örömmel mondja: „jóságod és szereteted kísér...”

Az élő hit és az őszinte szeretet láttatja, tapasztaltatja és személyessé teszi a Mennyei Pásztor jóságát és szeretetét. Isten ajándéka és egyben életünk nagy csodája, amikor fölismerjük: az ő szeretete és jósága az enyém, és életem minden napjára jut

belőle. Boldog, örömteli hitvallás ez, mely a Mennyei Pásztorral együtt költözik az életünkbe és az ő jelenlétében újul meg minden nap.

„Bizony jóságod és szereteted kísér...” nemcsak annyit jelent, hogy naponta részesülök a Mennyei Pásztor ajándékaiból, hanem azt is, hogy én magam az ő jóságát és szeretetét adom tovább. Mily sokszor csak elfogadni tudjuk, vagy éppenséggel követelni az Isten jóságát és szeretetét. De nem akarjuk tovább adni. Figyelmeztetés és biztatás van ebben az Igében: vigyázz, ne próbáld önző életed korlátai közé rekeszteni a Mennyei Pásztor jóságát és szeretetét, hanem engedd, hogy igazán kíséren ez a jóság és szeretet. Legyen életed áldás mások számára!

„Az ókori irodalom a juhokat »aranypatájúak«-nak nevezte, oly nagyra becsülte játékony hatásukat a talajra.” De az előző megállapítás csak bizonyos feltételek mellett igaz. Pontosabban, ha jól gondozzák és kezelik a juhnyáját, akkor az néhány év alatt rendbe tudja hozni az elgazosodott földterületet. Ennek az ellenkezője is igaz: a gondozatlan nyáj tönkre tudja tenni a jó legelőt.

Így van ez velünk is, a Mennyei Pásztor legelőinek a nyájával. Hagyhatunk magunk mögött áldást, és hagyhatunk magunk mögött romlást. Hagyhatunk magunk mögött békeséget és elégedettséget, és hagyhatunk magunk mögött háborgást és civakodást. Hagyhatunk magunk mögött bocsánatot, és hagyhatunk magunk mögött keserőséget. Nem utolsó sorban hagyhatunk magunk mögött szeretetet, de hagyhatunk magunk mögött gyűlölködést is.

Nemrég olvastam David Livingstone-ról, hogy Afrikában ő hagyta a legmélyebb nyomot az emberek szívében. Mindenütt, amerre járt, szeretet maradt a nyomában. Annak ellenére, hogy nem ismerte a nyelvüket, a bennszülöttek hosszú idő eltelte után is úgy emlékeztek rá, mint a kedves, szelíd orvosra, akit jósága és szeretete követett egész életén át.

Éljünk úgy, hogy soha ne szégyelljünk visszamenni oda, ahol jártunk, tartózkodtunk, tanultunk, tanítottunk vagy dolgoztunk! Éljünk úgy, hogy ne hozzunk szégyent annak a nevére, akinek szeretete és jósága kíséri az életünket!

2. Amikor az Úr házáról esik szó, akkor önkéntelenül is az a hely jut eszünkbe, ahol Isten népe gyűlt és gyűl össze. Eszünkbe jut az ószövetségi szent sátor, ami Dávid korában volt, eszünkbe jut a későbbi templom, templomok. És eszünkbe jutnak azok a helyek, ahol ma gyűlnek egybe az Istenben bízó emberek. Eszünkbe juthat a saját templomunk is.

Mi teszi templommá a templomot? Röviden így válaszolhatunk: Isten jelenléte. Nagyon egyszerűen mondhatjuk, hogy az Úr házában az Úrral vagyok együtt. De ennek a fordítója is igaz. Ahol az Úrral vagyok, az a templom számomra. A zsolnárfő részére annyira drága az Úrral való közösség, hogy azt együttlakozásnak nevezi. Mindig velem, szünet nélkül. Bárcsak ennyire drága lenne számunkra is a Mennyei Pásztorral való közösség!

„...az Úr házában lakom egész életemben”, érzékelteti velünk, hogy nemcsak a földi élet korlátai közé zárt életről van szó, hanem a teljes, az örökéletről is, nem véletlen, hogy egyes bibliafordítók így tárják elének ezt az ígét: „...az Úr házában lakozom mindörökké”.

„...az Úr házában lakom...” először azt jelenti, hogy velem élek, velem beszélem meg terveimet, velem dolgozom, velem tanulok, Velem választok házastársat, velem nevelem a gyermekeimet. Hozzá fordulok, amikor örömem van, de akkor is, amikor nehézségben, nyomorúságban vagyok. Hozzá imádkozom szereteteimért, felebarátaimért, sőt ellenségeimért is. Másodszor pedig azt jelenti, hogy a hit szemeivel a földi élet határain túl

látok, oda, ahol nem lesz templom, mert maga Isten és az érettünk önmagát feláldozó Bárány a templom (Jel 21,22).

A Mennyei Pásztor nyájához tartozó személy nemcsak földi célokat tart a szeme előtt. Nemcsak annak örvend, hogy földi élete minden napján Pásztora jóságát és szeretetét élvezheti és adhatja tovább, hanem tudatában van annak, hogy a Pásztor házában van elkészített helye és ott teljesedik be az élete. Tudja, hogy számára nem csupán a jóság és szeretet a legnagyobb kincsek, hanem a Pásztor jelenléte, akinek személyéből árad a jóság és szeretet. Végső célja: együtt lakni a mennyei Pásztorral, minden baj és kísértés nélkül, háborítatlanul.

Így élünk-e mi, testvéreim? Mindig Isten jelenlétének a tudatában? Látják-e az emberek az életünkön azt, hogy milyen jó a mennyei Pásztorral közösségben élni és Rá hallgatni? Van-e bennünk élő reménység afelől, hogy vele, a mennyei Pásztorral fogunk örök üdvösségben együtt élni?

Amikor készültem erre az igehirdetésre, eszembe jutott egy kis történet, amit régebb olvastam. Arról szól, hogy egy gazdag, istentelen ember halálosan megbetegedett. Már nem volt ideje megírni a végrendeletét, ezért magához hívatta feleségét és gyermekeit és a következőket mondta nekik: – Kedveseim, én meghalok és a másvilágra költözöm; nektek hagyom a házat, a földeket és egész vagyonomat. Mindezek után megszólalt a legkisebb gyermeke, aki nem nagyon értette miről van szó, amikor az ember meghal és elköltözik, és ezt mondta: – Drága édesapám, ahová te mész, ott van neked másik házad? A gyermek kérdése a haldokló édesapa szívéhez szólt, és abban a pillanatban nézett szembe a nyers valósággal és az istentelen élet hiábavalóságával.

A zsoltáríró tudta, hogy neki van helye az Úr házában. Tapasztalta a mindennapi küzdelmek közepette, hogy mit jelent fáradtan, üldözötten bemenni az Úr házába és ott békeséget, táplálékot és bátorítást kapni (1Sám 21). Amikor a 23. zsoltárt írta, ennek a beteljesedésére és kiteljesedésére vágyott, ennek az áldott reménysége és hitbéli bizonyossága állt előtte.

Nekünk is szembe kell néznünk földi életünk törekenységével és elköltözésünkkel. Imádkozunk azért, hogy nekünk és sokaknak adja meg Isten ezt a hitet és erősítsen a Mennyei Pásztor ebben a hitben: „...az Úr házában lakozom egész életemben”!

3. Láttuk mindeddig, hogy mennyire komolyan szembe kell néznünk a mindennapi élet kihívásaival, mennyire fontos tisztáznunk hovatartozásunkat, hiszen csak a Mennyei Pásztor szeretete, jósága, egyszóval áldása tud megtartani bennünket és ugyanakkor boldogságot adni nekünk. Olyan boldogságot, amit semmi és senki el nem vehet tőlünk. Olyan boldogságot, mely kiterjed egész életünkre a jó és rossz napokra, az örömökre és próbatételekre egyaránt.

Világosan szólt hozzánk Isten, hogy mindannyiunknak számolnunk kell az elköltözésünkkel is. Földi életünk után pedig minden értéktelenné válik, csak a Mennyei Pásztor szeretete, jósága és az Ő hajlékában elkészített hely őrzi meg értékét és valóságát.

Mindezeket tudva, hitben és hittel élve naponta számolnunk kell azzal, hogy életünk itt nagyon sokszor a halál árnyékának völgyén halad át. Számolnunk kell azzal, hogy „az élet gondja, a gazdagság csábítása, vagy egyéb dolgok megkívánása megfojtja az Igét” (Mk 4,19). Számolnunk kell azzal, hogy az egyre anyagiasodó világban egyre nehezebb megszerezni a mindennapi kenyeret és egyre nehezebb mindennap magunkhoz venni a lelki kenyeret, az élet kenyerét. Számolnunk kell azzal, hogy a próbatételeket, a nehéz élethelyzeteket az ösellenységünk mind arra akarja felhasználni, hogy a Mennyei Pásztorba vetett hitünket, bizalmunkat aláássa, az Ő áldozatát, hogy életét adta a juhokért, elhomályosítsa, és az örökélet reménységét megkérdőjelezze. Ilyen körülmények között kell a mi földi életünket végig járnunk.

Álljon előttünk egy példa a történelemből: 1869-ben egy hajó Afrikából Európa partjai felé tartott, nem sokan tudták, hogy az utasok között van Hollandia királya is. Egy napon nagy vihar tört ki, és a rémisztő látvány miatt az utasok között eluralkodott a félelem, hiszen a hajót a süllyedés veszélye fenyegette. A légénység küzdött a vihar adta nehézségekkel és egyre jobban lehetett látni, hogy a fáradtság és reménytelenség kezdi hatalmába keríteni a tengerészeket. Akkor kinyílt az egyik ajtó, a király a fedélzetre lépett és ezt kiáltotta: „Ne féljeteK, mert veletek utazik a király.” Bizonyára voltak olyan utasok, akik arra gondoltak, hogy a király is épp úgy el tud pusztulni a viharban, mint ők. De mégis a király jelenléte és szavai bátorítást és reménységet öntöttek a tengerészek és az utasok szívébe. Megújult erővel küzdöttek tovább és megmenekültek.

Nekünk olyan Mennyei Pásztorunk és Királyunk van, aki segítséget és biztosságérzetet tud adni életünk viharai közepette, hiszen úgy igaz, hogy „velem vándorol utamon Jézus” Bármilyen próba, vihar legyen az életünkben, halljuk meg az ő szavát: Ne féljeteK, veletek utazik a Mennyei Pásztor, veletek utazik a menny és föld Királya. Ámen.

Gáll Sándor

Lupény

EledeL az örök életre

Alapige: János 6,47–54

Bibliaolvasás: János 6,22–46

Drága testvéreim! Amikor hálát adunk a mindennapi kenyérért, amikor újkenyér ünnepeN végiggondoljuk Isten áldásait, amelyek által lehetővé teszi, hogy a mindennapi kenyér az asztalunkra kerüljön, és amikor meg van terítve számunkra az Úr asztala, önkéntelenül is párhuzamba állítjuk a testi és a lelki táplálék kérdését. Itt a templomban, az istentiszteleten ez természetesnek tűnik, de ha kiszélesítjük a gondolatot, elszakítva az ünnep hangulatától, talán már furcsán hat.

Csodálkozva hallgatjuk például az alapige 53. versét is: „Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem isszátok a ő véréT, nincs élet bennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, örök élete van annak.”

Hogyan kell ezt értenünk? Mit akar Jézus ezekkel a szavakkal elmondani a hétköznapokra vonatkozóan?

Három egyszerű gondolatot szeretnék kiemelni a felolvasott ige alapján, ami rávilágít az Ige üzenetére:

1. Kezdjük az elején. A felolvasott ígerészt megelőző szakasz azzal kezdődik, hogy Jézus jól tartott kenyérrel egy sokaságot, amiben csak a férfiak mintegy ötezren voltak. A megvendégelés után királlyá akarták őt tenni. Ilyen vezető kell nekik, aki a keveset is megszorítja, aki munka nélkül kenyeret ad, aki mellett nem kell éhezni, hanem jóllakik az ember. Jézus azonban nem így akart király lenni, és ezért csendesesen eltűnt közülük. Ettől kezdve viszont mindenhova követni akarták őt. MeglesteK, hol van és merre indul. Titokbar utána mentek, sőt, sokszor megelőzték, mert újra és újra kenyeret vártak tőle. Jézus ezt pontosan tudta és le is leplezte, amikor ezt mondta nekik: „Ti nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek a kenyerekből és jóllaktatok.” (Jn 6,26) Vagyis Jézus világosan látta, hogy ezeknek az embereknek csak az ő ajándékai kellenek, de ő maga nem kell. Többször szomorúan ismétli ezt a mondatot: „Ti nem hisztek énbennem!” Láttátok a csodákat, részesei voltatok a nagy vendégségnek, és mégsem hiszitek el, hogy az vagyok, akinek az Atya mondott. Nem hitték, hogy

ő a Krisztus, a Messiás, az Isten Fia, de nem is érdekelte őket, hogy kicsoda ő, csak az érdekelte, mit lehet kapni tőle.

Jézus mindig fontos kérdésként kezelte az emberek testi szükségleteit. Több alkalommal jóllakatta őket, számtalan beteget meggyógyított. Sokszor odaállt kétségbeesett, reménytelen, csüggedt emberek mellé, hogy erősítse, bátorítsa őket. De ő annál sokkal többet hozott és kínált, mint amit igényeltek tőle. Ő magát az Édenkertben elveszített életet hozta vissza, és tette mindazok számára elérhetővé, akik övele közösségre jutottak. Ő önmagát kínálta fel mindenkinek. Ezért tereli itt is az emberek figyelmét a testiek-ről a lelkiekre, a mulandóról az örökkévalóra, az ő ajándékairól önmagára.

Az előbb idézett mondatot, hogy csak az kell nektek, amit kaptatok tőlem, így folytatja: „Munkálkodjatok ne az eledelért, amely elvész, hanem az eledelért, amely megmarad az örökéletre, amelyet az embernek Fia ad majd néktek.” A hallgatók akkor megkérdezték: mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgokat cselekedjünk? Jézus ezt felelte nekik: „Az az Isten dolga, hogy higgyetek abban, akit ő küldött.”

Jézus nem azért volt szomorú, hogy őt nem fogadták el, hanem azokat sajnálta, akik így szegények maradtak. Akik csak kapni akartak valamit tőle, de Jézus nélkül az élet-szomjuk megmaradt. Mert mi mindannyian valami olyanra vágyunk, amit csak az élő Krisztussal való találkozás, a benne való hit, a vele való közösség elégíthet ki.

Vajon nekünk mi kell? Most mi vonzott téged ide? Mire számítasz? Mit remélünk Jézustól vagy egy istentisztelettől? Kiben van ott az a szenvedélyes vágy, hogy: élő Krisztusom, veled akarok találkozni és az eddiginél sokkal szorosabb közösségre jutni. Szabad nekünk a szükségünket is sorolni, a legkisebbet is, meg egészen nagyokat, amiket ember nem tud teljesíteni. Minden szükségünkkel bizalommal jöhetünk a mi Megváltónkhoz. De minden szüksége csak annak fog kielégülni, aki őt igazán megismeri. Ne csak Jézus javai után vágyakozzunk! Ő maga kelljen nekünk!

2. A második dolog, amit Igénkből megérthetünk, az, amint az önmagával való személyes kapcsolatot Jézus az evés képével szemlélteti. Nagyon szemléletes a kép, mely azt mondja el, hogy igazából az lesz velem egygyé, amit megettem. Nem tűnik el, nem semmisül meg, hanem átalakul fizikai erővé, gondolattá, szeretetté és egyáltalán életben tart. Tudjuk, aki hosszú ideig nem eszik, az előbb-utóbb éhen hal. Az tart életben minket, hogy táplálkozunk.

Ezt a képet használja itt Jézus, és jó lenne, ha ezt jól megértenénk. Jézust enni azt jelenti, hogy őt mindenestől, feltétel nélkül befogadni. Elfogadni őt annak, akinek mondja magát, és akinek őt az Atya mondta sok száz ember füle hallatára: „Ez amaz én szerelmem fiam, akiben én gyönyörködöm.” (Mt 3,17)

Jézust enni e kép szerint azt jelenti, hogy vele bensőleg azonosulok, vele lelkileg igazán egygyé válok, szétválaszthatatlanul. Nem úgy, hogy hol egy vagyok vele, hol nem. Hol megyek a külön útjaimon, néha meg odakiáltok, vagy odanézek: vezessen engem az ő útján. Jézust enni azt jelenti: őt vállalni.

Jézust enni azt jelenti, hogy az ő életerői belénk áradnak. Aki ezt a kenyeret eszi – mondja – az él általam. Ahogy a táplálék életet, életben tart, munkaképessé tesz, úgy a Krisztussal való közösség adja az örök életet. Ez a kép, hogy ő az élet kenyere és őt enniünk kell, hogyha vele közösségben akarunk lenni, azt is szemlélteti, hogy olyan valóságosan adja nekünk önmagát, az ő életét, az ő erejét, mint amilyen valóságosan az ember megfogja az ételt, a szájába teszi, megeszi, és az egygyé válik vele. Azért nem pusztulunk el, mert eszünk. Az nem pusztul el lelkiképpen, aki Krisztussal ilyen közösségre jut.

Egyébként Jézus mindig erre az önmagával való közösségre hívott: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan!” „Kövessetek engem.” A Jelenések könyvéből olyan gyakran idézett mondat: „Íme az ajtó előtt állok és zörgetek, ha valaki meghallja az én szómat és meg-

nyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem.” Nem azt mondja Jézus: nagy prédikációt tartok nekik. Nem azt mondja el, mit rak fel az asztalra. A lényeg: bemegyek hozzá. Kész együtt lakni, együtt étkezni velünk, ami abban az időben a legteljesebb közösség kifejezése volt.

Van-e neked ilyen igazi közösséged az élő Krisztussal? Beszélteél ma vele? Úgy szoktatok-e beszélgetni Krisztussal, mint a hozzátok legközelebb állóval, olyan természetesen, olyan meghittén, olyan őszintén, olyan magától értetődően, bármikor, bárhol? Van-e Övele ilyen igazi közösségünk? Értjük-e őt és hisszük-e, hogy ő megértett minket? Ott van-e előtte az egész életünk? Tőle fogadtuk a tegnapi pontot, őreá figyelünk-e ma? Az ő kezéből várjuk-e a holnapunkat? Van-e igazi közösségünk vele?

3. A továbbiakban azonban fel kell tennünk azt a kérdést is: Miért ilyen kategorikus a János megfogalmazása. Mert kemények ezek a mondatok: Ha eszitek ez Emberfia testét és isszátok az ő véréért, akkor éltek. Ha nem eszitek és nem isszátok, nincsen élet ti bennetek. Mit jelent ez?

Jézus hallgatói között akkor is többen voltak, akik ezt szó szerint értették. Itt olvastuk: elkezdenek vitatkozni egymással, és ezt kérdezik: Hogyan adhatná ez nekünk a testét eledelül? Jogos a kérdés. Ha szó szerint értjük, akkor feltétlenül meg kell ezt kérdezni. Vajon így kell-e érteni?

Nikodémus is szó szerint értelmezte Jézus szavait, amikor Ő ezt mondta neki: hiába vagy Izráel tanítója, te magad is azért jöttél ide éjnek idején, mert nincs üdvösséged, és ez hiányzik. Csak akkor lesz, ha újonnan születesz. Mire Nikodémus megkérdezte: hogyan mehetek be anyám méhébe még egyszer, és hogyan jöhetek ki onnan? Szó szerint értette. A samáriai asszony ugyanígy. Azt mondja neki Jézus: aki abból a vízből iszik, amit én adok neki, soha többé meg nem szomjazik. Mire az asszony: add nekem, Uram, hogy ne kelljen idejárnom a kútra vízért. Szó szerint érti. Mind a három esetben nyilvánvaló, hogy Jézus nem szó szerint értette, amit mondott, hanem emberi fogalmakkal mutatott rá egy isteni titokra. Nem szó szerint értette azt, hanem valami fontos lelki igazságot egy hétköznapi képpel próbált kifejezni, szemléltetni. Ismerve a korabeli zsidó gondolkozást és vallásosságot, megértjük, milyen borzalom volt a hallgatók számára még csak rágondolni is, hogy valaki vért igyon. A Mózes törvénye tiltotta azt. Jézus nyilván nem így érti, a fejezet végén Ő maga utal arra, hogy ezt az egészet, amit mondott, lelkiképpen kell értelmezni.

Azt olvassuk a 63. versben: „a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet”. Mit jelent akkor ez, hogy lelkiképpen értsük ezeket a furcsán csengő mondatokat: „aki az én testemet eszi, és véretem issza”? Ez azt jelenti a samáriai asszony esetében, ahogy víz nélkül nincs élet, úgy a Krisztussal való közösség nélkül sincs örök élet. Nikodémus esetében: ahogy fogantatás és születés nélkül nem jön létre emberi élet, úgy a felülről való fogantatás – mert ezt jelenti ez a kifejezés: újonnan születni – és újjászületés nélkül sincs olyan új élet és új természet, ami Istennel kapcsolatban van és neki elfogadható.

Alapigénkben pedig ahogy a kenyér táplál arra, hogy életben maradjunk és dolgozni tudjunk, úgy a Krisztussal való szoros lelki, hitbéli közösség az egyetlen olyan táplálék, ami az igazi életet, az örök életet közvetíti, és Isten kezében használhatókká tesz minket. Az evésnek a furcsa képe különösen is érzékletessé teszi a teljes közösséget, az igazi egyesülést, az elszakíthatatlan eggyé válást.

Ez a csodálatos közösség valósulhat meg számunkra most itt, az úrasztalánál. De nem csak itt. Ugyanis, amikor hálaadással leülsz otthon a megterített asztal mellé, amikor mindennapi munkáid végzed az Ő nevének segítségül hívásával, amikor rábírod életed kisebb vagy nagyobb gondjait, sorsdöntő kérdéseit, bizonyosságod lehet: ő veled van, mert megígérte: „aki eszi az én testem és issza az én vérem, az én bennem lakozik és én is abban”. Ámen.

A Genezáret partján

Lelkigondozás lelkipásztoroknak

Jerry Bridges

Istenfélő élet

Isten jellemének felöltése (II.)

Kiegyensúlyozott növekedés

A kegyes jellemmel kapcsolatos ötödik alapelv a következő: *Törekedniünk kell arra, hogy minden olyan jellemvonásban növekedjünk, amely a Lélek gyümölcse közé tartozik.* Ez magában foglal olyan vonásokat, mint az együttérzés, béketűrés és alázat, amelyek nincsenek felsorolva a Gal 5-ben, de nyilvánvalóan az ő szolgálata eredményeként jelennek meg lelkünkben. Az istenfélő jellem kiegyensúlyozott. Egyenlő hangsúllyal mutatkozik meg benne a kegyes emberre jellemző kegyelmi tulajdonságok teljes színskálája.

Hajlamosak vagyunk azokat a vonásokat hangsúlyozni, amelyek saját vérmérsékletünknek leginkább megfelelnek. De a Lélek gyümölcse nem függ a vérmérséklettől; akkor alakul ki, ha a hívő ember a Lélek irányítása alatt és segítségével törekszik arra, hogy a keresztyén jellem minden vonatkozásában növekedjék.

Tim LaHaye író elmondja, hogy a görög orvos és filozófus, Hippokratész volt az, aki összeállította a vérmérsékletek, temperamentumok ma is széles körben használatos csoportosítását. Ő különböztette meg a kedélyes, szangvinikus alkatot, az akaratos, kolerikus vérmérsékletet, az érzékeny, melankolikus, és a hidegvérű, flegmatikus alkatot.

A szangvinikus személy könnyen válaszol arra a felhívásra, hogy örüljön az Úrban, vagy hogy legyen együtt érző és gyöngéd szívű. Ugyanakkor nehéznek találja, hogy önuralmat gyakoroljon, vagy hűségesen ellássa kötelességeit. Buzgóbban kell imádkoznia ezekért az utóbbi tulajdonságokért, és szorgalmasan törekednie kell rájuk. Mindenekfelett a legfontosabb, hogy meg legyen győződve arról, mennyire szükséges éppen ezeknek – a számára legnehezebb jellemvonásoknak – a kibontakozása és megmutatkozása az életében. Nem hozhatja fel kifogásként lelki lustasága igazolására, hogy „én már csak ilyen vagyok”.

Hasonlóképpen a kiegyensúlyozott, de gyakran érzéketlen, flegmatikus személy könnyen megérti és teljesíti a hűségesség alapelvét, de az öröm gyümölcset már nehezen termi meg. Ami engem illet, én ezzel az alkattal azonosítom magam. A hűség magas helyet foglal el az értékrendemben. Ha felelősséget ruháznak rám, általában nagyon lelkiismeretesen igyekszem teljesíteni. De különös figyelmet kell fordítanom az örömré. Néhány évvel ezelőtt Isten ráébresztett arra, hogy „Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és a Szentlélek által való öröm” (Róm 14,17). Rá kellett jönnöm, hogy az öröm az Úrban ugyanolyan fontos, mint az istenfélő jellem bármely más vonása.

Ezen kívül még azoknak a jellemvonásoknak is tovább kell fejlődniük a Lélek közreműködésével, amelyekre természetünknel fogva hajlamosak vagyunk. Istennek

megvan a módszere arra, hogy olyan helyzetbe vigyen minket, amelyek jellemünket azokon az oldalain próbálják meg, ahol erősnek érezzük magunkat, azért, hogy a gyümölcs ne magunktól, hanem a Lélektől származzék. Például a természeténél fogva lelkiismeretes, megbízható személy hirtelen nem teljesíti amit elvárnak tőle, mert az nem áll érdekében, vagy kényelmetlen a számára. Az istenfélő ember azonban akkor is megtartja szavát, ha az áldozatba kerül.

A kolerikus egyén képtelen megérteni, hogy mások miért nem tudnak uralkodni magukon. Általában akkora önfegyelme van, hogy az istenfélő jellemnek ezzel a vonásával látszólag már természetből fogva rendelkezik. De ha istenfélelméből kifolyólag törekszik arra, hogy a Lélek minden gyümölcse megmutatkozzék az életében, akkor könnyen elszomoríthatja az a hajlama, hogy másokkal szemben türelmetlen és erőszakos legyen.

A melankolikus ember általában érzékeny mások szükségére, bánatára, és kapcsolataiban gyakran vállalja az önfeláldozó magatartást. Ugyanakkor érzékeny, hajlamos arra, hogy kritizálgasson, nehezebbre esik megbocsátani másoknak. Ezért különösen szüksége van arra, hogy a Szentlélek segítségét keresse ezeken a területeken.

Nem a különböző vérmérsékletű alkatok amatőr pszichológiai elemzése a célom. Csupán annak bemutatása, mennyire különböző módokon és mértékben van szükségünk a Lélek gyümölcseinek megmutatkozására az életünkben. Az alapelv, amelyet meg kell tanulnunk és alkalmaznunk, a következő: *A mi felelősségünk, hogy az istenfélő jellem minden vonása egyensúlyban mutakozzék meg az életünkben.* Egyes vonások sokkal nehezebben alakulnak ki, mint mások. Ezekhez több imádkozás és odaadó figyelem kell részünkről, hiszen ez az ára annak, hogy növekedhessünk az Isten-képüségben.

Folyamatos növekedés

Az istenfélő jellemmel kapcsolatos hatodik alapelv ez: *A növekedés minden egyes területen folyamatos, és sohasem fejeződik be.* Még Pál apostol is felismerte ezt saját életében. Miközben arról ír, mennyire vágyik megismerni Krisztust, és olyanná lenni, mint ő, ezt mondja: „Nem mintha már elértem volna mindezt, vagy már célnál volnék, de igyekszem...” (Fil 3,12) A börtönben, apostoli pályafutásának vége felé, még mindig igyekezett, minden erőfeszítést megtéve azért, hogy folyamatosan növekedjék Krisztus ismeretében és a hozzá való hasonlóságban.

Még azokban a vonatkozásokban is, ahol már növekedést tapasztaltunk az életünkben, szükség van a további fejlődésre. Pál azt írta a thesszalónikai keresztyéneknek az első levelében, hogy Isten megtanította őket egymást szeretni, és valóban, minden testvér iránt gyakorolták a szeretetet egész Macedóniában. Ez komoly dicséret! De Pál nem elégedett meg ezzel. Így folytatja: „De' kérünk titeket, testvéreim, hogy még inkább gyarapodjatok ebben” (4,9.10). Keresztyén jellemünk fejlődése egészen addig nem fejeződik be, amíg Krisztushoz nem megyünk, és vele együtt nem leszünk, teljesen átalakulva az ő hasonlatosságára.

Az istenfélő jellem növekedése nemcsak folyamatos és sohasem teljes, hanem elengedhetetlenül szükséges is a lelki élethez. Ha jellemünk nem fejlődik, akkor visszafejlődik; a lelki életben soha nincs megállás. A gyakorolni szó, amellyel Pál figyelmezteti Timóteust: „gyakorold magad a kegyességben”, csak négyszer fordul elő az Újszövetségben: 1Tim 4,7; Zsid 5,14 és 12,11, valamint 2Pt 2,14. Ezek közül három esetben ennek a gyakorlásnak az eredménye pozitív, és Istent dicsőíti.

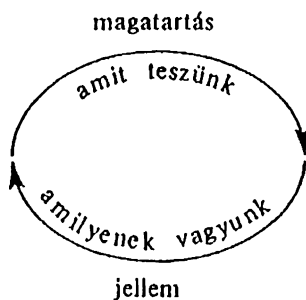
Nézzük meg azonban a negyedik szakaszt, a 2Pt 2,14-et! A szöveg összefüggésében Péter reflektorfénybe állítja a hamis tanítókat, és figyelmeztet veszélyükre. „Szívük gyakorlott a kapzsiságban” – mondja róluk.

A Péter szóhasználatából levonható következtetés eléggé kijózanító. Teljesen félrevezethetjük magunkat, és a rossz magatartásformákat is ugyanúgy begyakorolhatjuk. Ezt tették a hamis tanítók. Annyira elmerültek a kapzsiság *gyakorlásában*, hogy szakértökké váltak benne – szívük (egész belső világuk) átítatódott vele!

Így tehát van egy irány, amelyet jellemünk fejlődése nap mind nap felvesz. A kérdés ez: milyen irányba fejlődünk? Az istenfélő, vagy az istentelen jellem irányába? A szeretetben, vagy az önzésben; a nyers megnyilvánulásokban, vagy a türelemben, a mohóságban, vagy a bőkezűségben; a becsületben, vagy becstelenségben; a tisztaságban, vagy a tisztátalanságban? Mindennap az egyik vagy a másik irányban „eddzük” magunkat gondolataink, kimondott szavaink, döntéseink, cselekedeteink által.

A jellemnek ezt az állandó egyik vagy másik irányba való fejlődését a Róm 6,19 is tanítja. Pál arról beszél, hogyan adták át magukat a rómaiak régebbi életükben a bűn és az *egyre növekvő gonoszság* szolgálatára (angol ford.). A legjobb úton haladtak afelé, hogy a gonoszság jól képzett szakértőivé váljanak. Most azonban, mondja Pál, miután megszabadultak a bűn rabszolgaságából, föl kell ajánlaniuk testüket az igazságosság szolgálatára, *hogy szentek legyenek*. Az igazságosság itt a jellemnek a cselekedetekből következő állapotára vonatkozik; a helyes cselekedetek vagy az engedelmesség szentségre vezet. Természetesen mind a cselekedetek, mind a jellem a Szentlélek munkájának a gyümölcse, de ő akkor munkálkodik, amikor mi dolgozunk, és mi azért vagyunk képesek dolgozni, mert ő munkálkodik bennünk.

Rendkívül szoros a kapcsolat a viselkedés és a jellem között. Az idő folyamán az ismétlődő cselekedetek, a viselkedés kialakítja a jellemet. Ezt tanítja a 2Pt 2,14 és a Róm 6,19. De igaz az is, hogy a jellem meghatározza a cselekedeteket. Olyanokká válunk, ahogy viselkedünk. Aszerint viselkedünk, amilyenek vagyunk. Ezt az igazságot egy körrel mutathatjuk be, amelyet két egymásra mutató félkör alakú nyíl alkot:

Magatartásunk mindig is tápot ad jellemünknek, de a jellem is táplálja magatartásunkat. Pál esete, amikor hajótörést szenvedtek Málta szigetén, jó példával szolgál erre a kapcsolatra. A sziget lakosai tüzet raktak a fázó és esőben átázott hajótörötteknek. Lukács leírja az Apostolok Cselekedetei 28-ban, hogy Pál felnyaláboltt egy csomó rőzsét, és ahogy azt a tűzre vetette, egy kígyó mászott ki a rőzse közül, és a kezébe mart. Ilyen szerencsétlen körülmények között, a hajótörés után, ugyan miért kellett törődnie azzal a tűzzel, amit úgyszólván mások raktak, és amire mások vigyáztak? Miért nem üldögélt csak a tűz mellett, magát melegítve? Azért, mert jelleméhez tartozott, hogy szolgált (Lásd ApCsel 20,33–35 és 1Thessz 2,7–9). Nagyon is megtanulta Jézusnak a tanítványok lábának megmosása által adott leckéjét. Mivel Pál jellemébe beleygőkezett a szolgálat, ösztönösen elkezdett rőzsét szedni. Valószínűleg mégcsak nem is fontolgatta, mit tesz. Egyszerűen csak azt tette, ami szolgáló lelkületéből akkor adódott.

Mivel a viselkedés meghatározza a jellemet, a jellem pedig a viselkedést, életbevágóan fontos, feltétlenül szükséges, hogy a kegyességet minden nap gyakoroljuk. Ezért mondja Péter: „Minden igyekezetekkel törekedjétek arra, hogy hitetekben mutassatok kegyességet” (2Pt 1,5.6). Az istenfélő jellemre való törekvésben nem szabad leállni még egy pillanatra sem. Minden nap, amikor nem gyakoroljuk a kegyességet, egyre inkább hozzáidomulunk a bennünket körülvevő kegyetlen világhoz. Nyilvánvaló persze, hogy jelenlegi kegyességünk nem üti meg a bibliai mércét. Ennek ellenére teljes erőnkkel igyekezzünk arra, hogy megismerjük Krisztust, és olyanok legyünk, mint ő!

Fogalmazz meg ésszerű elvárásokat!

Van egy nagyon fontos igazság, amelyet szem előtt kell tartanod, ha törekszel az istenfélelemre. Máskülönb a következő fejezetek az istenfélelemről eléggé elcsüggeszhetnek. Amint az istenfélő jellem tizenkét különböző vonását tanulmányozod, amelyek mindegyikét különböző módon lehet gyakorolni, könnyen arra a következtetésre juthatsz, hogy legalább néhány tucat olyan területet kell feljegyezned, ahol növekedned kell a keresztyén jellemben.

Ne ess bele ebbe a csapdába! Az lesz az eredménye, hogy lelki energiáidat túlzottan széles területre szóród szét. Erőfeszítéseid céltalanok, szétszórtak lesznek és csak elfecsérled erődet, valószínűleg egyik területen sem érve el jelentős eredményt. Ezt azután az ördög felhasználja arra, hogy elbátortalanítson és elcsüggyessen.

Pál apostol kétszer is úgy írja le a keresztyén embert, mint akit a Szentlélek vezet (Róm 8,14 és Gal 5,18). Mindkét szakasz olyan vezetésre vonatkozik, amely nem egyes döntéseinket, hanem magatartásunkat és jellemünket érinti. Ha a Lélek vezet bennünket, megöldököljük a test gonosz cselekedeteit, és nem teszünk eleget bűnös természetünk vágyainak.

A Szentlélek *objektív* módon vezet végig az Ige általános tanításain. Azonban *személyesen* is vezet, amikor egyes igeverseket elménkbe idéz, alkalmazva azokat életünk adott helyzeteire. Így mutatja meg, hogy egy adott időben mire figyeljünk oda; így vezet el arra, hogy felállítsuk a gyakorlati teendők fontossági sorrendjét. És ezt a fontos igazságot kell jól megragadnunk, miközben az istenfélő élet titkát kutatjuk.

Amikor az istenfélő életről szóló további fejezeteket olvasod, kísérd figyelemmel ezeket az alapelveket! Próbáld meg kívülről megtanulni legalább egy igeverset minden egyes jellemvonással kapcsolatban, hogy magadban elraktározhasd, mi is a Biblia lényegi tanítása ezekről! Az igeszakaszok azután, ha elmédben rögzödtek, kéznél legyenek a Szentlélek számára, amikor a gyakorlatban alkalmaznod kell őket.

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre

Bartos Károly
Kolozsvár–FIKE

Pereskedjetek a megfelelő fórumon!

Alapige: 1Korinthus 6,7
Bibliaolvasás: 1Korinthus 6,1–7

I.

Kedves testvéreim! Szoktatok ti „belefeledkezni” a Szentírásba? „Engeditek”, hogy Isten – szavai által – néha megragadjon? Én azt hiszem, hogyha ezzel a „könnyvel” kapcsolatban kívánhatok nektek valamit, ami jó, amit érdemes megélni, az ez: éljétek meg az Isten szavaiba való érzelmi és értelmi „belefeledkezés” csodáját.

Miért fontos az „érzelmi belefeledkezés”? Azért, mert akkor tapasztalhatjuk meg azt, hogy a Szentlélek segítségével a Szentírás valóban életet formáló, életet alakító könyv lehet! Igen ám, de van egy másik lehetőség is, az „értelmi belefeledkezés”, és ez az, amitől félünk. Emlékszem, a Teológián mennyire viszolyogtam a bibliakritikától! Jöttek a nagyokos bibliakritikusok, ízekre szedték a Szentírást, és mi teológus-tanoncok kétségbeesett arccal sunyítottunk, hogy „Jaj, Istenem, mi lesz a mi pirinyó, apró-kis hitünkkel?” Pedig olyan „könny” ez, amibe „értelmileg” is érdemes néha „alámerítkezni”! Tudod, hogy világirodalmi remekműveket tartalmaz?! (Énekek Éneke, A Szeretet Himnusza.) Tudod, hogy megtalálható benne az eredményes csoport-vezetés pszichológiai alapszabálya?! (Mózes–Áron /irányító-lelkigondozó/ páros vezetése.)

Én e szent lapokat forgatva legjobban azt csodálom, ahogy Isten a szellemi-lelki növekedés során elvezeti az embert a teljes és végleges istenkép kialakulásáig. Kezdetben ott van az „őszövetségi Isten”, egy szigorú, hatalmas Zeus-kaliberű személy, aki a Sion hegyéről „dobálja a villámokat”, majd az újszövetség lapjain megjelenik az a Jézus, aki a Golgota keresztnél így fogalmaz: „bocsásd meg Atyám, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek!” Ne értsük félre! Nem arról van szó, hogy más az Újszövetség és más az Ószövetség Istene, hanem sokkal inkább arról, hogy létezik egy emberi szellemtörténet: Az ember (és az emberiség) a Szentlélek munkájának következtében szellemileg, lelkileg növekszik, bejárja a szellem-lelki „evolúció” útját és közben egyre többet ért meg (persze ez még mindig nagyon kevés)! Isten csodás, megfoghatatlan lényegéből.

Főleg azért gyönyörködök, szívesen ebben a különleges szellemi útban, mert saját életemben is megtapasztaltam. Én háromszéki ember vagyok és ott „a jó-öreg, haragos Isten” lakik. Olyan világ az, ahol még az 1700-as (!) évek elején is az „Öregisten” nevében (semmi köze a Szentháromság Atya Istenéhez, hiszen ez egy ősmagyar istenség!) esküdtek fel őseink II. Rákóczi Ferenc fejedelem zászlaja alá! Tehát ilyen kulturális közegből érkezem. Aztán jóval később, második lépésben – teológus koromban – jutottam el napjaink divat-istenéhez, az „olcsó kegyelem” urához. Nem tudom, hogy látta-e valaki közületek a Dogma című filmet? A film elején egy katolikus püspök arról beszél, hogy a katolikus egyház régi szimbóluma – a megfeszített Krisztus

– túl morbid és idejétmúlt, majd leleplezi az „új szimbólumot”, ami nem más, mint egy felemelt hüvelykujjú, mosolygós Jézus, a „Krisztus haver” Ez napjaink csöpögős keresztyénsége: Szeretjük egymást, egymás nyakába folyunk, nincs tartásunk, nyáladzunk, „veregetjük Isten vállát” ..., „Krisztus haver”! Hát ez is a folyamat egy lépcsőfoka lehet, de Isten kegyelméből nem ez az utolsó lépcső! Most már picit teljesebben látom a dolgokat. *Isten a szeretet Istene, de szeretetének nagy ára van: önmagát adta értünk a Golgota keresztnél!* (Gal 1,4) Olyan Urunk van, Aki rendszerető Isten, aki renddel szeret és rendért szeret! Magyarul: ha kiesik a rendből, szeretetből, úgy „nyakon legyint”, hogy csillagokat látok! Nézd meg testvérem, hogy milyen szépen működik az univerzum! De a renddel szerető Teremtő Úr nem csak fizikai, hanem lelki, pneumatikus törvényeket is helyezett a világba, és érdemes azokat betartani. Ha pedig valaki nem teszi, akkor fejjel megy a falnak!

II.

Most pedig engedjétek meg, hogy ezt az Igét, amit ma itt felolvastam, saját egyéni, szellemi utam jelenlegi pontjáról közelítsem meg. Nem az ószövetségi Isten felől, nem a „csöpögős” vagy „siránkozó Jézus” felől, hanem a világtéremtő és újjátéremtő Ura felől, Aki renddel szereti az életemet.

Pál apostol, természetesen a Szentlélek vezetése alatt, hatalmasat koppint a korinthusi gyülekezet orrára: „fiacskáim, mi van veletek, folyamatosan torzsalkodtok, törvénykeztek, szidjátok egymást? Ráadásul törvénykeztek! Illik ez a Krisztus tanítványaihoz?”

Mielőtt kibontanók az üzenetet vizsgáljuk meg, hogy milyen „közegben” hangzanak el az apostol szavai? A korinthusiak görögök és száz százalékosan meghatározza őket kultúrájuk. Bercele szerint a görög „természetéből fakadóan és jellegzetesen” pereskedő nép. „Szórakozás és időtöltésképpen járnak a törvényszékre, egy-egy görög városban többé-kevésbé minden ember ügyvéd volt...” (D. Prior: *Pál első levele a korinthusiakhoz*. Hannat kiadó, 122.) Első lépésben tehát adott az „okostóniság”, mindenki lángelme, mindenki mindenbe beleüti az orrát.

Igen ám, de a korinthusiak nemcsak görögök, hanem kiváltságos görögök voltak! Városuk egy 6 km széles földszíven helyezkedett el, egy olyan földszíven, ami abban az időben egyetlen összekötője volt Észak- és Dél-Görögországnak. Két hatalmas világ egyetlen kapcsolópontja volt a település! Ha valaki az egyik helyről a másikra akart jutni, nekik fizetett adót! Ha egy kereskedő nem akarta körbehajózázni az egész Dél-Görögországot (ez mintegy 300 kilométeres többlettutát jelentett volna!), nekik fizetett, hogy hajóját a szárazföldön át a város egyik kikötőjéből a másikba – ami már a kontinens túlsó oldalát jelentette (!) – vontassák! Tehát kiváltságos helyzetben levő, dinamikus, hivalkodó, kemény, öntudatos, vetélkedő emberek voltak a korinthusiak, és zsebükben volt a fél Görögország.

Egy picit olyanok voltak, mint mi, mert mi is ilyenek vagyunk: dinamikusak, versengők, öntudatosak, olyan emberek, akik minden szinten tisztában vannak a jogaikkal! Jogai vannak a főnöknek, jogai vannak a beosztottnak. Jogai vannak a klérusnak, jogai vannak a laikusnak. Jogai vannak a férjnek, a feleségnek, a gyereknek. Jogai vannak az egyetemistának, jogai vannak a nőnek, jogai vannak a négernek és maholnap jogai vannak a delfinnek is. Ráadásul imádunk pereskedni! Van a Discovery-n egy szimpatikus néger figura, ügyvéd, közreműködésével élő-egyenesben sugározzák sokak szemetét (peres ügyeit). Én nem szeretem az ingyen-cirkuszt, hát átkapcsolok a

Dunára....ott éppen Gyurcsány szapulja Orbán Viktort. Váltak! A RTV-n arról szerzek tudomást, hogy a román miniszterelnök zsebre vágott egy fél hadiflottát.

Olyanok vagyunk, mint a korinthusiak, vádaskodunk, perlekedünk, pereskedünk. Sokáig, azt hittem, hogy én majd képes leszek kivonni magam az ilyen jellegű dolgok alól, aztán egy reggel ott várt a postaládámban a rendőrségi beidéző! A szomszéd-asszonyom jelentett fel amiatt, hogy éjjel 1 óraker „recsegett az ágyam” Mit mondjak...? Éjjel egykor nem szoktam tornagyakorlatokat végezni, ráadásul már többször is panaszkodott, és én az egyik ilyen alkalommal meghívtam „ágyvizitre” „Bemutattam” neki az ágyamat, rá is álltam, ugrottam is rajta kettőt, jó, egészséges holland ágy, nincs benne rugó, meg se nyikkant. Sebaj... ő attól még nyugodtan feljelentett! Testvéreim, ilyenek vagyunk, ilyen társadalomban élünk. Mint a korinthusiak. Sőt...! Ők egy picit együgyűek voltak. Infantilis módon – talán azt is mondhatnám, hogy –, gyermeket perverzítással bíraskodtak és törvénykeztek, de mi felnőtt emberekként, felnőtt társadalomként estünk át a ló túlsó oldalára, és ez már beteges perverzió. Nyugodtan állíthatom tehát: ha valakik számára valaha is aktuális volt ez az Ige, akkor mi vagyunk azok. Nekünk mondja most az apostol: „fiacskáim, szálljatok magatokba, és ne pereskedjete egymással! Testvérek vagytok, vagy nem vagytok testvérek!? Döntsétek el!”

III.

Mielőtt továbbmennénk, szeretnék tisztázni egy dolgot: Pál apostolnak nincs semmi baja az államapparátussal. Hogyha felütitek a Római levelet, a 13. részben azt olvashatjuk, hogy a felsőbbtség Istentől van. Isten rendelte fölénk, vessük alá magunkat, engedelmeskedjünk neki. Az apostolok cselekedeteiről szóló könyv pedig arról tanúskodik, hogy amikor a zsidók meg akarják ölni, ő is használja az állam által biztosított védelmet és római állampolgárságára hivatkozik. Tehát szó sincs arról, hogy ez az ember nem élhet a törvényszék adta jogával. *Pál szavainak a lényege: testvér testvérral ne pereskedjen!*

Egyszerűen így tudnám ezt megfogalmazni: különbség van aközött, hogy a Krisztus testén belül, vagy egy keresztyén és egy „világi” között folyik a pereskedés! Mert igenis, az embernek joga van az önvédelemre! Ha a másik el akarja venni a házat, az országot, a páromat, a gyereket, nekem jogom van arra, hogy törvényes úton megvédjem magamat és a szeretteimet. Abban az esetben, amikor az a „másik” egy hitetlen ember! Ellenben amikor egy „testvér” jön oda, hogy „lecsapja kezemről a nőt”, akkor, ...akkor azt mondom, hogy tessék, itt van, vidd el a másik nőt is! Igaz? Vagy amikor egy „testvér” lopja el a szemináriumi dolgozatomat, akkor azt mondom, hogy: „nem baj, itt van az államvizsga dolgozatom is, vidd, ha szükséged van rá”! Nem?!? Túl a viccen, Jézus Krisztus a Hegyi Beszédben tényleg így fogalmaz: hogyha valaki megüti a jobb arcodat, tartsd oda a bal arcodat is, vagy ha valaki elveszi a felső ruhát, akkor add oda az alsó ruhát is, ha valaki elvisz egy mérföldre, menj el két mérföldre! Lehet ezen nevetni, de ez így van emberek! Tehát idegennel, Krisztus nélküli emberrel szükség esetén pereskedhetek és törvényszékre mehetek, de ha valahol „kötelező” a mi Urunk szigorú törvénye, akkor az a gyülekezet. A gyülekezetben nincs „appeláta”! Még akkor sincs, ha belehalsz! Add oda az alsó ruhát is! Add oda a házadat is! Add át az ösztöndíjadat is, ha el akarja venni! Hogy közben gyomorgörcsöd lesz, mert a te drága „testvéred”, aki szembemosolyog a gyülekezetben, valóban él a lehetőséggel...? Na és? Vajon Jézus Krisztus hogy érezhette magát, amikor rátették a töviskoronát?!? Vagy közben gyomorfekélyed lesz? Jézus vajon jól érezte magát, amikor megostorozták?

Vagy egy ügyes kicsi rákos daganat kezd kifejlődni a gyomrodban, ami szép lassan átszövi az egész szervezetedet, mert a szeretet hosszútűrő...? Na és? Jézus Krisztus is meghalt a Golgota keresztyén és Ő mondta azt, hogy nincs nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja a felebarátaiért!

IV.

Drága testvéreim, ne szaladjatok ki a templomból! Lehet, hogy keményen és sarkítva fogalmazok, de érdemes elgondolkoznunk azon, hogy vajon miért nem szabad nekünk egymást törvényszékre adnunk? Pál így fogalmaz: „egyáltalán már az is gyarlóság tibenetek, hogy törvénykeztek”

A magyar gyarlóság szó puha. Az eredeti szöveg tartalma ennél sokkal keményebb! Az itt található görög szó jelentése: csőd, kudarc, fogyatékoság, vereség, elvesztés. Tehát: „már az is csőd, kudarc, fogyatékoság, vereség, hogy közöttetek feszültségek vannak” Vajon miért mondja ezt Pál? Azért, mert abban a pillanatban, amikor két testvér egymás torkának szökik, képtelenek betölteni a küldetést. A Korinthusbeliekhez írott első levél első részének 2. versében azt olvashatjuk, hogy mi szentek vagyunk. Amikor utálod a másikat, és legszívesebben befojtanád egy kanál vízbe, akkor szent vagy testvérem? Nem hiszem! Ugyanott a 9. vers így fogalmaz: „közösségben vagyunk Krisztussal” Amikor én átokszoltárt mondok a másakra, úgy, ahogy Dávid átokszoltárokat mondott Saulra (nagyon jó volt ebben a műfajban!), akkor én közösségben vagyok Krisztussal? Alig hiszem! Vagy itt van a 34. versben, hogy a keresztyén ember az Isten bölcsességének az ismerője. Amikor XY-nal nem tudom átbeszélni és megoldani a problémáimat, akkor elmondhatom azt, hogy ismerjük és használjuk Isten bölcsességét? Megbuktunk a keresztyéni hivatásunkban! Azt hiszem ez is elég lenne ahhoz, hogy elgondoljunk az apostol szavain. De itt többről van szó. Félve mondom ki, mert könnyen félremagyarázható, de lényegében igaz: amikor feszültségek vannak a közösségben, „megbukik” Krisztus, megbukik Krisztus ügye! Testvéreim, azt hiszem mindannyian tudjuk, hogy a közösség, a gyülekezet Krisztus munkája a Szentlélek által.

A szakadás, a feszültség pedig a Sátáné. Amikor szép mosolyok mögött gyűlöljük egymást, akkor ki győzött? Jézus? Amikor két keresztyén testvér életében jogszolgáltatás van és nem „igazság-szolgáltatás”, akkor Krisztus győzött? Gondolom egyetértünk abban, hogy az én részigazságom, szubjektív, relatív igazságom az nem a krisztusi igazság! Öt milliárd lejjel megtámogathatom, és Kolozsvár tíz legjobb ügyvédje állhat a hátam mögé, de az akkor sem az Igazság győzelme!

Érthető tehát az apostol aggodalma! És az is érthető, hogy nem elégszik meg ennyivel, hanem így folytatja üzenetében, és nem szó szerint idézem a szavait: Nem elég az, hogy megbuktatok küldetésetekben, mindezt még nagydobra is veritek? Azt akarjátok, hogy rajtatok csámcsogjon az egész hitetlen világ? Beszéltek az abszolút igazságról, és közben pont olyanok vagytok, mint mindenki más! Nevetségessé akarjátok tenni magatokat és nevetségessé akarjátok tenni Krisztust?

Én egy nagyon szomorú helyen voltam segédlelkész. A principális elcsúszott és óriási kalamajka lett belőle. A presbitérium először támogatta, aztán – érhető okokból – ellene fordult, végül pedig törvényszék elé került az ügy. Láttatok volna a médiát, főleg a román sajtót! Bármilyen történt, azonnal megjelent, csorgatta a nyálát, és közben keményen torzított. De gondoljunk csak arra, milyen csemege volt sokaknak az, amikor néhány katolikus lelkészről kiderült, hogy pedofil, vagy hogy egy apácázárda tele van homofiliás hölgyekkel. Mindig akadnak olyan emberek, akik alig várják, hogy nevetségessé tehessék Krisztus ügyét! Pál azért kérdezi: fiacskáim, ti tényleg ezt

akarjátok? Hogy rajtatok és Mesterünkön neveljen az egész világ? Akkor inkább legyen gyomorgörcsötök vagy gyomorfekélyetek! Vagy nőjön bennetek a rákos daganat, de ezt nem tehetitek!

V.

Ezelőtt öt évvel körülbelül ennyit mondtam volna nektek erről az ígéről, de Isten kegyelme azóta tovább nyitogatta a szemeimet és most – a rendet szerető és a renddel szerető Istent ismerve – néhány gondolatot még szeretnék hozzátenni az elmondottakhoz. Az általam felolvasott 7. vers ugyanis csak része egy egységes, gyönyörű gondolat-sornak, ami a 6. rész első versével kezdődik: „Merészel valaki tiközületek, ha peres dolga van a másikkal, az igaztalanok előtt törvénykezni és nem a szentek előtt?” Az utolsó négy szót szeretném kiemelni: „...nem a szentek előtt?”

Pál apostol jól ismeri az embert! Ha nem is örül neki, természetesnek tartja, hogy a gyülekezetben is vannak konfliktusok, és csak annyit kér, hogy tanuljuk meg a problémáink „más síkon”, más fórumon történő kezelését! „Igaztalanok előtt – most ez nem erkölcsi, hanem teológiai jelző! – Krisztusban meg nem igazítottak előtt pereskedtek? Hát hol vannak a gyülekezetetek bölcssei?”

Érdemes erre a kérésre odafigyelni. Azt állítjuk, hogy Krisztus teste vagyunk és valljuk, hogy azzá csak a Szentlélek munkálkodó jelenléte által lehetünk! ...és ha Ő jelen van, akkor – hisszük, hogy – ott vannak az ajándékai is, köztük a bölcsesség ajándéka! ...de ha „birtokoljuk” a bölcsességet..., akkor miért nem tudjuk magunk között megoldani a konfliktusainkat?!?

Végzett értelmiségiekként majd tagjai lesztek egy-egy gyülekezetnek, és nincs olyan gyülekezet, ahol ne lennének konfliktusok, félreértések, problémák. Az utóbbi időben két keresztyén találkozón és egy lelkeszertekezleten vettem részt, és mindhárom alkalom témája a kommunikáció és a konfliktuskezelés volt, tehát nagyon aktuális a téma. Jó lenne, ha nem így lenne, de maradunk a realitások talaján! Pál is ezt tette. A feszültség tehát ember és ember, testvér és testvér között szinte „természetes” A kérdés csak az: képesek vagyunk-e más síkon történő konfliktuskezelésre? Van itt ebben a gyülekezetben olyan személy, akinek az életében látod úgy kiáradni Isten kegyelmét, bölcsességét, hogy bármikor segítségét mernéd kérni egy félreértés kezelésében? Vagy bízol annyira a „FIKE-presbitériumban”, hogy akár testületként is segítségül hívd egy „peres” ügyed megoldásában? Testvéreim, igen-igen fontos kérdés ez! Látunk magunk között olyan embereket, akikben ott van ez a bölcsesség, vagy működik annyira a lelki látásunk, hogy képesek legyünk felismerni egy-egy személy Istentől kapott ilyen jellegű képességeit? Mert Pál erre biztat: ne menjetek világi törvényszékre, oldjátok meg – a Szentlélek vezetése által – magatok között!

VI.

Láthattuk tehát, hogy sokkal többről van szó ebben az ígében, mint amire első olvasás után gondoltunk volna. Pál nem a pereskedés ellen, hanem ügyeink megfelelő szinten történő kezelése mellett érvel. Egy gondolat erejéig azonban még szeretném mélyíteni az üzenetet, mert a más szinten történő kezelés nemcsak lehetőség, nemcsak kibúvó, nemcsak kiskapu a bűnös, gyarló, esendő ember számára, hanem feladat.

Engedjétek meg, hogy még két igeverset felfrissítsek a liturgus-társ által felolvasott hatodik részből (1Kor 6,2–3): „nem tudjátok-e, hogy a szentek a világot ítélik meg? Nem tudjátok-e, hogy angyalokat fogunk ítélni?” – Drága testvéreim, azt mondja az apostol, hogy odaát, abban a bizonyos pneumatikus dimenzióban, ami itt van

láthatatlanul körülöttünk, az Utolsó Ítélet alkalmával – amiről a Jelenések könyvében vagy Dániel könyvében bővebben is olvashatunk – mi is részt fogunk venni az ítékezésben! Tudom, hogy ez szokatlan gondolat, hiszen olyan sokszor idézzük a Szentírásnak azt a tanítását, hogy egyedül az Úr az igazi bíró, bízunk rá a törvénykezést, mi pedig ne ítélkezzünk, de Pál apostol itt mégis felcsillantja ezt a különleges lehetőséget. Persze, nem szabad ezt félreérteni. Nem arról van szó, hogy mi leszünk azok a bennfentesek, akik a Bárány mellett ülve, tanácsadóiként majd a fülébe súgjuk, hogy ki fölött, hogyan ítélkezzen, de Pál szavai alapján az egyértelmű, hogy a mi Urunk az ítélet során valami módon minket is fel fog használni.

Egy általam igen tisztelt budapesti orvosprofesszor – Pilling János – behatóan tanulmányozta a halál-közeli élmények jelenségét. Kezdetben azt szerette volna bebizonyítani, hogy az egész nem több, mint hallucináció, de ma már – kutatásai következtében – másképp gondolkodik, és azt állítja, hogy rossz híre van számunkra: az örökkévalóságban is tanulni kell! Miután átkerültél az „aranyvárosba” – első lépésként – árad beléd a mennyei tudás. Érdekes gondolat, nincs benne a Szentírásban, nem kell ebbe most belekapaszkodni, elégedjünk meg annyival, amit Isten nekünk az Ő Igéjében kijelentett, hiszen az is éppen elég... nem kevesebb annál, hogy nekünk itt és most, ebben az életben, a Szentlélek vezetése alatt meg kell tanulnunk – személyes és közösségi ügyeinkben – felelősséget vállalni! Ne pereskedjete! Ne rohanjatok a világi törvényszékre! Legyetek mindent megbeszélő, átbeszélő, bátor, problémákkal szembenéző emberek a Jézus Krisztusban. Mert a Szentlélek ezt a lehetőséget nekünk felkínálja. Nem tudjuk pontosan, hogy mire, de a szeretet renddel is szerető Ura valamire készít. Ami itt elkezdődik, ott majd folytatódik és kiteljesedik! Ámen.

Rádióprédikáció

Bányai László
Bukarest II.

Jézus az élő víz forrása

Alapige: János 4,5–15

A zsidó nép számára kellemetlen volt, hogy a samaritánusok Izráel földjének közepén laktak. Amikor a nagy ünnepeken Galileából Jeruzsálembe kellett menni, a rövidebb út Samárián keresztül vezetett. De nem ezen az úton mentek, mert a galileai zsidók nem akartak Samárián keresztül utazni. A samaritánusok földjén keresztül vezető út ráadásul veszélyes is volt. Mert a samaritánusok néha megtámadták a zsidó utazókat, kifosztották őket mindenükből, sőt, bántalmazták is őket. A samaritánusok és zsidók ellenségek voltak. Zsidó ifjú sohasem vett el samáriai leányt, és fordítva. Ha mégis megtették, a zsidó főpapok kizárták őket a közösségből. Így egyre nőtt a gyűlölet a zsidók és a samaritánusok között.

Jézus útnak indul Galileába. Ő azonban nem a Jordánon túli részen utazik, hanem a samaritánusok földjén át. A zsidók gyűlölik a samaritánusokat, de az Úr Jézus nem. Ő a megvetett samaritánusokért is jött. Tanítványaival együtt halad át az ellenséges földön. Meleg van, és az út fárasztó. Elérkezik egy samaritánus faluhoz, melynek Sikár a neve. A falu közelében egy forrás van, melyet még Jákób ásott. Ennél a régi forrásnál til le Jézus és itt történik a csodálatos esemény.

A samáriai asszony a Jákób kútjánál találkozott Jézussal. Jézus számára a köznapi találkozások drága alkalmak voltak egy-egy emberi élet megmentésére és nagy igazságok kijelentésére. Ő csodálatosan meg tudta találni a kapcsolatot az emberi szívhez. Mivel kezdte a beszélgetést a samáriai asszonnal? Azzal, ami ezt az asszonyt a legjobban érdekelte: a vízzel. És ebből a vízből, mint képből vezeti az asszony gondolkodását egy magasabb szintre: az élő vízre, az örök élet vizére. Van olyan víz, amelyre a lélek szomjazik és szomjan vész, ha nem iszik belőle. És amikor erről a vízről beszél Jézus, az asszony egészen elfelejtette a vallási és nemzeti különbséget, melyekről Jézussal előbb beszélt. Egy rövid beszélgetés elég volt ahhoz, hogy felismerje: Ő az Istentől küldött Megváltó.

Az élő víz a kegyelem, mely minket, akik halottak vagyunk a bűnben, élővé tesz. A világ sokfélét kínál, de az így kapott öröm hamar elmúlik. Újabb és újabb vágyaink támadnak és mindig azt reméljük, hogy ha teljesülnek, eljön a rég áhított boldogság. Ha azonban Jézus közelébe kerülünk, Ő lesz a Vezérünk és Urunk, nem akarunk többé a világi csalfa örömek kútjából inni, mely nem tudja csillapítani a szomjúságunkat. A Jézustól kapott élő víz ad békességet és örömet.

Jézusnál van az élő víz. Ez azt jelenti, hogy a szomjazó lélek megelégedülhet Nála. Ő el tudja oltani a lélek gyötrő szomjúságát. Nála felüdülés és megnyugvás vár reánk. Az élő víz, azon keresztül, aki ivott belőle, forrássá válik mások számára.

Jézus az élő víz forrása. Ha kívánjuk és kérjük, Tőle élő vizet kaphatunk. A Jákób kútjának vize, és általában a világ minden forrása csak a pillanatnyi szomjúságot csillapítja, de az a víz, amivel Jézus rendelkezik, örökre megszünteti a szomjúságot. A samáriai asszony főleg a testiekre, a földi és mulandó dolgokra gondol; Jézus a lelkiekre, az örökérvényű dolgokra. Jézus elérkezettnek látja azt a pillanatot, amikor fel lehet ébreszteni az asszony lelkiismeretét, és földi problémája kapcsán el lehet vezetni az odafelvalók kereséséhez és megtalálásához.

Felvetődik a kérdés: Vajon azért nem lett életünk sok esetben áldássá mások számára, mert mi sem ittunk az élet vizéből? Mennyi keresztyén élet hasonlít az eldugult vezetékhez, melyek az éltető vizet nem vezetik tovább. Mert csak az tud felüdíteni másokat az élet vizével, aki maga is ivott. Árad-e az élet vize rajtunk keresztül? Sajnos az is megtörténhet, hogy bűneink sokasága miatt az élet vize nem áradhat mások felé.

Menjünk Jézushoz, az élő víz forrásához, mert Ő hív minket, hisz erre utaló felszólítása ma is időszerű: „Ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám és igyék.” (Jn 7,37) Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Szűcs Zoltán
Magyarcsakoly

Beoltatás – tanítványság

Alapige: Máté 28,18–20

Ahhoz, hogy egy kis, fiatal csemete nagy fává nőve gyümölcsöt teremjen, igazi nemes hajtással kell beoltanunk. Kálvin János a keresztséget a Krisztusba való „*oltatás pecsétjének*” nevezi. Kedves szülők, keresztszülők, ti is azért jöttetek most ezen alkalommal Isten hajlékába, hogy ezt a most született fiatal, drága kis fátokat (csemetéteket) beoltassátok szent oltással. Elhatározással jöttetek ide, nem kényszerítve,

hanem meggyőződéssel. Hiszen ti magatok is meg kell hogy legyetek győződve afelől, hogy ez a beoltás gyermeketek számára nemesítés – hiszen egykor ti magatok is így váltatok nemes csemetévé. Luther Márton viszont azt mondja a keresztségről, hogy „nem csak egyszeri esemény ez, hanem egyszerre egyszeri és mindenkori; elkezdjük, és aztán folyamatosan abban járunk.” Olyan ez az oltás, mint azok a védőoltások, amelyeket gyermekkorunkban kapunk. Ezeket többé nem ismétlik meg, hanem nyilvántartják és még felnőtt korunkban is védenek ezektől a betegségektől. Ahogyan megkaptuk egykoron az oltást, és az egész életünkön végigkísér, úgy a keresztség sákramentuma is. Megkaptuk, részesültünk benne gyermekkorunkban, és hat halálunk napjáig.

Alkalom ez a mai keresztelés arra, hogy Isten megpecsételjen – eljegyezzen – bennünket magának. Ez a mindnyájunkra kiterjedő nemesítés Krisztus parancsában teljesedik be, amikor így szól: „*Tegyetek tanítványokká minden népeket.*” Krisztus igényt tart mindnyájunkra, kicsikre és nagyokra egyaránt. Milyen melegséggel szólt tanítványainak: „engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, és ne tiltsátok el őket” (Mk 10,14). Krisztus e parányi csemetéket is magához hívja. Ti, akik ma itt megjelentetek, mindent kövessetek el azért, hogy Krisztus magához ölelje a ti gyermeketeket is. Hiszen ez a parányi gyermek is az Úr tanítványává válhat. Ő is bele tartozhat majd az ő tanítványi seregébe. A tanítványnak nagyon sokat kell tanulnia! Ahogyan az ő parányi értelme nyiladozni kezd, úgy kell napról napra beleplántálni szívébe az Isten ismeretét. Azonban erre csak úgy vagytok alkalmasak, ha ti magatok is Isten félelmében éltek. Ha figyelmesen olvassuk a felolvasott Igét, akkor látjuk, hogy Krisztus nem tanulókról beszél – hanem igazi „tanítványokról”. És most azt kérdezhetitek, hogy mi különbség van tanuló és tanítvány között? Nézzük csak! A *tanuló* elmegy az iskolába, tanul, hazamegy szülei házába, felkészül és vizsgázik, s egyszerre csak kinő az iskola padjaiból és elhagyja az iskolát. A *tanítvány* pedig kezdettől fogva elhagy mindent, követi a Mestert, azonosul vele, járja az ő útját, szenved az ő gyalázatát és végül osztozik az ő dicsőségében. Kedves szülők és keresztszülők, én azt kívánom nektek, hogy ez a most megkeresztelendő parányi gyermek legyen mielőbb tanuló, akit tanítunk Isten ismeretére, és mielőbb igazi tanítvány, aki egész életével tűzön-vízen át követi a töviskoronás Mestert. De úgy, amint azt az előbb már említettem, Krisztus követésre igazán csak az taníthat, aki maga is Krisztus követő. Ezért feladatunk, mint szülőknek, keresztszülőknek, nagyszülőknek s az egész gyülekezetnek nemcsak a tanítás, hanem a keresztyéni példaadás is. Azt mondja Krisztus, hogy minden népet – kivétel nélkül minden embert – ilyen tanítvánnyá kell tenni. Krisztus az ő tanítványain keresztül akarja meghirdetni minden nép számára az Ő országát. Isten országa minden népre kiterjed. Reánk is itt, a Kárpát-medencében, és reánk is itt, szűkebb faluközösségünkben, érdemtelenül ugyan, de kegyelmesen. Minden keresztelés a minden népet átfogó közösségbe, az Anyaszentegyházba iktat be bennünket. Adja a kegyelem Istene, hogy e gyermek is felvétessék az Anyaszentegyházba, a minden népek tanítványi közösségébe és az Isten országának polgárságába! Ámen.

Esketési igehirdetés

Székely Lajos
ny. lelkipásztor
Érszőlős

Töltsétek be a Krisztus törvényét!

Alapige: Galata 6,2

A mi Urunk Jézus Krisztusnak egy törvénye van, amelynek a betöltéséről ismerik meg az emberek, hogy valóban az ő tanítványai vagyunk: „Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek, amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” Ez a Krisztus törvénye. Aki ezt a törvényt be tudja tölteni, az minden más parancsolatot betölt.

A keresztyén szeretet otthon kezdődik! A házastársaknak egymással szemben kell betölteniük elsősorban a Krisztus törvényét. Ha a családi hajlékból hiányzik a Krisztus törvényének betöltése, akkor hiába van meg minden egyéb: egészség, gazdagság, pénz, mindaz, amit e földi élet ad, mert hiányzik a szép és áldott életnek egyetlen és legfőbb feltétele. Ezért intelek titeket, kedves ifjak, hogyha ti valóban áldott családi életet kívántok élni, akkor töltsétek be a Krisztus törvényét. Ne felejtsetek el soha, hogy Krisztus követője számára a szeretet nem hangulat, hajlam vagy rokonszenv kérdése, mert Krisztus szerint a szeretet parancs, törvény, melynek engedelmeskedni kell, akkor is, ha ez az engedelmeskedés sok türelmet és áldozathozatalt követel.

Testvéreim! Most ti egymással szemben csupa előzékenység, figyelem, gyöngédség vagytok, de ne felejtsetek el, hogy az élet a házastársak egymás iránt való szeretetét nagyon komoly próbára teszi. Erre figyelmeztet a házassági eskü, amelyet Isten színe előtt most készültök letenni, amikor esküszóval fogadjátok meg egymásnak: „vele tűrök, vele szenvedek, és őt sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában el nem hagyom”

A házassági eskü szent köteleztetést foglal magában arra nézve, hogy az élet minden körülményei között betöltitek a Krisztus törvényét. De hát hogyan kell betöltenetek ezt a törvényt?

A feltett kérdésre az apostol adja meg a választ a mai ige szerint: „Úgy töltsétek be a Krisztus törvényét, hogy egymás terhét hordozzátok.” Az emberi élet sok teherhordozással telik el. Krisztus is azt mondja: „Ha valaki én utánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztyét minden nap, és kövessen engem.” (Lk 9,23/b)

Mindnyájunknak, külön-külön férfiaknak és nőknek is saját kötelelességeink, hivatásunk, feladataink vannak. Mindannyiunknak külön-külön küzdenünk kell a saját életünket megtámadó kísértésekkel, gyöngeségekkel, fájdalommal és nehézségekkel, azonban Krisztus törvénye azt mondja, hogy segítenünk kell egymásnak a terhek elhordozásában és a kísértések legyőzésében. Mit jelent ez? Azt jelenti, ha látjuk, hogy társunknak bánata, gondja, nehézsége van, átveszünk az ő terhéből, hogy a megosztott terhet együtt, könnyebben elhordozhassuk. Abban a pillanatban, amikor elhangzik ajkatokról a házassági esküszó: „vele tűrök, vele szenvedek” – megszűnik számotokra annak a joga, hogy csak magatokra gondoljátok. Attól kezdve szüntelenül tekintenetek kell egymásra is. Ha egyik fél szomorú, a másik fél sem lehet vidám, hanem meg kell

osztania a bánatot, a gondot, a hitnek és a szeretetnek biztatásával el kell osztania társának arcáról a szomorúság felhőit. Ez az egymás örömét és bánatát mindig megosztó szeretet, mely Istentől jön, lesz az a csodatevő hatalom, amely a családi életben a férfiút és a nőt az élet küzdelmei, gondjai és kísértései között megáldja, megszenteli és képessé teszi arra, hogy megújult erővel töltsse be hivatását övéi javára és az élő Isten dicsőségére. Ti is így értsétek meg az apostoli szót, így töltsétek be a Krisztus törvényét, hogy legyetek egymásnak igazi segítőitársai, hogy ki-kí amint ajándékot kapott, úgy sáfárkodjék azzal társának javára, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfára.

Te, vőlegény testvérem, életednek boldog örömét keresd abban, hogy tehetségednek, munkádnak, hűségednek ereje által boldog és megelégedett otthont nyújts hitvesednek.

És te, kedves menyasszony testvérem, abban keresd és találd meg női hivatásod beteljesedését, hogy gyöngédségeddel, odaadásoddal, hited és szereteted szolgálatával töltsd be családi hajlékotokat.

Honnan nyerhettek erőt e szent törvény betöltésére? Tőle, az Úr Jézus Krisztustól, aki ezt a parancsot adta. Ő tette a szentséges ígéretet is: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt.” (Jn 14,23)

Ha ti megtartjátok a Krisztus törvényét és a szíveteket reá helyezitek feltétlen bizalommal az áldott ígéretre, hogy a mennyei Atyánk szeretete adja a Krisztusban nem csak a törvényt, de a törvény megtartásának jutalmát, életetek áldását is, akkor boldogan fogjátok tapasztalni, hogy e hitből családi életetek valóban életetek megszentelésének mindig megújuló, áldott erőforrása lesz. Az ő biztatását a szívetekbe zárva induljatok el a jövődő útján. Bízhatok Istenben, higgyetek Jézusban! Úgy töltsétek be a Krisztus törvényét! Ámen.

Temetési igehirdetés

Farkas Antal
Nagyvárad-Velence

A hazatért szolgálja

Alapige: Alapige: 1Mózes 24,56

Emlékezni gyűltünk össze e koporsó mellé. Emlékezni arra, akit szerettünk, ismertünk. Most Fábián Imre koporsója mellett gyűltünk össze. Először is emlékezik egy kicsiny közösség, a Fábián-Mérai család. És emlékezik egy nagyobb család is: mi, akik itt lehetünk, és mások, akik nem lehetnek itt.

Mert nemcsak a Fábián családnak van halottja. Nagyszalontának, Nagyváradnak, a költészetnek, a mesének, az írott szónak, az erdélyi magyar kultúránknak is halottja van.

E koporsó mellett nézzünk az Igén keresztül Istenre, aki vigasztalni akar bennünket. Az igehirdető lelkipásztor-költőbarátnak ugyanis nem nekrológot kell mondania. Ezt meg fogja tenni helyettem valaki más.

Itt, a földön elválás történik, odafönt megérkezés az elkészített hajlékba. Ezt a vigasztalást írja szívetekbe Isten Igéje.

A felolvasott bibliai vers egy szolgáról beszél, akit a gazdája elküld idegen földre. Küldetése sikerrel jár. Most éppen hazafelé indul. Vendéglátói szeretettel marasztalják,

de ő ezt mondja nekik: „Ne késleljetek meg engem, holott az Úr szerencsésé tette az én utamat; bocsássatok el azért engem, hogy menjek az én Uramhoz.”

Ennek az Igének három üzenete van.

1. Először is az, hogy van „Gazdánk”. A mi gazdánk Isten. Tőle indul el az életünk, s miután megbízatásunk lejár, hozzá tér vissza. Ebből az következik, hogy földi életünket felelősségteljesen kell élnünk, hogy egykor majd számot tudjunk adni arról a mi Urunknak.

Fábián Imre élete is Istentől indult el, és most Istenhez tér vissza. Elindult 59 évvel ezelőtt a nagyszalontai sekély vizű Kölesér partjáról, hogy elérkezzen a Sebes-Körös partjára. Elindult Nagyszalontáról, a Tenkei utcából, hogy hazaérjen Nagyvárad-Velencére, a Tükör utcába.

Mennyi szeretettel írt mindkettőről: gyermekkoráról, a kisváros falusias környezetéről, a varrógépén késő éjszakáig dolgozó Apukáról, az öt gyermeket nevelő melegszívű Anyukáról, testvéreiről, Mandiról, Öcsiről, Icáról és Árpiról. Amilyen szeretettel írt unokáinak és egyben nekünk is, a Tükör utca 11. szám alatti házukról, családjukról.

2. Az Ige második üzenete az, hogy van küldetésünk, és ha jól sáfárkodunk, küldetésünknek eredménye is van. Sorsunk így tehát nem esetleges, hanem Istentől eleve elrendelt. Nem önmagunknak élünk, hanem megbízatást teljesítünk.

A bibliai szolga megbízatása az volt, hogy messzi idegen földre elmenvén, menyasszonyt keressen és vigyen gazdája, Ábrahám Izsák nevű fia számára. A keresztyén embernek is van megbízatása: hogy a Mennyei Völegény számára szerezzon menyasszonyt, hívó, az Úrnak szolgáló lelkeket. Ez a mi megbízatásunk is. Ez ad életünknek felülről való értelmet és eredményt.

A szolga azt mondja: „az Úr szerencsésé tette az én utamat” A szerencse számunkra pogány szó, mi gondviselést mondunk helyette. Akkor szerencsés életünk, ha Isten áldásában gazdag az életünk. Életünk sikeres volta nem tőlünk van, ez Istennek a kegyelme, Istennek az ajándéka. A miénk csupán a hittel végzett szolgálat. De Isten adja az áldást. Így lesz eredményessé életünk!

Fábián Imre szolgáló, segítőkész embertípus volt. Először is szolgált nagyon szeretett családját. Kötetlen munkaideje lévén, odahaza süttöt-főzött nagy-nagy élvezettel és szeretettel. Ugyanígy nevelte gyermekeit is, Zsuzsankát és Zsombort. Már megfáradtan írja fiának: „*Azt kívánja, repüljek, / s már nem tudok, már nem merek! / (...) szárnyalni Ő fog helyettem!*” (Kívánom). És nevelte szeretettel két unokáját is, Boglárt és Bernadettet. Vitte őket óvodába, iskolába. Kik a házi feladatokat a legszívesebben Apóval készítették el a következő napra. Mennyi türelme volt hozzájuk, s hogy szerette őket! Miképpen szerette nagy szerelemmel feleségét is, Csillát, kinek írja egyik versében: „két karod aranylánc a nyakamban” Kit olyannyira szeretett, hogy halálos ágyán arra kérte a családot: ha ő elmegy, vigyázzanak rá!

És szolgált a nyelvében élő nemzetét is: Atyáson tanár, Nagyszalontán az Arany János emlékmúzeum igazgatója, a Fáklya, Bihari Napló, Kelet-Nyugat újságírója-szerkesztője, s mindháromnak főszerkesztője is. A nagyváradi Ady Endre irodalmi körnek vezetője, sok kezdő tollforgató-versfaragó ifjúkori útjának – köztük az enyémmek is – pátyolgatója, egyengetője. Végül pedig saját könyvkiadójának, a Literátornak szerkesztő-mindenese. S az eredmény: harmincnnyira rúgó kötet. Véletlen lenne? Nem, nem! A bibliai szolga szavával valljuk: az Úr szerencsésé tette az ő útját. Ez az az Úr, akit Fábián Imre felnőttként fogadott el, a konfirmációban, úrvacsora-vételben vallást tevén hitéről, miként írja *Húsvéti ébredés* c. versében:

*Aki feltámadt a mának,
Aranyba kívánja számat.
Kitűzi a fényt a földre,
Üszkösödő kínra néz le.
Úgy közeledek a véghez,
Beteljesedik a végzet.
Mélység, s magasság ölében
Békémet végre meglelem.*

E temetési szolgálatra készülve elővettem utolsó versesköteteit. Számomra is meglepő volt, az utóbbi időben mennyit foglalkozott Istennel, a hittel. Hányan vagyunk így vele mi is. Egyszer csak ráeszmélünk, szükségünk van Istenre. Van Gazdánk, van Kihez fordulni. Unokáinak ezt írja *Apóka imája* című költeményében:

*Apóka nem kér
Úristenkétől ezt, azt.
Apóka minden nap
köszöni, amit kap.
Mert van fontosabb?
Jó a levegő,
süt a Nap,
eső és az élet jön-
megy szabály szerint,
s Úristenke erőt ad
tenni s befogadni
a mindennapi csodát.*

Fábián Imre családja is Isten szeretetének a csodáit élte meg minden egyes nap, melyekért nagyon hálás tudott lenni. Különben nem tudott volna ily őszinte vallomást tenni *Imádkozom* c. versében:

*Odakint már esteledik,
imádkozom, mert jól esik.
Ejtem a szót, Isten,
mi maradtunk ketten.
Te, a Mindenható,
én, a tolakodó.
Tehetek-e egyebet,
felmutatom szívemet!*

Nagy reformátorunk, Kálvin János jut ilyenkor eszünkbe: ő is a szívét adta élő áldozatul az Istennek.

3. Az Ige harmadik üzenete: szerencsés küldetésünk végeztével haza kell menni az Úrhoz. De nem mindegy, hogy hogyan! Úgy, hogy vágyunk elmenni s vele lenni, vagy pedig, hogy félünk az elmeneteltől, a haláltól. Az fél, aki bizonytalan a jövője felől.

Olvastam, hogy a nagyszalontai költő-óriás előd, Arany János Budapesten, a Lánchídon sétált nagybeteg. Egyik ismerőssével találkozott, aki azt kérdezte, nem fél-e a haláltól? Nem, felelte Arany János. Hát persze, hogy egy ilyen nagy ember, mint ön, nem fél a haláltól. Nem azért nem félek – válaszolta Arany –, mert nagy ember vagyok, hanem, mert nagy az én Megváltóm.

Fábián Imre sem félt. El akart menni. Haza akart menni. Megöregedtem, elfáradtam – mondta nekem is, és rajtam kívül másoknak is. Azt írja *Közelítő* c. versében:

*Szívem még lobogna, égne,
de viszi a nyár, s már vége.
Kölesértől kicsit innen,
tele megadással minden.
Magam tépem véres jelnek,
tenyerébe az Istennek.*

Csodálatos dolog, ha Isten valakit belevés a tenyerébe. Szabad ezt kérni. Szabad zörgetni Isten ajtaján. Szabad hozzá menni. Mert szabad a hívő ember előtt az út is. Az által, aki ezt mondotta magáról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

Fábián Imre haza akart menni Mennyei Urához. Mindig csak haza. Számára nagyon fontos volt ez a szó, hogy haza. A család, az otthon, Nagyvárad, Nagyszalonta, Örvénd... ahová számításai szerint öregkorára vissza szeretett volna vonulni, a kertben kapálni, csirkét etetni és közben írni. Haza. És haza a kórházból is, a velencei Tükör utca 11. szám alá. Hazamenni. Hogy is ne teljesítettétek volna kérését! És Csilla hazavitte, hogy szerettei között haljon meg.

Mátkám c. versfüzérében, az utolsó kötetében, megsejtve a bekövetkezendőket, kéri feleségétől:

*mosdass engem szerelmem
markodból permetezd a vizet
(...)
és én olyan tiszta leszek
mint mikor anyám fürdetett*

És Csilla mosdatta, fürdette, majd pénteken késő délután melléfeküdt az ágyra, megfogta a kezét, hogy mellette legyen, mikor ő örökre elmegy.

Haza akart menni Mennyei Urához. Ezért kérte a bibliai szolga szavával: „Ne késleljetek meg engem, bocsássatok el azért engem, hogy menjek az én uramhoz.” S ti fájdalmas szívvel bár, de elengedtétek. Elengedjük mi is.

Gyászoló testvéreim, barátaim! Isten megemlékezik a híven szolgálókról. Mi is emlékezni gyűltünk össze a koporsó mellé. Fontosabb azonban az, hogy Isten is megemlékezik rólunk. Ő megemlékezett Fiában, az Úr Jézus Krisztusban, hogy megváltson a bűnből és a halálból. Krisztus e parancsot adta: „a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást” (Jn 13,34b).

Mátkám c. verseskötete átköltése a bibliai Énekek Énekének, melyben írja: „*lángok koronája / legyőzi halálom*”, ennek megfelelőjét így olvassuk az eredeti szövegben: „*mert erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír a buzgó szerelem; lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai.*” (8,6b).

Adja Isten, hogy ne aludjon ki soha szívetekből a szeretetnek lángja, mellyel őriztétek, őrizzük egymást és Fábián Imre emlékét. Ámen.

(Elhangzott Nagyváradon, a költő temetésén, 2005. április 16-án.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

 Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Martin Buber

Haszid történetek

Hit és bizalom

Megkérdezték a rymanowi Mendel rabbit, hogyan értendő Isten Mózesnek kinyilvánított ama parancsolata, hogy a nép mindennap csak az aznapra való mannáat szedje föl: „hogyan megkísértsem: akar-é az én törvényem szerint járni, vagy nem?” A rabbi magyarázata így hangzott: – Ha akár a legegyszerűbb embert kérdezzük is meg afelől, hiszi-e, hogy Isten egyedül való a világon, nagyon határozottan fog válaszolni: Miket kérdezel?! Hiszen minden teremtmény tudja, hogy egyedüli Ő a világon. Ha viszont azt kérdezik tőle, van-e bizodalma a Teremtő iránt a tekintetben, hogy mindent megkap tőle, amire csak szüksége van, akkor meghökken és kisvártatva azt fogja felelni: Hát, erre a fokra még nem jutottam el! Hit és bizalom azonban valójában egymáshoz tartoznak, egyik sem létezhet a másik nélkül. Aki szilárdan hisz, szilárdan bízik is; aki azonban, Isten örizz, nem teljesen bízik Istenben, annak hite is gyöngye. Ezért mondja Isten: „Íme, én esőképpen bocsátok néktek kenyeret az égből”, vagyis „Én képes vagyok esőképpen kenyeret hullatni nektek az égből. Aki azonban az én törvényem szerint jár, az csak az aznapra való mannáat szedi össze, és nem törődik a holnappal.”

Az igazi segítség

A koszowi Mendel rabbi haszidjai között volt egy igen tehetős, jótekönyködásra is hajló ember, akit Móse rabbinak hívtak. De egyszer, ahogy mondani szokták, fordult a szerencse, elszegényedett, sőt eladósodott. Elment hát a caddikhoz és elpanaszolta neki sanyarú helyzetét. – Utazz el sógoromhoz, a sterliszki szeráfhoz – mondta Mendel rabbi –, és önts ki neki a szívedet. Az ember nyomban megfogadta a tanácsot. Meghallgatván panaszát, a streliszki Úri rabbi így szólt: – Elmegek kedvéért a fürdőbe, és e cselekedetem érdeme majd védelmedre kel. A férfi visszatért mesteréhez és beszámolt neki útjának eredményéről. – Menj el ismét – mondta a koszowi rabbi –, és mondd a sógoromnak: „A fürdővel nem tudom kifizetni a hitelezőimet.” A férfi másodjára is elutazott Streliszkbe, és elmondta, amivel megbízták. Rendben van, fiam – válaszolta a szeráf –, akkor neked adom a tefillin felrakásának mai érdemét is. Amikor ezt is elmesélte Koszowban, Mendel rabbi így szólt: – Azt üzenem a sógoromnak, hogy a tefillinnel sem lehet a hitelezőket távol tartani. Az illető az utasításnak megfelelően járt el. A szeráf elgondolkozott. – Nos – mondta –, ha így fest a dolog, megteszem a legtöbbet. Minden ma mondandó imám érdemét neked adom. Így e perctől kezdve együttesen három érdem lesz segítségedre. Móse rabbi visszament Koszowba és mindenről beszámolt. – Menjél – mondta a caddik, mint mindig, most is halkán, ezúttal azonban a szokásosnál is lassabban ejtve a szavakat, ha pedig lassabban beszélt, hallgatóira nagyobb hatást tett, mint ha erősen felemelte volna a hangját –, menj és vigyél hírt nevemben a sógoromnak, mondd neki: „Mindezzel semmiféle adósságot nem lehet törleszteni!” Amikor a szeráf megkapta az üzenetet, nyomban felvette prémes kabátját és fölkerekedett. Koszowban első szava ez volt a sógorához: – Mit kívánsz tőlem? – Azt – mondta Mendel rabbi –, hogy mi ketten néhány héten át járjuk végig híveinket és szedjük össze a pénzt. Hiszen az áll a Szentírásban: „Segítsd meg őt.” (3Móz 25,35) És így is történt.

Embertársaink szeretete

A zaszowi rabbi minden beteg gyermeknek odaült az ágya szélére, gondozta és ápolta őket. Egyszer így szólt: – Aki nem képes kiszívni egy pestises gyerek gennyes sebét, az még félútig sem jutott el az ember szeretetében.